

Walter Mosley  
MAVİ ELBİSELİ ŞEYTAN

ROMAN

İngilizce aslından  
çeviren

PÜREN ÖZGÖREN

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.  
Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul  
Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax:252 72 33

Özgün adı  
Devil in a Blue Dress

Walter Mosley, 1952'de Los Angeles'ta doğmuştur. New York'ta yaşamakta olan Walter Mosley, yazarlığın yanında şairlik, bilgisayar programcılığı ve çömlekçilik de yapmaktadır. Walter Mosley, birçok edebiyat kuruluşunda da etkin olarak çalışmaktadır. Mystery Writers of America'nın başkanı, PEN American Center'ın yönetim kurulu üyesi ve bu kuruluşun bir kolu olan Open Book Committee'nin kurucusudur. Ayrıca National Book Awards'un da yönetim kurulunda görev yapmaktadır. Mosley, son romanı olan 'A Red Death'i tamamlayarak Easy Rawlins dizisine bir yenisini eklemiştir.

Joy Kellman, Frederic Tuten ve Leroy Mosley için

1

Joppy'nin barına beyaz bir adamın girdiğini görünce şaşırdım. Nedeni salt beyaz olması değildi; hafif grimsi, beyaz bir takım giysiyle aynı renk bir gömlek giymiş, hasırdan yapılmış, Panama şapka takmıştı, ayağında parlak, bembeyaz, ipek çoraplar ve kemik rengi ayakkabılar vardı. Hafif çilli, düzgün teni soluktu. Çilek sarışını saçlarının bir tutamı şapkasının şeridinden kurtulmuştu. Geniş gövdesiyle kapladığı kapının eşliğinde durdu, solgun gözleriyle salonu taradı; böyle bir göz rengini daha önce kimsede görmemiştim. Bana bakınca içimi ani bir korku dalgası yaladı, ama bu duygu çabucak geçti, çünkü 1948 yılındaydık ve artık beyazlara alışmıştım.

Tam beş yılımı, Afrika'dan İtalya'ya kadar her yerde, Paris'te, Almanya'da beyaz erkeklerin, beyaz kadınların arasında geçirmiştim. Onlarla yemiş, onlarla uyumuştum; ölümden en az benim kadar korktuklarını öğrenmeme yetecek kadar mavi gözlü genç adam öldürmüştüm.

Beyaz adam bana gülümsedi, sonra bara, Joppy'nin pis bir bezle parlattığı mermer tezgâha doğru yürüdü. El sıkıştılar, iki eski dost gibi selamlaştılar.

Beni şaşırtan ikinci şey, adamın Joppy'i huzursuz etmesi oldu. Eski bir ağır sıklet boksörü olan Joppy çetin cevizdi, ringde olsun, sokakta olsun yumruklarını konuşturmaktan hiç çekinmezdi; oysa şimdi başını bir yana eğmiş, beyaz adama gülümsüyordu, tıpkı şanslı yaver gitmeyen bir satıcı gibi.

Tezgâhın üzerine bir dolar bırakıp gitmeye hazırlandım, ama daha tabureden inmeme kalmadan Joppy bana döndü, eliyle yanına çağırırdı.

"Buraya gel, Easy. Burda sennen tanıştırmak istediğim biri var."

O renksiz gözleri üzerimde hissedebiliyordum.

"Easy, bak bu benim eski bi dostum: Bay Albright."

"Bana DeWitt diyebilirsin, Easy," dedi beyaz adam. El sıkışı güçlü ama kaygandı; bileğime bir yılan sarılıyormuş duygusuna kapıldım.

"Merhaba," dedim.

"Bak, Easy," diye sürdürdü Joppy sözünü, öne doğru eğilip sırtarak. "Bay Albright'nan biz çok eski dostuz. Belki de L.A.'deki en eski dostum. Evet, çok eski."

Albright gülümsedi: "Çok doğru. Jop ile yanılmıyorsam 1935'te tanıştık. Ne kadar olmuş? On üç yıl, değil mi? Savaştan önceydi; ülkedeki her çiftçinin ve erkek kardeşinin karısının kapağı Los Angeles'a atmak istemesinden önce."

Joppy bu şakaya kahkahalarla güldü, bense kibarca gülümsedim. Joppy'nin bu adamla ne tür bir işi olduğunu merak ediyordum, bir de, bu adamın benimle ne tür bir işi olabileceğini.

"Nerelisin, Easy?" diye sordu Bay Albright.

"Houston."

"Houston; gerçekten güzel kenttir. Oraya arada bir giderim, iş için." Bir an susup gülümsedi. Zamanı boldu anlaşılın. "Ne iş yapıyorsun?"

Yakından bakınca gözleri, arıçkuşunun yumurtasının rengindeydi; donuk ve ölgün.

"İki gün öncesine kadar Champion Uçak'ta çalışıyordu," dedi Joppy, yanıtlamadığını görünce. "Onu işten çıkardılar."

Bay Albright canının sıkıldığını göstermek için pembe dudaklarını büzdü. "Çok kötü. Şu büyük şirketler insana hiç değer vermezler. Bütçe denk gelmedi mi, on aile babasını işten atıverirler. Ailen var mı, Easy?" Güneyli, hali vakti yerinde bir beyefendiye Özgü bir konuşma biçimi vardı; sözcükleri uzatıyordu.

"Hayır, yok. Tek basmayım," dedim.

"Ama onlar bunu bilmiyor ki. On çocuğun olabilirdi, bir tane de yolda olabilirdi, ama onlar seni yine de kovarlardı."

Joppy bağırdı: "Çok doğru!" Çakıl taşıyla dolu bir hendekten geçen bir alay askerin çıkardığı gürültüyü tek başına çıkartıyordu. "O büyük şirketlere sahip olanlar işe bilem gelmezler, yalnızca telefon açıp paranın durumunu sorarlar. Ve mutlaka iyi bi cevap almak isterler, aksi halde bi kaç kelle gidebilir."

Bay Albright güldü, Joppy'nin koluna hafifçe vurdu. "Neden bize birer içki vermiyorsun, Joppy? Ben viski alacağım. Sen ne istersin, Easy?"

"Her zamankinden mi?" diye sordu Joppy bana.

"Evet."

Joppy yanımdan uzaklaşınca Bay Albright döndü, gözlerini salonda gezdirdi. Bunu birkaç dakikada bir yapıyordu; hafifçe dönüyor, odada herhangi bir değişiklik olup olmadığını denetliyordu. Oysa görülecek fazlaca bir şey yoktu. Joppy'nin yeri, bir et deposunun ikinci katında, küçük bir bardı. Tek müşterileri zenci kasaplardı; onların da günün bu saatinde, yani öğleden sonra hâlâ çalıştıklarına kuşku yoktu.

Çürümüş etin ağır kokusu binanın dört bir köşesine sinmişti; kasapların dışında Joppy'nin barında oturmayı pek az kişinin midesi kaldırırdı.

Joppy, Bay Albright'a İskoç viskisini getirdi; bana da bol buzlu bir burbon. Kadehleri tezgâha bıraktıktan sonra, bana döndü: "Bay Albright, küçük bi iş yaptırçak birini arıyo, Easy. Kendisine senin çalışmak ve bi ipotek ödemek zorunda olduğunu söyledim; şu evin borcunu yani."

"İşin zor," dedi Bay Albright bir kez daha başını sallayarak. "Büyük patronlar, çalışan ve bir yerlere gelmek isteyen birinin halinden anlamaz, onu umursamazlar."

"Çok doğru; Easy hep durumunu düzeltmeye çalışır. Gece okuluna gidip belgelerini aldı, soona da bi üniversitede bilem eğitim gördü." Joppy konuşurken bir yandan da mermer tezgâhı siliyordu. "Ayrıca bi savaş kahramanıdır. Patton'nan birlikte savaşa katıldı. Hem de gönüllü olarak! Bilirsin işte, kendisi epiyce kan görmüştür."

"Doğru mu, bu?" dedi Albright. Hiç mi hiç etkilenmemişti. "Neden gidip bir yere oturmuyoruz, Easy? Şu pencerenin önüne, örneğin?"

Joppy'nin pencereleri öyle kirliydi ki, dışarıyı, 103. Cadde'yi asla göremezsiniz. Ama camın önündeki parlak kırmızı, küçük masalardan birine oturunca en azından gün ışığının donuk kızartısından yararlanabilirdiniz.

"Ödemen gereken bir kredi borcu var, demek? Büyük bir şirketten daha kötü bir şey varsa, o da bir bankadır. Paralarını ayın birinci günü isterler, bir tek ödemeyi kaçırırsan bile, polis ayın ikinci günü kapma dayanır."

"Bu konular sizi neden ilgilendiriyor, Bay Albright? Kabalık etmek istemem, ama tanışalı beş dakika oldu ve siz hakkımdaki her şeyi öğrenmek istiyorsunuz."

"Pekâlâ; yanlış anlamadıysam, Joppy çalışmak zorunda olduğunu, yoksa evini kaybedeceğini söyledi."

"Bunun sizinle ne ilgisi var?"

"Yalnızca bir çift uyanık göze ve benim için küçük bir iş yapacak birine ihtiyacım var, Easy."

"Peki, siz ne iş yapıyorsunuz?" diye sordum. Hemen o anda ayağa kalkıp oradan çıkmam gerekirdi, ama şu kredi konusunda haklıydı. Bankalar konusunda da öyle.

"Eskiden, Georgia'da yaşarken avukattım. Ama şimdi dostlarına ve dostlarının dostlarına iyilik eden, sıradan biriyim."

"Ne tür iyilikler?" .

"Bilemiyorum, Easy." Geniş, beyaz omuzlarını silkti. "Kimin neye ihtiyacı varsa. Diyelim ki, birine bir haber göndermek istiyorsun, ama bunu bizzat yapmak... hımm... işine gelmiyor; bu durumda beni çağırıyorsun, ben de işi üstleniyorum. Benden istenen her işi yaparım, bunu da herkes bilir; dolayısıyla çok meşgul biri olduğum söylenebilir, anlıyor musun? Bu nedenle de bazen işi yaptırarak bir yardımcıya ihtiyacım oluyor. İşte sen tam burada devreye giriyorsun."

"Nasıl, peki?" diye sordum. Albright'ı dinledikçe, onu Texas'tayken görüştüğüm bir arkadaşına daha çok benzetiyoordum -adı Raymond Alexander'di, ama ona Mouse(\*) derdik. Mouse'u salt düşünmek bile dişlerimi kamaştırmıştı.

(İng) Fare. (Çev.)

"Birini bulmam gerekiyor; belki birileri aramama yardım eder diye düşündüm."

"Peki, kim bu?"

Sözümü kesti: "Easy. Çok yerinde soruları olan, zeki bir adam olduğunu görebiliyorum. Sana bu konuda daha çok bilgi verebilirim, ama burada değil." Gömleğinin cebinden beyaz bir kartla beyaz mineli bir dolmakalem çıkardı. Üzerine bir şeyler yazdığı kartı bana uzattı.-

"Joppy ile benim hakkımda biraz konuş, denemeye karar verirsen bu akşam beni görmeye gel; işyerime, saat yediden sonra, ne zaman istersen."

İçkisini bitirdi, gülümsedi, sonra doğruldu, manşetlerini düzeltti. Panama şapkasını başına yerleştirdi, barın arkasında sırtıp duran Joppy'yi selamladı; Joppy de ona el salladı. Sonra, Bay DeWitt Albright akşamüstü içkisini yuvarlamış bir gedikli gibi Joppy'nin barından çıktı.

2

"Bu züppeyle nerde tanıştın?" diye sordum Joppy'e.

"Onu tanıdığımda hâlâ ringdeydim. Tıpkı dediği gibi, savaştan önce."

Joppy hâlâ barın gerisindeydi; koca göbeğini tezgâha yaslamış, mermeri parlatıyordu. Kendisi de bir bar sahibi olan amcası on yıl önce, Joppy'nin ringi bırakmayı kararlaştırdığı günlerde, Houston'da ölmüştü. Joppy bu mermer tezgâhı alabilmek için onca yolu katedip doğduğu kente döndü. Üst katta işyerini açabilmek için kasaplarla çoktan anlaşmıştı; yapacağı tek şey, gidip bu mermer tezgâhı almaktı. Joppy boşanmış biriydi. Başarılı olabilmek için, başarısını kanıtlamış olan amcasından bir parçayı işine katması gerektiğine inanıyordu. Joppy bulabildiği her boş dakikayı bu tezgâhı silip parlatmaya harcardı. Tezgâhın yakınlarında patırtı çıkarılmasına izin vermez, tezgâha bir şişe ya da ağır bir şey düşürdüğünüzü gördüğü an tepenizde biter, zarar olup olmadığını kontrol ederdi.

Ellisine yaklaşmış olan Joppy iriyarı bir adamdı. Elleri bir top tutucunun siyah beysbol eldivenlerine benziyordu; iri kasları gömleğinin dikiş yerlerini patlatacak gibi gererdi. Yüzü ringde yediği yumruklar yüzünden yamru yumruydü; iri dudaklarının çevresindeki et pütür pütürdü, sağ gözünün hemen üstündeki yumruysa az önce açılmış bir yara gibi sürekli kırmızıydı.

Boksörlük yıllarında orta karar bir başarı kazanmış, 1932'de yedinci sıraya yükselmeyi başarmıştı, ama asıl ününü ringlere getirdiği şiddete borçluuydu. Joppy ringe çılgın gibi sallanarak fırlar, en ağır darbelere bile bana mısın demezdi. En parlak dönemlerinde Joppy'yi kimse yere deviremedi; aradaki mesafeyi daha sonraları da hep korudu.

"Dövüşlerle falan bir ilgisi var mıydı?" diye sordum.

"O her bi işe burnunu sokar; nerde para kokusu varsa, Bay Albright ordadır," dedi Joppy. "O paranın kirli filan olup olmadığı da umrunda diyildir."

Taburesi vardı. En yoğun gecelerde bile bütün iskelelerin olduğu görülmemişti, ama yine de onu kıskanıyordum. Kendi işinin sahibiydi; bir şeylere sahipti. Bir gece bana, burayı yalnızca kiralamış olmasına karşın, barı satabileceğini söylemişti. Yalan attığını düşünmüştüm, ama daha sonra, hazır müşterisi olan bir işyerini satın almak isteyen pek çok insan olduğunu öğrendim; paranın aktığı bir yerin kirasını ödemekten kim kaçınırdı ki?

Camlar kirli, zemin berbat, ama Joppy'nin yeriidi ve kasap dükkânının beyaz patronu kirayı almaya her gelişinde şöyle derdi: "Teşekkür ederim, Bay Shag." Parasını aldığı için mutluydu.

Sordum: "Evet, benden ne istiyor?"

"Yalnızca birini aramanı istiyoy; en azından böyle söylüyo."

"Kimi?"

"Bi kız işte, ne biliyim ben." Joppy omuzlarını silk-ti, "Bennen ilgisi olmadığı sürece, ona işini hiç sormam. Her neyse, sana sırf bakınman için para verecek. Senden bi şey bulmanı isteyen yok."

"Ne kadar verecek, peki?"

"Şu kredi borcuna yetçek kadar. Seni bu işe bulaştırmamın nedeni bu, Easy. Paraya ihtiyacın olduğunu biliyorum; hem de acilen. O adam umrumda bile diyil, aradığı kişi de öyle."

Kredi borcumu ödeme düşüncesi bana ön avlumu ve meyve ağaçlarımla yaz sıcaklığında oluşturduğu gölgeyi anımsatmıştı. Herhangi bir beyaz kadar iyi biri olduğumu düşünüyordum, ama kendime ait bir kapiya sahip olmadığım sürece herkesin beni elini uzatmış sadaka dilenen bir dilenci gibi göreceğini de biliyordum.

"Al herifin parasını, oğlum. O küçük ev ne pahasına olursa olsun senin olmalı," dedi Joppy, aklımdan geçenleri okumuş gibi. "Gezip tozduğun o güzel kızların hiçbiri sana bi ev almaz, biliyosun."

"Bundan hoşlanmadım, Joppy."

"Paradan hoşlanmadın, ha? Allah kahretsin! Senin yerine ben tutarım parayı."

"Para değil... Yalnızca... Biliyor musun, Bay Albright bana Mouse'u anımsattı."

"Kimi?"

"Houston'da yaşayan, şu ufak tefek adamı anımsamıyor musun? EttaMae Harris'le evlenmişti."

Joppy çentikli dudaklarını sarkıttı. "Yo, benden soona gelmiş olmalı."

"Olabilir. Her neyse, Mouse, Bay Albright'a çok benziyor. Sakindir, süslü giyinir ve sürekli gülümser. Ama akli fikri hep iştendir, yoluna çıkmaya kalkarsan, sonu iyiye varmaz." Yaşamımda hep düzgün bir İngilizce, şu okullarda öğretilen dili kullanmaya çalıştım, ama yıllar geçtikçe, derdimi en iyi yetişirken öğrendiğim o doğal, 'eğitilmemiş' vurguyla anlattığımı görüyordum.

"Sonunun iyiye varmaması kötü tabii, Ease, ama sokaklarda yatıp kalkmanın da sonu pek iyiye varmaz."

"Haklısın, dostum. Yalnızca dikkatli olmak istiyorum, hepsi bu."

"Dikkat iyidir, Easy. Dikkat ellerini havada tutmanı sağlar, seni güçlendirir."

"Yalnızca bir işadamı, öyle mi?" diye sordum yeniden.

"Tastamam öyle!"

"Peki, tam olarak ne iş yaptığını söyleyebilir misin? Demek istediğim, gömlek satan biri mi, ne?"

"İş hayatı için ne derler bilirsin, Ease."

"Ne derler?"

"Pazar neyi istiyorsa, onu satarsın." Gülümsedi; aç bir ayağına benziyordu. "Evet, pazar neyi istiyorsa, onu."

"Bunu düşüneneğim."

"Kaygılanma, Ease. Seni kolluycam. Yaşlı Joppy'i arada bi araman yeter; burnuma kötü bi koku gelirse hemen söylerim. Sen bennen teması kesme, yeter; her bi şey yolunda gitçek."

"Beni düşündüğün için sağ ol, Jop," dedim; ona daha sonra da gönül borcu duyup duymayacağımı merak ediyordum doğrusu.

3

Arabayla eve dönerken yolda parayı ve ona ne kadar çok gereksindiğimi düşündüm.

Eve dönmeye bayılıyordum. Nedeni, bir ortakçının çiftliğinde büyümüş olmam, ya da bu evi almadan önce dünyada 'benim' diyebileceğim hiçbir şeyimin olmamasıydı herhalde; ne olursa olsun, küçük evime âşıktım. Ön avluda çevresi gür Azize Augustine otlarıyla çevrili bir elma, bir de avokado ağacı vardı. Evin yan tarafında her mevsim otuz tane meyve veren bir nar ağacıyla, tek bir ürün bile vermeyen bir muz ağacı vardı. Parmaklığın çevresindeki tarhlarda yabangülleri, yıldız-çiçekleri boyatmıştı; ön sundurmadaki kocaman bir saksının içinde afrikamenekşeleri yetiştirmiştim.

Ev küçüktü. Bir oturma odası, bir yatak odası, bir de mutfak. Banyoda bir duş bile yoktu, arka avluysa bir çocuğun lastik havuzundan daha büyük değildi. Ama bu ev benim için, tanıdığım bütün kadınlardan daha anlamlıydı. Onu seviyordum, onu kıskanıyordum; banka onu elimden almak için polis müdürünü göndermeye kalkırsa, adamın karşısına bir tüfekle dikilmeye hazırdım.

Görebildiğim kadarıyla, evimi elimde tutmanın tek yolu, Joppy'nin arkadaşı için çalışmaktı. Ama yanlış bir şey vardı, bunu parmak uçlarımda hissedebiliyordum.

DeWitt Albright beni rahatsız ediyordu; Joppy'nin külhanbeyi sözleri, doğru olmalarına karşın, beni rahatsız ediyordu. Kendi kendime, yatağa gir ve uyu, deyip duruyordum.

"Easy," dedim. "Güzel bir uyku çek; sabah olunca da iş aramaya çık."

"Ama yarın haziranın yirmi beşi," dedi bir ses. "Temmuzun birinde sana gereken altmış dört doları nereden bulacaksın?"

"Bulacağım," dedim.

"Nasıl?"

Bunu bir süre sürdürdük, ama daha baştan yararsızdı. Albright'ın parasını alacağımı, istediği şeyi -yasadışı olmadığı sürece- yapacağımı biliyordum, çünkü bu küçük evin bana ihtiyacı vardı ve ben onu yüzüstü bırakmayacaktım.

Bir şey daha vardı.

DeWitt Albright beni huzursuz ediyordu. İri bir adamdı, iri ve güçlü. Omuzlarını tutuş biçiminden, şiddete eğilimli biri olduğunu anlıyordunuz. Ama ben de iri bir adamdım. Ve genç adamların çoğu gibi, gözümün korktuğunu itiraf etmekten hiç mi hiç hoşlanmazdım.

Bilmem farkında mıydı, ama DeWitt Albright beni gururumdan kısıvrak yakalamıştı. Ondan ne kadar çok korkarsam, önerdiği işi kabul edeceğim de o kadar kesindi.

Albright'ın bana verdiği adres, Alvarado'da küçük, kahverengimsi sarı bir binaydı. Çevresindeki binalar ondan yüksekti, ama hiçbiri onun kadar eski ya da saygın görünüşlü değildi. Siyah, dökme demir kapıdan geçip İspanyol tarzı hole girdim. Görünürde kimseler yoktu, bir tabela bile yoktu; yalnızca üzerinde herhangi bir ad yazmayan, yan yana dizilmiş bir dizi kapının oluşturduğu, krem rengi bir duvar.

"Buyurun?"

Ses beni yerimden sıçrattı.

"Ne?" Dönüp küçük adama bakarken, sesim zorlanmaktan çatallaşmıştı.

"Kimi aradınız?"

Ufak tefek, beyaz bir adamdı; sırtında aynı zamanda üniforma olan bir takım elbise vardı.

"Ben mi? Şeyi arıyordum... hımm... şeyi..." Kekeliyordum. Adamın adını unutmuşum. Odanın fırıl fırıl dönmemesi için gözlerimi kısmak zorunda kaldım.

Bu, Texas'tayken, küçük bir çocukken edindiğim bir alışkanlıktı. Bazen, yetkeli, beyaz bir adam beni hazırlıksız yakaladığında kafamı öyle bir boşaltırdım ki, aklıma söyleyecek tek bir sözcük gelmezdi. 'Ne kadar az şey bilersen, başın o kadar az derde girer,' derlerdi. Bunun için kendimden nefret ediyordum, ama beni bu biçimde davranmaya zorladıkları için beyazlardan da nefret ediyordum; siyahlardan da.

"Size yardımcı olabilir miyim?" diye sordu beyaz adam, bir kez daha. Kıvrıkcık, kızıl saçları, sivri bir burnu vardı. Hâlâ yanıtlamadığımı görünce, sözünü sürdürdü: "Teslimatları saat dokuzla altı arasında kabul ediyoruz."

"Yo, hayır," dedim, anımsamak için var gücümle çabalararken.

"Evet, öyle! Şimdi, gitsen iyi olacak."

"Hayır, demek istediğim..."

Ufak tefek adam duvarın dibindeki küçük bir yükseltiye doğru geriledi. Oraya bir yere bir cop gizlediğini tahmin ettim.

"Albright!" diye haykırdım.

O da bana bağırdı: "Ne?"

"Albright! Buraya Albright'ı görmeye geldim!"

"Albright ne?" Gözlerinde kuşku vardı; eli yükseltinin gerisindeydi.

"Bay Albright. Bay DeWitt Albright."

"Bay Albright mi?"

"Evet. Onu göreceğim."

"Ona bir şey mi getirdin?" diye sordu, zayıf, kemikli elini uzatarak.

"Hayır. Onunla randevum var. Yani, onunla buluşacaktık." Bu küçük adamdan nefret ediyordum.

"Onunla buluşacaktın, demek? Daha adını bile anımsamıyorsun."

Derin bir soluk aldım, sonra tatlı, çok tatlı bir sesle şöyle dedim: "Bay DeWitt Albright ile bu gece buluşmak üzere sözleştik; saat yediden sonra."

"Onunla yedide mi buluşacaktın? Şu anda saat sekiz buçuk. Çoktan gitmiştir."

"Bana, yediden sonra, ne zaman istersen gel, dedi."

Elini bir kez daha bana doğru uzattı. "Sana bu gece buraya gelmen için bir not falan verdi mi?"

Ona bakıp başımı salladım. Yüzündeki deriyi sıyrıp almak isterdim; tıpkı bir keresinde beyaz bir oğlana yaptığım gibi.

"İyi ama, hırsız falan olmadığını nereden bileyim? Seni, adını bile anımsamadığın birinin yanına götürmemi istiyorsun. Dışarda bekleyen bir ortağın olabilir, ben seninle meşgulken o da..."

Bu oyundan bıkmıştım. "Boş ver, unut gitsin," dedim. "Onu gördüğün zaman, ona Bay Rawlins'in geldiğini söyle. Bir dahaki sefere bana bir not vermesini, elinde not bulunmayan zenci serserileri içeriye sokmadığını da ekle."

Gitmeye hazırlandım. Bu küçük, beyaz adam beni yanlış yerde bulunduğuma inandırmıştı. Eve dönmeye hazırdım. Parayı başka yerden bulurdum artık.

"Bekle," dedi. "Burada bekle; bir dakika sonra dönerim." Krem rengi kapıların birinden yan yan geçti, kapıyı arkasından kapadı. Bir an sonra, yuvasına oturan kilidin çıtırtısını duydum.

Birkaç dakika sonra kapıyı araladı, eliyle kendisini izlememi işaret etti. Kapıdan geçmemi beklerken sağı solu tarıyor, galiba suç ortaklanma bakmıyordu.

Kapı koyu kırmızı tuğla döşeli, üstü açık bir avluya açılıyordu; avluda boyu üç katlı binayı aşan üç tane kocaman palmiye ağacı vardı. Üstteki iki katın dahili kapılarını çevreleyen kafeslerini saran sarmaşıklardan beyaz ve sarı güller dökülüyordu. Yılın bu mevsiminde hava geç karardığı için gökyüzü hâlâ aydınlıktı, ama yarımaya çoktan yükselmiş, içteki çatının üstünden bahçeyi gözlüyordu.

Gözleri bir Çinli'nin gözlerini andırıyordu, ama ona bir kez daha bakınca, ırkından eskisi kadar emin olmadım.

Esmer adam gülümsedi, elini uzattı. El sıkışmak istediğini sanmıştım, ama o yanlanma hafif hafif vurmaya başladı.

"Hey, ne oluyor? Neyin var senin?" dedim, onu iterek. Çinli'ye benzeyeni elini hızla cebine attı.

"Bay Rawlins," dedi esmer adam, çıkaramadığım bir vurguyla. Hâlâ gülümsüyordu. "Kollarınızı azıcık yukarıya kaldırın, lütfen. Yalnızca kontrol ediyorum." Gülümseyişi genişledi, bir sırtışa dönüştü.

"Ellerini kendine sakla, dostum. Kimsenin beni bu biçimde ellemesine izin veremem."

Ufak tefek olanı cebinden ne olduğunu anlayamadığım bir şeyi yarısına kadar çıkardı. Sonra bize doğru bir adım attı. Sımanı elini göğsüme dayadı; bileğini yakaladım.

Esmer adamın gözleri ışıdı, bir an gülümseyerek bana baktı, sonra ortağına şöyle dedi: "Merak etme, Manny. Sorun yok."

"Emin misin, Shariff?"

"Tamamdır. Adam zararsız, yalnızca biraz sinirli." Shariff'in dişleri koyu esmer dudaklarının arasından parladı. Bileği hâlâ avucumdaydı. "Onu rahat bırak, Manny," dedi.

Manny elini yeniden cebine soktu, bir an sonra çıkartıp arkasındaki kapıya vurdu.

Kapıyı DeWitt Albright açtı.

"Easy," dedi gülümseyerek.

"Kendisine dokunmamızı istemiyor," dedi Shariff; bileğini bıraktım.

"Tamam, bırakın," dedi Albright. "Benim için önemli olan, tek başına olup olmadığını öğrenmekti."

"Eh, patron sensin." Shariff'in sesi kendinden fazlasıyla emindi; hatta biraz da kibirli.

"Siz ikiniz gidebilirsiniz artık." Albright gülümsedi. "Easy ile iş konuşacağız."

Bay Albright büyük, açık renk bir masanın arkasına geçti, kemik rengi ayakkabılarını kaldırıp yarısına kadar dolu bir Wild Turkey şişesinin yanına koydu. Arkasındaki duvarda bir takvim asılıydı; takvimde böğürtlenle dolu bir sepet resmi vardı. Duvarda başka bir şey yoktu. Zemin de çıplaktı: orasına burasına renk benekleri serpiştirilmiş, düz, sarı muşamba.

"Oturun, Bay Rawlins," dedi Albright, masasının karşısındaki iskemleyi göstererek. Başı açıktı, paltosu da görünürlerde yoktu. Sol kolunun altında, omza takılan, beyaz deriden bir tabanca kılıfı vardı. Tabancanın namlusu neredeyse beline kadar uzanıyordu.

"Ne hoş arkadaşlarınız var," dedim, odayı incelerken.

"Onlar da senin gibi, Easy. Ne zaman biraz kol gücüne gereksinsem, onları ararım. Dışarıda, uzmanlık isteyen işleri yapmaya hazır koskoca bir ordu var; yeter ki doğru bedeli öde."

"Şu ufak tefek olanı Çinli mi?"

Albright omuzlarını silkti. "Kimse bilmiyor. Bir yetimhanede büyümüş, Jersey'de. İçki?"

"Elbette."

"İnsanın kendi adına çalışmasının yararlarından biri. İçki şişeni masanın üzerinde tutabilirsin. Ötekiler, o büyük şirketlerin başkanları bile içkiyi en alt çekmeceye saklamak zorunda; oysa ben canımın istediği yere, masanın ortasına bile koyabilirim. İçmek istiyor musun, güzel; benim için fark etmez. İstemiyor musun? Kapı hemen arkada." Bir yandan konuşuyor, bir yandan da masasının çekmecesinden çıkardığı iki küçük kadehe içki dolduruyordu.

Silah ilgimi çekmişti. Kabzası ve namlusu siyahtı; DeWitt'in süslü püslü giyim eşyaları arasında beyaz olmayan tek şey.

Bardağı elinden almak için öne doğru eğilince, sordu: "Evet, işi istiyor musun, Easy?"

"Eh, bu düşündüğünüz işin cinsine bağlı."

"Birini arıyorum; bir dostum adına." Gömleğinin cebinden bir fotoğraf çıkardı, masanın üzerine koydu. Genç, güzel, beyaz bir kadının başıyla omuzlarını gösteren bir fotoğraftı. Aslında siyah-beyaz çekilmiş, ama caz şarkıcılarının gece kulüplerinin önüne asılan fotoğraflarındaki gibi, sonradan renklendirilmişti. Çıplak omuzlarına dökülen açık renk saçları, çıkık elmacık kemikleri ve (eğer fotoğrafçı işini doğru yaptıysa) mavi gözleri vardı. Resme bir dakika kadar dikkatle baktıktan sonra, size bu biçimde gülümsemesini sağladığınız sürece, aramaya değer bir kadın olduğunu düşündüm.

"Daphne Monet," dedi Bay Albright. "Bakılması hoş bir kadın, ama bulunması çok zor."

"Bu konunun benimle ne ilgisi olduğunu hâlâ anlayamadım," dedim. "Onu daha önce hiç görmedim."

"Doğrusu yazık olmuş, Easy." Gülümsüyordu. "Yine de bana yardım edebileceğinden eminim."

"Peki ama, nasıl? Böylesi kadınlar telefon numaramı bile bilmez. Siz en iyisi polisi arayın."

"Dostum, ya da en azından dostumun dostu olmayan birini asla aramam ben. Hiç polis arkadaşım yok; dostlarımın da öyle."

"Öyleyse, bir-"

Sözümü kesti: "Dinle, Easy. Daphne'nin zencilerle düşüp kalkmak gibi bir huyu var. Cazı sever, aşağı tabakayı ve siyah eti de; ne demek istediğimi anladın mı?"

Anlamıştım, ama duymak hoşuma gitmemişti. "Kısacası, Watts'in oralara takıldığını düşünüyorsunuz?"

"Bundan eminim. Ama tahmin edeceğin gibi, oralarda dolanıp birini arayamam; uygun ırktan değilim. Joppy beni bildiği her şeyi anlatacak kadar iyi tanır, ona sordum, o da senin adını verdi."

"Kızı ne yapmayı düşünüyorsunuz, peki?"

"Ondan af dilemek isteyen bir dostum var, Easy. Çabuk sinirlenen biridir; kız da bu yüzden çekip gitti zaten."

"Şimdi de geri istiyor, öyle mi?"

Bay Albright gülümsedi.

"Size yardım edip edemeyeceğimi bilmiyorum, Bay Albright. Joppy'nin dediği gibi, işimi birkaç gün önce kaybettim ve senedin ödeme günü gelmeden yeni bir iş bulmalıyım."

"Bir haftalık iş için yüz dolar, Bay Rawlins. Üstelik peşin ödeyeceğim. Kızı yarın bulursun, cebindeki de sana kalır."

"Bilemiyorum, Bay Albright. Yani, neye bulaştığımı nereden bileceğim? Sizin bana-"

Güçlü parmağını dudaklarına götürdü, şöyle dedi: "Easy, sabah kapıdan çıkarsın ve bir şeye bulaşsın. Önemli olan tek şey, ona nerene kadar bulaştığındır; boynuna kadar mı, yoksa daha mı az."

"Başımın yasalarla derde girmesini istemiyorum, hepsi bu."

"Benim için çalışmanı istememin nedeni de bu zaten. Polisten ben de hoşlanmam. Canları cehennem! Yasayı polis uygular; sense yasanın ne olduğunu çok iyi biliyorsun, öyle değil mi?"

Bu konuda benim de bazı düşüncelerim vardı, ama kendime saklamayı yeğledim.

"Yasaları," diye sürdürdü sözünü, "zenginler yapar; yoksullar haddini bilsin diye. Tamam, yasalara karşı gelmek istemiyorsun; ben de öyle."

Kadehini kaldırdı, içinde sinek olup olmadığını anlamak istercesine dikkatle inceledi, sonra yeniden masanın üzerine bıraktı, avuçlarını masaya, kadehin yanına dayadı.

"Senden yalnızca bir kızı bulmanı istiyorum," dedi. "Ve bana yerini söylemeni. Hepsi bu. Nerede olduğunu öğrenip kulağıma fısıldayacaksın. Onu bul, ben de sana kredi borcunu ödemen için, ödül olarak, fazladan para vereyim. Dostum da bir iş bulmana yardım eder, hatta seni yeniden Champion'a almalarını bile sağlayabilir."

"Kızı bulmak isteyen kim?"

"Ad yok, Easy. Böylesi daha iyi."

"Bazı kaygılarım var. Diyelim ki, polisin biri üzerime saldırdı ve beni kızın çevresinde dolanırken gördüğünü ileri sürdü - ortadan kaybolmadan önce kızı gören son kişinin ben olduğumu, yani."

Beyaz adam çok hoş bir şaka yapmışım gibi gülmeye, başını iki yana sallamaya başladı.

"Her an her şey olabilir, Easy. Her gün neler oluyor. Sen okumuş bir adamsın, değil mi?"

"Evet. Neden?"

"Gazete okuyorsun, yani. Bugün okudun mu?"

"Evet."

"Üç cinayet! Tam üç tane! Yalnızca bir gecede. Evet, her gün herkesin başına bir sürü şey geliyor. Yaşamak için her türlü nedeni olan insanların, bankada parası olanların bile. Büyük bir olasılıkla, haftasonu ne yapacaklarını özenle tasarlamışlardı, ama bu ölmelerini engelleyemedi. Zamanı gelince, hiçbir plan onları kurtaramadı. Yaşamak için her şeyleri vardı, ama biraz dikkatsizlik ettiler. Başlarına asla kötü bir şey gelmeyeceğini sanmanın, yapılacak en büyük hata olduğunu unuttular."

Koltuğunda geriye yaslanırken yüzünü kaplayan gülümseme bana bir kez daha Mouse'u çağırıyordu. Mouse'un nasıl sürekli gülümsediğini düşündüm, özellikle felaket bir başkasının başına geldiği zamanlar.

"Sen yalnızca kızı bul ve yerini bana söyle, hepsi bu kadar. Ona zarar verecek değilim; dostum da öyle. Kaygılanmana gerek yok."

Çekmecelerin birinden aldığı, kadınların kullandığı türden, beyaz bir cüzdanın içinden bir deste kâğıt para çıkardı. Dört köşe başparmağını her seferinde yalayarak saydı, on tanesini ayırdı, düzgün bir deste halinde viski şişesinin yanına yerleştirdi.

"Yüz dolar," dedi.

Bunun benim yüz dolarım olmaması için hiçbir neden göremiyordum.

Evsiz barksız, yoksul bir adamken tek derdim, geceyi geçirecek bir yerle yiyecek bir şeyler bulmaktı; bunun içinse fazla uğraşmama gerek kalmıyordu. Karnımı doyuracak bir dostu ve beni yatağına alacak bir kadını kolayca bulabiliyordum. Ama şu ev için bankaya borçlanınca, bana dostluktan fazlasının gerektiğini anladım. Bay Albright dostum değildi, ama gereksindiğim şeye sahipti.

Ayrıca, iyi bir ev sahibiydi de. İçkisi kaliteli, kendisi hoşsohbetti. Bana birkaç öykü anlattı; Texas'ta 'palavra' dediğimiz türden hikâyeler.

Anlattığı olaylardan biri, Georgia'da avukatlık yaparken başından geçmişti.

"Bir bankerin evini kundaklamakla suçlanan bir borçluyu savunuyordum." Konuşurken, gözlerini arkamdaki duvardan ayırmıyordu. "Bankacı, senedin ödeme günü geçer geçmez, oğlanın gırtlığına çökmüştü; evi elinden almaya çalışıyordu. Bir şeyler ayarlaması için ona şans tanımaya hiç niyeti yoktu. Bence delikanlı ancak o banker kadar suçluydu."

"Onu kurtardınız mı?" diye sordum.

DeWitt bana bakıp gülümsedi. "Elbette. İddia makamı bizim Leon'u köşeye iyi sıkıştırmıştı. Evet, saygıdeğer Randolph Carey'in elinde, yangını müvekkilimin çıkardığına ilişkin, sarsılmaz bir kanıt vardı. Doğruca Randy'nin evine gittim, masaya oturdum ve şu gördüğün silahı elime aldım. Yalnızca havalardan söz etmekle yetindim; bu arada habire tabancamı temizliyordum."

"Müvekkilini kurtarmak bu kadar önemliydi, demek?"

"Hadi canım. Leon pisliğin tekiydi. Ama Randy son birkaç yıldır pek havalanmıştı, artık bir dava kaybetme zamanının geldiğine inanıyordum." Albright omuzlarını dikleştirdi. "Söz konusu yasalar olduğunda, bir denge duygusu geliştirmek zorundasın, Easy. Hak mutlaka yerini bulmalı."

Birkaç içkiden sonra, savaştan söz etmeye başladım. Şu bildik yaşlı adam muhabbeti; yarısı doğru, gerisiye sırf gülmek için. Aradan bir saatten fazla zaman geçmişti ki sordu: "Hiç adam öldürdün mü, Easy? Ellerinde?"

"Nasıl yani?"

"Hiç birini öldürdün mü, teke tek?"

"Neden?"

"Aslında bir nedeni yok. Yalnızca eyleme katılıp katılmadığını merak etmişim de."

"Eh, biraz."

"Birini yakından öldürdün mü? Gözlerinin bulanıklaştığını, altına ettiğini göreceksin kadar yakından, demek istiyorum. Birini öldürmenin en kötü yanı, bütün o sidikle, pislikle uğraşmaktır. Siz gençler bunu savaşta yaşadınız; çok kötü bir deneyim olduğundan eminim. Bir daha düşlerinizde annenizi, ya da güzel bir şeyi göremediğinizden de. Ama bu gerçeğe yaşadınız, çünkü sizi buna zorlayan şey, savaştı."

Uçuk mavi gözleri bana bir keresinde Berlin'e giderken gördüğüm, yolun kıyısına üst üste yığılmış olan cesetlerin, ölmüş Alman askerlerinin ardına kadar açılmış gözlerini anımsatmıştı.

"Hiç unutmaman gereken bir şey var, Easy," dedi, para destesini alıp bana doğru uzatırken. "O da, kimimiz için öldürmenin bir kadeh burbon içmek kadar kolay olduğu." içkisini bir yudumda bitirdi ve gülümsedi: "Joppy bana 89'ncü Cadde'de sık sık gittiğin, yasadışı bir kulüpten söz etti. Biri, kısa bir süre önce Daphne'yi o barda görmüş. Adını bilmiyorum, ama haftasonları oraya bazı kodamanların gittiğini, orayı John adında birinin işlettiğini biliyorum. Bu gece oraya bir uğra."

Bana diktiği gözlerinin parlamış biçiminden, partinin bittiğini anladım. Aklıma söyleyecek bir şey gelmediği için, başımı onaylarcasına salladım, parayı cebime soktum ve gitmeye hazırlandım.

Kapıda durup vedalaşmak için ona döndüğüm zaman, DeWitt Albright'ın bardağını doldurmuş, gözlerini karşı duvara dikmiş olduğunu gördüm. Bu kirli zemin katının çok ötesinde bir yerlere bakıyordu.

4

John'un kulübü, içki yasağının kaldırılmasından önce gizli içki satılan bir yerdi. Ama 1948'de artık L.A.'m her yanında yasal barlarımız vardı. Yine de, John yasak içki satmaktan kurtulamamıştı; başı yasayla o kadar çok derde girmişti ki, ona ehliyet vermeye yanaşmadıkları gibi, içki satma ruhsatı da vermediler. Böylece John polisi yemlemeyi ve Central ile 89'ncü caddelerin kesiştiği köşedeki küçük bir marketin arka kapısından geçilen, yasadışı gece kulübünü işletmeyi sürdürdü. Her akşam, sabahın üçüne kadar o küçük dükkâna girebilir ve şeker tezgâhının gerisindeki Hattie Parsons ile karşılaşabilirdiniz. Sebze-meyve satılmazdı, taze gıdalarla süt ürünleri de; kadın size orada ne varsa onu satar, doğru sözcükleri bildiğiniz, ya da barın gediklilerinden olduğunuz sürece arka kapıdan geçip kulübe girmenize izin verirdi. Ama içeriye girmek için salt adınızın, giysilerinizin ya da banka cüzdanınızın yeteceğini sanıyorsanız aldanırdınız; Hattie'nin önlüğünün cebinde keskin bir ustura vardı, bir de kapının hemen arkasında oturan bir yeğeni: Junior Fornay.

Marketin kapısını iterek açınca, o gün üçüncü kez beyaz bir adamla karşılaştım. Bu seferki benim boyumdaydı, buğday karası saçları ve pahalı, lacivert bir takım giysisi vardı. Üstü başı dağınıktı, soluğu cin kokuyordu.

"Hey, siyah dostum," dedi elini sallayarak. Doğruca üstüme geliyordu; bana çarpıp yere devirmesini engellemek için kapıdan geri geri çıkmak zorunda kaldım.

"Bir dakikada yirmi papel kazanmaya ne dersin?" diye sordu, arkasındaki kapı çarpılırcasına kapanırken.

Bugün bana dört bir yandan para fırlatılıyordu.

"Nasıl, peki?" diye sordum sarhoşa.



"içeriye girmem gerek... birini arıyorum. Surdaki kız beni içeriye bırakmıyor." Kekeliyordu; her an yere yıkılacak gibiydi. "Neden onlara benim iyi biri olduğumu söylemiyorsun "

"Özür dilerim, ama bunu yapamam."

"Nedenmiş o?"

"John'un yerinde insana bir kez 'olmaz' dediler mi, iş bitmiştir." Yanından dolanıp kapıya doğru seğirttim. Dönüp kolumu yakalamaya çalıştı, ama becerebildiği tek şey, kendi çevresinde iki kez dönmek ve duvara doğru savrulmak oldu. Sirtını duvara verip yere oturdu. Öne doğru eğilmemi ve kulağıma fısıldayacaklarını dinlememi istercesine elini uzattı, ama söyleyeceği şey her neyse bana yararı olacağını sanmıyordum.

"Hey, Hattie," dedim. "Kapı eşiğinde sabahlamaya niyetlenen biri var gibi."

"Şu sarhoş beyazı mı söylüyorsunuz?"

"Evet."

"Az soona bakması için Junior'u gönderirim. Hâlâ ordaysa süpürürerim."

Bunun üzerine sarhoşu aklımdan uzaklaştırdım. "Bu gece kim çalışıyor?" diye sordum.

"Senin memleketlin, Easy. Dudak ve üçlüsü. Geçen salı Holiday hurdaydı."

"Ya?"

"Burayı birbirine kattı." Gülümseyince düz, gri çakıl taşlarını andıran dişleri göründü. "Çıktığında, galiba gece yarısı falandı, ama dükkânı kapadığımızda kuşlar onnan birlikte şarkı söylüyodu."

"Tanrım! Bunu kaçırdığıma üzüldüm."

"Üç çeyreklik rica etçem, tatlım."

"Neden?"

"John giriş ücretini artırdı. Maliyet habire yükseliyo, ayrıca ayaktakımını burdan uzak tutmak istiyö."

"Onlar da kimmiş?"

Hattie öne doğru eğilince, sulu, kahverengi gözlerini gördüm. Hattie'nin cildi açık kum rengiydi; altmış küsur yıllık ömründe elli kilonun üstüne çıktığını hiç sanmıyordum.

"Howard'i duydun mu?" diye sordu.

"Hangi Howard?"

"Howard Green şu şofer."

"Yoo. Dur bakayım, Howard'i geçen Noel'den beri görmedim."

"Eh, bi daha da göremeyecen. Bu dünyada, yani."

"Ne oldu ki?"

"Lady Day'in şarkı söylediği gece, Howard sabahın üçünde burdan yürüyerek çıktı ve bam!" Kemikli yumruğunu avucuna indirdi.

"Ya?"

"Yüzü bilem kalmamış. Ona Holiday'i bırakıp çıkmakla aptallık ettiğini söyledim, ama aldırmadı. Yapçak işi olduğunu söyledi. Hımm! Ona gitme, dediydim."

"Öldürmüşler, ha?"

"Hemen dışarda, arabasının yanında. Öyle kötü dövmüşler ki, karısı Esther cesedi bi tek yüzüğünden teşhis edebildiğini söyledi. Kurşun boru kullandılar heralde. Burnunu, üstüne vazife olmıyan bi siye sokmuş olmalı."

Ona katıldım: "Howard oyunu sert oynardı." Üç çeyreği uzattım.

"Hadi, gir içeri, tatlım," dedi gülümseyerek.

Kapıyı açınca, Dudak'ın saksofonunun güçlü, pes sesi yüzüme bir tokat gibi çarptı. Dudak, Willie ve Fiat-top'u Houston'da geçen çocukluğumdan beri dinliyordum. Üçü, John ve kalabalık salondakilerin yarısı buraya Houston'dan göç etmişti; çoğu savaştan sonra, kimisiyse daha önce. California güneyli zenciler için bir cennetti. Herkes meyveleri nasıl ağaçtan koparıp yiyebileceğinizi, işin ne kadar bol olduğunu, emekli oluncaya kadar çalışabileceğinizi anlatıp duruyordu. Öykülerin büyük bir bölümü doğru olmasına karşın gerçek düştten oldukça farklıydı. Yaşam Los Angeles'ta da zordu; her gün çalışsan bile kendini yine en dipte bulabiliyordun".

Ama dipte olmak, John'un barına arada bir uğraya-bildiğin ve memlekette, yani Texas'ta olup da California'yı düşlediğin günleri anımsadığın sürece hiç de kötü bir şey gibi görünmüyordu. Orada oturmak, John'un viskisini içmek sana bir zamanlar kurduğun düşleri anımsatıyor ve bir süre için bu düşler gerçekleşmiş duygusuna kapılmam sağlıyordu.

"Hey, Ease!" Kapının arkasından gelen boğuk, hışırtılı ses beni çağırıyordu.

Junior Fornay'di. O da memleketten tanıdığım insanlardan biriydi. Bütün gün pamuk toplayabilecek, kocaman çiftçi elleri olan, pamuk tarlasına dönme zamanı gelinceye kadar cümbüş yapabilecek, iriyarı biriydi. Bir keresinde, her ikimiz de çok daha gençken bir konuda tartışmıştık; Mouse araya girip popomu kurtarmasaydı, büyük bir olasılıkla çoktan ölmüş olurdu.

Onu selamladım: "Junior! Ne var ne yok?"

"Pek bi şey yok; henüz. Fazla uzaklaşma." Bar taburelerinden birine yaslanmıştı; sırtı duvara dönüktü.

Benden beş yaş büyüktü, otuz üçündeydi, midesi kot pantolonundan taşıyordu; yine de, yıllar önceki, beni yere serdiği günkü kadar güçlü görünüyordu.

Dudaklarının arasında bir sigara vardı. Meksika'nın en ucuz, en kötü sigarasını içerdi: Zapatas. izmaritin yere düşmesine izin verdiğine bakılırsa, sigarası bitmişti. İzmarit meşe zeminde öylece tüttü, düştüğü yeri yakıp tahtada siyah bir leke bıraktı. Junior'un taburesinin çevresindeki zeminde düzinelerce yanık izi vardı. Hiçbir şeye aldırmayan, pis bir adamdı.

"Son zamanlarda seni pek göremedim, Ease. Nerelerdeydin?"

"Çalışıyordum; gece gündüz demeden Champion için çalıştım, onlarsa beni kovdular."

"Kovuldun, ha?" Dudaklarında belli belirsiz bir gülümseme vardı.

"Kıçma tekmeyi yedim."

"Fena. Bunu duyduğuma üzüldüm. İşten adam mı çıkarıyorlar?"

"Yo. Yalnızca patron işini iyi yapanları sevmiyor, hepsi bu. Kıçına tekmeyi asıl hak eden, o."

"Haklısın."

"Bu pazartesi işimi bitirmişt看; öyle yorgundum ki, düz yürümeyi bile beceremiyordum..."

"Ah, ah!" Öyküyü sürdürmem için uygun sesler çıkarmakla yetiniyordu.

"... sonra, patron yanıma geldi ve bana bir saat daha ihtiyacı olduğunu söyledi. Ona, kusura bakma ama bir randevum var, dedim. Gerçekten de vardı: Yatağımla."

Junior bundan çok hoşlanmıştı. Kıkırdadı.

"Bunun üzerine ne yapsa beğenirsin? Benim gibilerin ilerlemek istiyorlarsa, fazladan çalışmayı öğrenmeleri gerektiğini söyledi."

"Böyle mi dedi?"

"Aynen." Öfke dalgasının içime bir kez daha yayıldığını hissedebiliyordum.

"Kendisi neydi, peki?"

"İtalyan. Galiba ailesi buraya göçmüş."

"Vay be! Sen ne dedin?"

"Benim gibilerin, İtalya'nın henüz bir devlet olmasından bile önce, fazladan çalıştıklarını söyledim. Bilirsin, İtalya kurulalı daha ne kadar oldu ki?"

"Elbette," dedi Junior. Ama neden söz ettiğimi bile bilmediğinin farkındaydım. "Soona n'oldu peki?"

"Bana eve gitmemi, bir daha da dönmememi söyledi. Ona çalışmaya hevesli insanlar lazımmış. Böylece ayrıldım."

"Yok ya!" Junior başını salladı. "İnsanın başına ne geliceği hiç belli olmuyo."

"Çok doğru. Bir bira ister misin, Junior?"

"Evet." Suratı asıldı. "Ama doğru olmaz. Yani şu anda işsizsin falan."

"Dostlarıma her zaman bir bira ısmarlayabilirim."

"Pekâlâ; ben de onu her zaman içebilirim."

Bara gidip iki bira ısmarladım. Houston'un yarısı buradaydı sanki. Çoğu masada beş-altı kişi oturuyordu. Herkes bir ağızdan bağıyor, konuşuyor, öpüşüyor, gülüyordu. John'un yeri yorucu bir iş gününden sonra insana çok iyi geliyordu. Pek. yasal sayılmazdı, ama bunun kimseye zararı yoktu. Zenci müziğinin büyük isimleri buraya gelirdi, çünkü John'u çok eskiden tanırlardı; onlara iş verdiği ve ödeme yaparken cimrilik etmediği günlerden. John'un barını sık sık ziyaret edenlerin sayısı iki yüzden fazla olmalıydı; hepimiz birbirimizi tanırdık, dolayısıyla burası hoşça vakit geçirmek için olduğu kadar, iş yapmak için de iyi bir yerdı.

Alphonso Jenkins oradaydı; siyah, ipek takım elbisesi ve bir metre yüksekliğindeki kabarık saçlarıyla. Jockama Johanas da oradaydı. Kahverengi, yün bir takım giysiyle parlak, mavi ayakkabılar giymişti. Siska Rita Cook'un masası beş erkek tarafından sarılmıştı. Böylesine çirkin, zayıf bir kadının bu kadar çok erkeği nasıl cezbettiğini bir türlü anlayamıyordum. Bir keresinde ona bunu nasıl başardığını sordum, o tiz, mızız sesiyle şöyle dedi: "Biliyor musun, Easy, erkeklerin yalnızca yansı bir kızın görünüşüyle ilgilenir. Siyah erkeklerin çoğunluğu onları seven, onlara yaşamın güçlüğünü unutturacak birini ararlar."

Frank Green'in barda olduğunu fark ettim. Ona Bıçak El derdik; öyle hızlı bıçak çekerdi ki, bıçağı elinden hiç bırakmadığını sanırdınız. Frank'ten uzak dururdum, çünkü o bir gangsterdi. Kaçak içki kamyonlarını kaçıtır, bütün California, hatta Nevada'daki sigara sev-kiyatlarını yönetirdi. Her konuyu ciddiye alırdı; yoluna çıkanın kolunu kesmeye hazırdı.

Frank'in tepeden tırnağa siyahlara büründüğünü fark ettim. Frank'in yaptığı iş dikkate alındığında, bu her an işe çıkabileceği anlamına geliyordu -bir kamyonu el koymak, ya da daha kötü bir işe.

Salon öyle kalabalıktı ki, dans edecek yer kalmamıştı, yine de masaların arasında güreşen bir düzine kadar çift vardı.

Birayla dolu iki kupayı girişe taşıdım, birini Junior'a verdim. Çabuk sinirlenen tarla adamlarını sevindirmenin birkaç yolunu bilirim; bunlardan biri de bira ikram etmek ve anlattığı bir-iki palavra öyküyü dinlemektir. Oturup arkama yaslandım, bir yandan biramı yudumlarken, bir yandan da John'un yerinde son bir haftadır

olup biteni aktaran Junior'u dinlemeye koyuldum. Howard Green'in öyküsünü bir kez de ondan dinledim. Yalnız o, Green'in işverenleriyle birlikte yasadışı bir iş çevirdiğini ekledi. Junior'a kalırsa, onu c beyazlar öldürmüştü.

Junior şu bildik, vahşi öyküleri süsleyip püslemeye bayılırdı, yine de, son günlerde yoluma çok fazla beyaz çıktığını düşünüp huzursuzlanmaktan kendimi alamıyordum.

"Kimin yanında çalışıyordu?" diye sordum.

"Belediye başkanlığı seçimini bırakan şu züppeyi biliyo musun?"

"Mathew Teran mı?"

Teran L.A.'daki belediye seçimlerini kazanma şansı çok yüksek olmasına karşın, birkaç hafta önce yarıştan çekilmişti. Nedenini kimse bilmiyordu.

"Evet, işte o. Bilirsin, bütün politikaclar hırsızdır. Louisiana'da şu Huey Long'u ilk seçtiklerinde, gayet iyi anımsıyorum-"

"Dudak burada ne kadar kalacak?" diye sordum, sözünü keserek.

"Bi hafta kadar." Junior konuştuğu sürece, ne konuştuğuna aldırmazdı. "Bazı anıları canlandırıyorlar, diyil mi? Hey, Mouse'un seni elimden aldığı gece de onlar çahyodu!"

"Haklısın." Yanlış yöne dönünce, Junior'un böbreğime indirdiği tekmenin acısını hâlâ duyabiliyordum.

"Bunun için ona teşekkür borçluyum. Biliyo musun, ööle sarhoş, ööle kızgındım ki, seni öldürebilirdim, Ease. O gece Mouse bizi ayırmayıydı, şu anda ayaklarım hâlâ zincirliydi."

Yanına gittiğimden beri ilk kez bana gerçekten gülümsedi. Junior'un alt sıradaki dişlerinden ikisi, üst sıradakilerden de bir tanesi eksikti.

"Mouse'a ne oldu?" diye sordu, neredeyse özlemle.

"Bilmem. Onu yıllardır ilk kez bugün düşündüm."

"Hâlâ Houston'da mı acıba?"

"Son duyduğumda öyleydi. EttaMae ile evlendi."

"Onu son gördüğünde ne yapıyordu?"

"Öyle uzun zaman oldu ki, anımsamıyorum bile," diye yalan attım.

Junior sırttı. "Joe T'yi öldürüşünü anımsıyorum da. Şu pezevengi... Joe'nun her yanından kan fışkıyordu; Mouse'un sırtında açık mavi bir giysi vardı. Ve üzerinde bi tek leke yoktu! Polis de onu bu yüzden enselemedi zaten; ööle temizdi ki, o yapmış olamaz diye düşündüler."

Raymond Alexander'i son görüşümü çok iyi anımsıyordum; hiç de gülümseyerek yâd edilecek bir anı değildi.

Mouse'la bir gece Houston'un Beşinci Mahallesi'nde, Myrtle'in barının önünde karşılaştığımızda, birbirimizi görmeyeli dört yıl olmuştu. Sırtında erik rengi bir takım, başında da kahverengi bir fötr şapka vardı. Bense hâlâ asker yeşilleri içindeydim.

"Ne var, ne yok, Ease?" diye sordu, başını kaldırmış bana bakarken. Mouse kemirgen suratlı, ufak tefek bir adamdı.

"Bildiğin gibi," diye yanıtladım. "Hiç değişmemişsin."

Mouse'un altın kaplama dişleri göründü. "Fena sayılmam. Sokakları evcilleştirmeyi öğrendim."

Gülümsedik, birbirimizin sırtını okşadık. Mouse bana Myrtle'in yerinde bir içki ısmarladı; sonra da ben ona bir tane ısmarladım. Myrtle kapıyı içerden kilitleyip yatmaya gidinceye kadar bu oyunu sürdürdük. Bize, "içkilerin parasını tezgâhın altına bırakın," dedi. "Çıktıktan sonra da kapıyı kilitleyin."

Yalnız kalınca, Mouse sordu: "Şu üvey babamla ilgili pisliği anımsıyor musun, Ease?"

"Elbette," dedim, yavaşça. Sabahın körüydü, bar boştu, yine de çevreyi şöyle bir kolaçan etmekten kendimi alamamıştım; cinayet asla yüksek sesle konuşulmamalıydı, ama Mouse bunu bilmiyordu. Beş yıl önce üvey babasını öldürmüş ve suçu bir başkasına atmıştı. Kanun gerçeği öğrenseydi, onu bir hafta içinde sallandırırdu.

"Gerçek oğlu, Navrochet geçen yıl peşime düştü. Kanun öyle dediği halde, babasını şu Clifton denen oğlanın öldürdüğüne inanmıyordu." Mouse kendine bir içki doldurdu, kadehi tezgâhın üzerine bıraktı. Sonra bir tane daha doldurdu. "Savaşta hiç beyaz piliç tattın mı?"

"Ne sanıyorsun? Beyaz kızdan başkası yoktu ki."

Mouse sırttı, kasiğini okşayarak geriye yaslandı. "Vay canına!" dedi. "Savaşmaya değdi, desene?" Sonra dizime bir şaplak indirdi; eskiden, savaştan önce ortak olduğumuz günlerdeki gibi.

Navrochet konusuna bir saat sonra yeniden döndü; durmadan içiyorduk. "Herif buraya, bu salona geldi; ayağında şu topuklu çizmelere vardı. Oğlanın yüzünü görebilmek için başımı iyice kaldırmam gerekiyordu. Çizmelere uygun, gayet şık bir takım elbise giymişti. Konuşmak istediğini söyledi. Hadi dışarı çıkalım, dedi. Ben de gittim. Bana aptal diyebilirsin, ama gittim. Ve dışarıya adım atar atmaz, namlusu alnıma çevrilmiş bir tabancayla karşılaştım. Aklın alıyor mu? Bunun üzerine, çok korkmuş gibi yaptım. Bizim Navro'nun derdi, senin nerde olduğunu öğrenmekti..."

"Benim mi?"

"Evet, Easy! O olay sırasında yanımda olduğunu duymuş, seni de öldürmek istiyordu. Bense soluk soluğa kalmış gibi, bira dolu midemi bir içeri çekiyordum, bir dışarı salıyordum. Korkudan ödüm patlamış gibi tir tir titriyordum... Sonra ufaklığı çıkardım, barajın kapağını açtım. Hah, hah. Doğruca çizmelerin üzerine işiyordum. Navrochet tam bir metre geriye sıçradı." Dudaklarındaki gülümseme silindi. "Yere düşmeden önce ona tam dört el ateş ettim. Babası olacak o orospu çocuğuna kaç tane siktiysem, aynen o kadar."

Savaşta pek çok ölüm görmüştüm, ama Navrochet'nin ölümü bana çok daha gerçek ve korkunç görünüyordu; öylesine boşu boşunaydı ki. Texas'ta, Houston'un Beşinci Mahallesi'nde insanlar beş kuruşluk bir bahis, ya da düşüncesizce edilmiş bir söz için birbirini öldürürdü. Ve bu savaşı kazananlar hep kötülerdi; ölenlerse iyi ya da budala olanlar. O gece bu barda ölmesi gereken biri varsa, o da Mouse'tu. Eğer adalet denen bir şey olsaydı, ölen Mouse olurdu.

"Yine de, göğsüme bir tane isabet ettirmeyi başardı," dedi, düşüncelerimi okumuş gibi. "Sırtımı duvara yaslamış öylece oturuyordum; hiçbir şey hissetmiyordum, ne kollarımda ne de bacaklarımda. Her şey bulanıktı. Sonra bir ses duydum, üzerime eğilen, beyaz bir yüz gördüm." Dua eder gibi, fısıllı fısıllı konuşuyordu. "O beyaz yüz bana ölüm olduğunu söyledi, ama korkmuyordum. Ona ne dedim, biliyor musun?"

"Ne?" diye sordum; aynı anda kararımı verdim: Texas'ı sonsuza kadar terk edecektim.

"Ona, bütün yaşamım boyunca, her gün, güneş batıncaya kadar beni döven adamı cehenneme gönderdiğimi söyledim. Az önce de oğlunu yanma göndermişim. 'Kısacası, Şeytan,' dedim. 'Buralarda biraz daha oyalanırsan, senin de icabına bakarım.' "

Mouse hafifçe güldü, başını tezgâha yasladı ve uyudu. Cüzdanımı çıkardım, ölümü uyandırmaktan korkar gibi, parayı sessizce saydım, tezgâha bıraktım, sonra da otelime döndüm. Daha güneş doğmadan bir otobüsteydim ve Los Angeles'a doğru yol alıyordum.

O günden bu yana bir ömür geçmişti sanki. Bu gece bir mülk sahibiydim ve kredi borcumu ödemek için çalışıyordum.

"Junior," dedim. "Buraya son zamanlarda beyaz kızlar sık geliyor mu?"

"Neden? Birini mi arıyorsun?" Junior doğal olarak kuşkulandı.

"Eh... sayılır."

"Birini arayıp aramadığını bilmiyo musun? Ne zaman emin olucaksın, peki?"

"Dinle, şey... bir kızdan söz edildiğini duydum da... Adı Delia mı, Dahlia mı, ne. He neyse, D harfiyle başladığı kesin. Sarı saçlı, mavi gözlü bir kız. Aranmaya değer olduğunu söylediler de."

"Anımsadığımı söyleyemem doğrusu. Bazı hafta-sonları bikaç beyaz pilicin buraya takıldığını gördüm, ama hiç yanzız gelmezler, bilirsin. Eh, bi kardeşin sevgilisinin peşinde dolaştığını duyulursa, işimi kaybederim."

Nedense Junior'un yalan söylediği duygusuna kapılmıştım. Sorumun yanıtını biliyorsa bile, bunu kendine saklamaya kararlıydı. Junior, kendisinden daha iyi durumda olduğunu düşündüğü insanlardan nefret ederdi. Junior herkesten nefret ederdi.

"Eh, neyse. Buralara gelirse onu görürüm herhalde." Bakışlarımı salonda gezdirdim. "Orkestranın hemen yanında boş bir iskemle var, gidip kapayım."

Junior'un arkamdan beni gözlediğini biliyor ama aldırımıyordum. Bana yardım etmek istemiyorsa, kendi bilirdi.

5

Dostum Odell Jones'un yanında boş bir iskemle buldum.

Odell sessiz, dindar bir adamdı. Kafasının rengi ve biçimi kırmızı pekana(\*) benzerdi. Tanrı'dan korkan biri olmasına karşın, John'un kulübüne haftada üç-dört kez gelirdi. Orada, bir bardak birayı yudumlayarak gece yarısına kadar oturur, biri onunla konuşmadığı sürece, hiç ağzını açmazdı.

(\*)ABD'nin güneyine özgü bir ağaç; bu ağacın cevize benzer meyvesi. (Çev.)

Odell işini, yani Pleasant Caddesi'ndeki okulun kapıcılığını az da olsa renklendirebilmek için, böylesi gecelerde emebildiği bütün heyecanı emmeye çalışırdı. Hep eski, gri, tüvit bir ceketle havı dökülmüş, kahverengi, yün bir pantolon giyerdi.

Onu selamladım: "Hey, Odell!"

"Easy."

"Bu gece işler nasıl?"

"Eh," diye başladı yavaşça, iyice düşünerek. "Her şey yolunda. Kesinlikle."

Güldüm, Odell'in omzuna bir şaplak indirdim. Öyle zayıftı ki, darbenin etkisiyle yana doğru savruldu, ama gülümsedi, sırtını dikleştirdi. Odell çoğu arkadaşımından en az yirmi yaş büyüktü; ellisinde olduğunu tahmin ediyordum. Bugüne kadar iki karısını, dört çocuğundan üçünü görmüştü

"Bu gece neler oldu bakalım?"

"İki saat kadar önce," dedi sol kulağını kaşıyarak, "Şişko Wilma Johnson, Toupelo ile birlikte geldi ve bir fırtına gibi dans etti. Havaya sıçradıktan sonra yere öyle sert iniyordu ki, salon zangır zangır titriyordu."

"Bizim Wilma dans etmeye bayılır," dedim.

"Bu kadar çok çalışan, böylesine sıkı eğlenen biri onca ağırlığı nasıl koruyor acaba?"

"Yemesi de sıkı herhalde."

Bu, Odell'in hoşuna gitmişti; kıkırdadı.

Ondan yerime göz-kulak olmasını istedim; biraz dolaşım ona buna merhaba diyecektim.

Salona iri bir adam girmişti. Mavi çizgili, beyaz takım giysili ve kocaman şapkalı, iri bir adam. Geniş, beyaz bir gülümsemesi olan, kocaman, siyah adam kalabalık salonu bir sağanak gibi yarararak, yanından geçtiği masalara selamlar, n'aberler yağdırarak bize doğru ilerledi.

"Easy!" Güldü. "Hâlâ bir pencereden atlamadın, ha?"

"Henüz değil, Dupree."

"Coretta'yı anımsadın mı?"

Kız Dupree'nin arkasındaydı; Dupree onu bir çocuğun oyuncak trenini çekmesi gibi ardı sıra sürüklüyor du.

"Selam, Easy," dedi Coretta yumuşak bir sesle.

"Hey, Coretta; nasılsın?"

"İyiyim," dedi usulca. Öyle yavaş konuşmuştu ki, bunca gürültünün arasında onu duyabildiğime şaşım. Belki duymamışım da, bana bakış ve gülümseyiş biçiminden ne dediğini çıkarmışım.

Dupree ile Coretta kadar birbirinin zıttı iki insan zor bulunurdu. Dupree bol kaslı, benden birkaç santim uzun, iri bir köpek kadar gürültücü ve canayakın biriydi. Akıllı bir adamdı, matematikten de anlardı, ama her zaman beş parasızdı, çünkü bütün parasını içkiye ve kadınlara harcardı; kalan parasını da kendinizi açındırarak kolayca sızdırabilirdiniz.

Oysa Coretta bambaşka biriydi. Kısa boylu, yuvarlak hatlı bir kadındı; vişne rengi bir teni, kocaman çilleri vardı. Her zaman göğüslerini vurgulayan elbiseler giyerdi. Kömür rengi, çekik gözleri vardı. Bakışlarını salonun bir ucundan ötekine amaçsızca gezdirmesine karşın, sizi izlediği duygusuna kapılıyordunuz. Gösteriş yapmayı seven erkeklerin düşlerindeki kadındı.

"Fabrikada seni özölüyoruz, Ease," dedi Dupree. "Sensiz orası aynı yer değil artık. Öteki zencilerde hiç iş yok."

"Görünüşe bakılırsa, bundan böyle bensiz idare etmek zorundasınız, Dupree."

"Ah, yo. Bunu kabullenemem. Benny seni geri istiyor, Easy. Gitmene izin verdiği için çok pişman."

"Bunu ilk kez duyuyorum," dedim.

"İtalyanlar'ı bilirsin, Ease; özür dilemesini bilmezler, bundan utanırlar. Ama seni geri istediğini çok iyi biliyorum."

"Odell'le senin yanına oturabilir miyiz, Easy?" diye sordu Coretta tatlılıkla.

"Elbette, elbette. Bir iskemle çek, Dupree. Şuraya, Coretta'yla aramıza."

Barmene seslendim; bize çeyrek şişe burbonla bir kova da kırılmış buz göndermesini söyledim.

"Beni geri istiyor, demek?" diye sordum Dupree'ye yeniden, kadehlerimizi ellerimize alınca.

"Evet! Bunu bana bugün söyledi; kapıdan girdiğin an seni işe almaya hazırmış."

"Ama önce kıcını öpmemi isteyecektir," dedim. Coretta'nın bardağının çoktan boşalmış olduğunu fark ettim. "Doldurayım mı, Coretta?"

"Evet, bir kadeh daha içebilirim doğrusu." Gülümsemesinin belkemiğimden aşağıya doğru kaydığını hissedebiliyordum.

Dupree atıldı: "Hadi ama, Easy. Ona olanlar için üzgün olduğunu söyledim; o da unutmaya hazır."

"Üzgün bir adam olduğum doğru. Maaşım alamayan herkes üzülür."

Dupree öyle bir kahkaha patlattı ki, sırf gümbürtüsü bile zavallı Odell'i az kaldı iskemlesinden düşürüyordu.

"Hâlâ bir numarasın, Ease!" diye kükredi Dupree.

"Cuma günü fabrikaya uğra da gör bakalım işini geri alıyor muyuz, almıyor muyuz?"

Kızı onlara da sordum, ama yararı olmadı.

Odell tam gece yarısı kalktı, gitmeye hazırlandı. Dupree ile bana hoşça kal dedi, sonra Coretta'nın elini öptü. Coretta bu sessiz, küçük adamı bile ateşlemeyi becermişti.

Sonra Dupree ile savaşa ilişkin palavralar sıkıya koyuldu. Coretta gülüyor, viskisini yudumluyordu. Dudak ve üçlüsü çalmayı sürdürüyordu. Bara sürekli birileri girip çıkıyordu, ama Bayan Daphne Monet'yi aramaya bu gecelik son vermişim. Hem fabrikadaki işime döndüğüm an, Bay Albright'ın parasını geri verebilirdim. Her neyse, viski beni uyuşturmuştu -yapmak istediğim tek şey, gülmekti.

Dupree ikinci çeyreği bitirmemize kalmadan kendinden geçti; saat sabahın üçüydü.

Coretta onun başının arkasından burnunu kırıştırdı ve şöyle dedi: "Eskiden, oyunu horoz ötünceye kadar sürdürürdü, ama bizim yaşlı horoz gitgide daha erken ötmeye başladı."

"Onu evden attılar, çünkü kirayı ödeyemedi," dedi Coretta.

Dupree'yi arabadan çıkarmış, kızın kapısına doğru-taşıyorduk; Dupree'nin ayakları ev sahibinin çimenliğinde bir saban gibi iki derin iz bırakıyordu.

Coretta sözünü sürdürdü: "Saatte neredeyse beş dolar kazanan, birinci sınıf makinist, ama kirasını bile ödeyemiyor."

Dupree içkiye biraz daha dayanıklı olsaydı, bunlara bu kadar bozulmazdın, diye düşünmekten kendimi alamadım.

"Onu şu yatağa ativer, Easy," dedi, o koca gövdeyi kapıdan geçirmeyi başardığımız zaman.

Dupree gerçekten iriydi; sonunda onu yatağa yatırabildiğim için çok da şanslı. Bu ölü gibi ağır vücudu çekiştirip itelemekten soluk soluğa kalmıştım. Coretta'nın küçük yatak odasından, daha da küçük oturma odasına geçerken sendeliyordum.

Küçük bir kadehe benim için içki doldurdu, divana yan yana oturduk. Birbirimize çok yakındık, çünkü oda bir süpürge dolabından daha büyük değildi. Dilim dolanıyordu. Coretta, komik bir şey gevelediğim zaman sarsıla sarsıla gülüyor, eğilip dizimi bir anlığına tutuyor, o parlak, fındık rengi gözlerini gözlerime dikiyordu.

Alçak sesle konuşuyorduk; Dupree'nin yankılı horultusu sözlerimizin yarısını bastırıyordu. Coretta her söyleyeceğini sırdaş bir anlama, fısıldayarak söylüyor, onu iyice duyabilmem için bana biraz daha yaklaşıyordu.

Birbirimize aynı soluğu alıp verecek kadar yaklaşıncaya, "Gitsem iyi olacak, Coretta," dedim. "Güneş beni kapından parmak uçlarımda çıkarken yakalarsa, komşuların kim bilir neler söyler."

"Hımm! Dupree beni yarı yolda bırakıp uyuyakaldı, sense sırtını dönüp gitmek istiyorsun; köpek mamasıymışım gibi."

"Erkeğin yan odada uyuyor, bebek. Ya bir şeyler duyarsa?"

"Böyle horlarken mi?" Elini bluzunun altına soktu, göğüslerini havalandırmak istercesine sutyenini kaldırdı.

Yalpalayarak doğruldum, kapıya doğru iki adım attım.

"Gidersen pişman olursun, Ease."

"Kalırsam daha çok pişman olurum," dedim.

Hiçbir şey söylemedi. Divana sırtüstü uzandı, göğsünü yelpazelemeyi sürdürdü.

"Gitmeliyim," dedim. Kapıyı bile açtım.

"Daphne uyuyordur," dedi gülümseyerek; sonra düğmelerinden birini açtı. "Şu anda hiç işine yaramaz."

"Ne dedin ona?"

"Daphne. Doğrusu bu değil mi? Sen Delia dedin, ama gerçek adı bu değil. Geçen hafta onunla çok sıkı fıkı olduk; onunkiyle benimki Playroom'dayken."

"Dupree mi?"

"Hayır Easy, başka biriydi. Hiçbir zaman tek bir erkekle yetinmem."

Coretta ayağa kalktı, doğruca kollarıma atıldı. Kafesli kapıdan gelen serin yasemin kokusuyla kadının göğüslerinden yükselen ılık yasemin kokusunu alabiliyordum.

Bir savaşta adam öldürecek kadar büyümüştüm, ama henüz gerçek bir erkek sayılmazdım. En azından, Coretta'nın kadınlığıyla kıyaslanacak kadar erkek değildim. Beni divana doğru itelerken, fısıldadı: "Ah, evet, canım. Evet, beni çıldırtıyorsun. Evet. Ah, evet!" Bağırılmak için kendimi zor tutuyordum. Sonra üzerimden sıçrayarak kalktı, utangaç bir sesle şöyle dedi: "Oooo, bu çok iyi, Easy; çok iyi." Onu yeniden kendime çekmeye çalıştım, ama Coretta asla istemediği bir yere gitmezdi. Kıvrılarak kollarımdan kurtuldu, yere kaydı. "Yo, bunu yapamam, sevgilim, olmaz, yani işler bu durumdayken."

"Hangi işler?" diye haykırdım.

"Bilirsin, işte." Başıyla yatak odasını işaret etti. "Dupree'nin hemen yan odada olduğunu biliyorsun."

"Boş ver onu! Beni harekete geçirdin bile, Coretta."

"Ama doğru değil, Easy. Yan odadayken ona bunu yapamam; üstelik sen arkadaşım Daphne'nin peşinde-sin."

"Onun peşinde değilim, tatlım. Bu yalnızca bir iş, hepsi bu."

"Ne işi?"

"Adamın biri onu bulmamı istiyor."

"Hangi adam?"

"Ne fark eder ki? Ben yalnız senin peşindeyim, tatlım."

"Ama Daphne benim arkadaşım..."

"Onu arayan kişi, erkek arkadaşı, Coretta, hepsi bu."

Heyecanımı yitirmeye başladığımy görünce, vücudunu yeniden bana yapıştırdı, ileri geri sallanmaya başladı. Bir yandan da benimle konuşmayı sürdürdü; gökyüzü aydınlanıncaya kadar. Daphne'nin erkek arkadaşının kim olduğunu açıkladı; bunu duymak hoşuma gitmemişti, ama bilmem daha iyiydi.

Dupree uyanmaya hazırlanan biri gibi öksürmeye başlayınca, ayağa fırladım, pantolonumu bacağıma geçirdim. Coretta göğsüme sarıldı, gülümsedi: "Ne dersin, o kızı bulursan, yaşlı Coretta bir on doları hak etmiş olmaz mı, Easy? Unutma, bilgiyi benden aldın."

"Elbette, bebeğim," dedim. "Yeter ki onu bulayım." Ona bir veda öpücüğü verirken, gecenin bittiğini anladım: Öpüşü bir ölüyü kesinlikle diriltemezdi.

7

Sonunda 116'ncı Cadde'ye, evime dönebildiğimde çok güzel bir California günü daha başlamıştı. Büyük, beyaz bulutlar doğuya, San Bernadino dağ sırasına doğru kayıyordu. Doruklarda hâlâ kar öbekleri vardı, hava-daysa yanan çöpün kokusu.

Küçük dairemdeki divan dün sabah nasılsa, yine öyleydi. Dün sabah okuduğum gazete bıraktığım yerde duruyordu; düzgünce katlanmış olarak, koltuğun üzerinde. Kahvaltı tabakları lavabonun içindeydi.

Panjurları açtım, postacının kapıdaki yarıktan içeriye attığı mektup destesini aldım. Bir ev sahibi olur olmaz, her gün mektup almaya başlamıştım -ve buna bayılıyordum. Hiçbir işime yaramayacak broşürlere bile bayılıyordum.

Bana bir yıllık bedava sigorta öneren bir mektupla bin dolar kazanma şansım olduğunu bildiren bir yazı vardı. Bir tane de, aynı mektubun altı kopyasını altı kişiye yollamadığını, Illinois'deki bir posta kutusuna da iki dolar göndermediğim sürece, kısa bir süre sonra öleceğimi öngören şu zincirleme mektuplardan. Bana kalırsa bunun arkasında beyazların kurduğu ve güneyle zencilerin boş inanlarından yararlanmaya çalışan bir çete vardı. Mektubu yırtıp attım.

Yine de, panjurların arasından süzülen sabah ışığında oturup postadan çıkanları gözden geçirmek çok hoştu. Mutfaktan elektrikli kahve makinesinin sesi geliyor, dışarıda kuşlar cıvıliyordu.

Kuponla dolu, kocaman, kırmızı bir paketi kaldırıncaya, altındaki küçük, mavi zarfı gördüm. Parfüm kokuyordu; bir kadının elinden çıktığı anlaşılana, süslü bir el yazısıyla yazılmıştı. Houston'dan postalanmıştı, adresin üstündeki ad şöyleydi: 'Bay Ezekiel Rawlins.' Buysa zarfı alıp mutfaktaki aydınlık pencerenin önüne gitmeme yetti. Memleketten her gün mektup almıyordum; hele gerçek adımlı bilen birinden neredeyse hiç.

Mektubu okumadan önce bir dakika kadar camdan dışarıya baktım. Çitlere konmuş bir alakarga başını eğmiş, arka avlunun bitişiğindeki avluda yaşayan, vahşi köpeğe bakıyordu. Kıрма canavar havlıyor, kuşa doğru sığıyordu. Köpeğin tel örgüye her çarpışında alakarga uçmaya hazırlanır gibi yapıyor ama uçmuyordu. Bu görüntü karşısında büyülenmişçesine, gözlerini o ölümcül çeneden alamıyordu.

Selam, Easy! Çok uzun zaman oldu, kardeşim. Adresini bana Sophie verdi. Sophie Houston'a geri döndü; Hollywood'un çok fazla olduğunu söylüyor. Bununla ne demek istediğini sordum, ama "Çok fazla!" diye yineledi. Biliyor musun, ne zaman bunu duysam ürperir, o 'çok fazla' yerin tam bana göre olduğunu düşünürüm.

Burada herkes bildiğin gibi. Claxton Caddesi'ndeki oteli yıktılar. Altından çıkan sıçanları bir görecektin!

Etta iyi, ama beni kapı dışarı etti. Bir gece Lucinda'nın yerinden öyle sarhoş döndüm ki, banyo bile yapamadım. Buna gerçekten pişmanım. Bilirsin, insan kadınına saygı göstermeli; bir duş almanı istemekle senden çok şey istemiş olmaz herhalde. Yine de, ergeç beni bağışlayacağından eminim.

Oğlumuzu bir görmelisin, Easy. LaMarque çok güzel bir çocuk. Öyle büyüdü ki! Etta, suratı benim fare suratıma benzemediği için çok şanslı olduğunu söylüyor. Öte yandan, gözlerinde az da olsa bir parlıltı görebiliyorum. Her neyse, kocaman ayakları, kocaman bir ağız var; her şey yolunda yani.

Seninle çok uzun zamandır görüşemedik, Ease. Şimdi yeniden bekâr olduğuma göre, belki seni ziyarete gelebilirim diyorum; şehrin altını üstüne getirirdik.

Neden bana yazıp senin için en uygun zamanı bildirmiyorsun? Mektubu Etta'ya gönderebilirsin; o bana ulaştırır.

Yakında görüşmek üzere.

P.S. Bu mektubu Lucinda'ya yazdırıyorum; ona her sözcüğü aynen dediğim gibi yazmadığı takdirde, kıcına tekme yapıştıracığımy söyledim. Görüşürüz, tamam mı?

İlk sözcükleri okur okumaz dolabımın yanına gittim. Nedenini bilmiyordum; belki de amacım eşyalarımı toplayıp kentten ayrılmaktı. Belki de yalnızca dolaba saklanmak istiyordum; bilmiyorum.

Her ikimiz de gençken, Texas'tayken, birbirimizin en yakın dostuyduk. Sokaklarda yan yana dövüşmüş, aynı kadını paylaşmamıza karşın birbirimize kızmamış-tık. İki dostun arasındaki sevgiyle karşılaştırıldığında bir kadın neydi ki? Ama Mouse, EttaMae Harris ile evlenmeye karar verince, her şey değişmeye başladı.

Bir gece geç vakit evime geldi; onu çalıntı bir arabayla Pariah denen küçük bir taşra kasabasına götürmemi istedi. Üvey babasını görmek istiyordu; onunla annesinin ölmeden önce ona bıraktığı miras konusunu görüşecekti.

Biz kasabadayken, Mouse'un üvey babası ile Clifton adında, genç bir adam silahla vurulup öldürüldü. Mouse'u Houston'a geri götürürken, cebinde bin dolardan çok parası vardı.

Cinayetlerle hiçbir ilgim yoktu. Mouse olup biteni bana dönüş yolunda anlattı. Clifton'la ikisi üvey baba Reese'i sıkıştırmak zorunda kalmıştı, çünkü yaşlı adam Mouse'un miras isteğini geri çevirmişti. Reese bir anda silahına sarılmış, Clifton'u yere devirmişti; bunun üzerine Mouse, Reese'i öldürmüştü. Bütün bunları son derece masum bir sesle anlatırken, bir yandan da üç yüz dolarını bana sus payı olarak ayırmak için o kanlı parayı sayıyordu.

Mouse yaptıkları için kendini kötü hissetmiyordu bile. İşte o böyle biriydi. Bana itirafta bulunmuyor, yalnızca öyküyü aktarıyordu. Yaşamında en azından bir kişiye anlatmadığı hiçbir şey yapmamıştı. Sözünü bitirince bana üç yüz dolar verecek, böylece en doğrusunu yaptığına inanacaktı.

O parayı almak, o güne kadar yaptığım en kötü şeydi. Ama en iyi dostum ondan kuşkulandığımı hissettiği an, hiç duraksamadan kafama kurşunu sıkardı, biliyordum. Beni bir düşman gibi görür, ona olan inancımı yitirdiğim için beni gözünü kırpmadan öldürürdü.

Mouse'tan ve Texas'tan kaçmak için orduya yazıldım, sonra da L.A.'a taşındım. Kendimden nefret ediyordum. Savaşa bir erkek olduğumu kendime kanıtlamak için katılmışım. Son gün, saldırıya geçmeden önce korkuyordum, ama savaştım. Korkuya karşın savaştım. Bir Alman'la göğüs göğüse ilk kez çarpışırken, onu öldürürken sürekli imdat diye bağıryordum. Gırtlığını bırakmadan önce tam beş dakika, yüzüme dikili o ölü gözlere baktım.

Yaşamımda korkudan tam anlamıyla arındığım tek dönem, Mouse ile düşüp kalktığım dönemdi. Kendinden öyle emindi ki, korkuya yer bırakmıyordu. Boyu taş çatlasın bir altmıştı, ama Dupree kadar iri birine bile saldırmaktan çekinmez, üstelik işini kolayca bitiriverirdi. Bir bıçağı bir adamın karnına gömdükten on dakika sonra oturup bir tabak makarnayı afiyetle mideye indirebilirdi.

Mouse'a mektup yazmak istemiyordum, eski defterleri karıştırmak istemiyordum. Ama üzerimde öyle bir gücü vardı ki, kendimi onun istediği her şeyi yapmak zorunda hissediyordum. Öte yandan, gerçekleştirmek istediğim düşlerim vardı; onlara sokaklarda koşturarak ulaşamazdım. Artık bir evi olan biriydim ve çılgın günleri arkamda bırakmak istiyordum.

Arabaya atlayıp içki dükkânına gittim, bir şişe votkayla bir bidon sodalı greyfurt suyu satın aldım. Koltuğumu pencerenin önüne yerleştirdim, günün geçişini izledim.

Los Angeles'ta pencereden dışarıya bakmak, Houston'da bakmaktan çok farklıdır. Güneydeki kentlerden hangisinde yaşarsanız yaşayın (Houston'daki şu çılgın, şiddet dolu Beşinci Mahalle'de bile) pencerenizden bakınca neredeyse bütün tanışlarınızı görürsünüz. Her gün akrabaların, eski dostların, bir zamanlar beraber olduğunuz, belki bir gün yine beraber olacağınız sevgililerin geçit törenidir.

Sophie Anderson'un doğduğu kente dönmesinin nedeni de buydu bence. Güney'in daha yavaş yaşamından hoşlanıyordu. Penceresinden bakınca dostlarını, ailesini görmek istiyordu; içlerinden birine seslenince, durup ona merhaba diyecek kadar zamanı olan insanları.

Sophie gerçek bir Güneyleydi; Los Angeles'in koşuşturma dolu dünyasında bir gün bile yaşayamayacak kadar.

Çünkü L.A.'ta insanların duracak zamanı yoktur; gidecekleri her yere arabayla gitmek zorundadırlar. Los Angeles'ta en yoksul adamın bile bir arabası vardır; belki başının üstünde bir çatısı yoktur, ama bir arabası vardır. Ve nereye gittiğini de bilir. Houston ve Galveston'da, daha aşağıdaki Louisiana'da yaşam biraz daha amaçsızdı, insanlar bazı işlerde çalışırdı, ama yaptıkları şey her neyse ondan asla gerçek para kazanamazdı. Oysa Los Angeles'ta azıcık zorlayarak haftada yüz dolar kazanmak olasıydı. Zengin olma düşü insanları hafta boyunca iki işte çalışmaya, hafta sonları da musluk tamirciliği yapmaya itiyordu. Ne sokakta gezinecek zaman vardı, ne de bahçede mangal yakacak; özellikle biri size buzdolabını taşımanız için gerçek para vermeye hazırken.

Öylece oturup boş sokakları seyrettim. Arada bir gözüme, bisikletle gezen birkaç çocuk ya da şekerleme, gazoz almak için dükkâna giren birtakım genç kızlar çarpıyordu. Votkamı yudumladım, uyukladım, Mouse'un mektubunu yeniden okudum; tâ ki yapabileceğim hiçbir şey olmadığını anlayınca kadar. Mektubu yok saymayı kararlaştırdım; bir gün sorarsa yüzüne boş boş bakacak, mektup falan almadığımı ileri sürecektim.

Güneş battığında kendimle barışmışım. Bir adım, bir adresim, yüz dolarım vardı; yarın değil ertesi gün gidip eski işimi geri isteyecektim. Bir evimin ve boşalmış bir votka şişemin olması kendimi iyi hissetmemi sağlıyordu.

Mektup iki hafta önce postalanmıştı. içimden, şu kadarlık şansım varsa, Etta Mouse'u çoktan başışlamıştır, dedim.

Telefonun zili beni uyandırdığında, dışarısı karanlıktı.



"Alo?"

"Bay Rawlins. Beni aramanı bekliyordum."

"Şaşırmıştım. "Ne?"

"Bana iyi haberler vereceğini umuyordum."

"Bay Albright, siz misiniz?"

"Elbette, Easy. Ne var, ne yok?"

Kendimi toparlamam bir dakikamı daha aldı. Onu birkaç gün sonra aramayı tasarlamıştım, böylece parasını hak ettiğimi düşünecekti.

"İstediğiniz şeyi buldum," dedim, bütün tasarımlarıma karşın. "O-"

"Dur, Easy. İş yaptığım adamın yüzünü görmek isterim. Telefonda iş yapılmaz. Ayrıca, ödülünü de telefonda veremem, öyle değil mi?"

"Sabah işyerinize gelirim."

"Neden şimdi buluşmuyoruz? Santa Monica rıhtımındaki atıklarınca yerini biliyor musun?"

"Evet, ama..."

"Orası ikimizin tam ortasında. Neden orada buluşmuyoruz?"

"Saat kaç?"

"Dokuza geliyor. Makineyi bir saat sonra durduruyorlar; yalnız kalabiliriz."

"Bilemiyorum... Daha yeni uyandım..."

"Easy, paranı ben ödüyorum."

"Tamam. En kısa zamanda orada olurum."

Telefonu kapadı.

8

O günlerde Los Angeles ile Santa Monica arasında hâlâ geniş bir ekili alan şeridi uzanıyordu. Japon çiftçiler yolun her iki yanında enginar, salata ve çilek yetiştirirdi. Bu gece tarlalar incecik ayın altında karanlıktı, hava serindi ama soğuk değildi.

Bay Albright'la buluşacağıma hiç mi hiç sevinmiyordum, çünkü iş görüşmesi yapmak için Santa Monica gibi beyazların oturduğu yörelere gitmeye alışık değildim. Çalıştığım fabrika, Champion Uçakları Santa Monica'daydı, ama oraya gündüzleri çalışmak için gider, sonra da eve dönerdim. Kendi insanlarımla, kendi mahallem dışında hiçbir yerde oyalanmazdım.

Öte yandan, Albright'a istediği bilgiyi vereceğimi, onunsa bana gelecek ay bankaya ödemem gereken parayı vereceğini düşünmek neşemi yerine getirmişti. Başka evler, hatta iki katlı bir villa alacağım günün hayalini kuruyordum. En büyük düşüm, bir gün düzenli kira getirecek bir mülkün sahibi olmaktı.

Oraya vardığımda, atıklarınca ve eğlence parkı kapanmak üzereydi. Küçük çocuklar aileleriyle birlikte oradan yavaş yavaş ayrılıyorlardı, bir grup delikanlı da sigara içerek, işte gençler nasıl davranırsa, aynen öyle davranarak çevrede dolanıyordu.

Rıhtımın karşı yanına geçtim, kumsala bakan parmaklığın önünde durdum. Böylece hem Bay Albright'ın görebileceği bir yerdeydim, hem de beyaz çocuklardan, dolayısıyla beladan yeterince uzaklaşmış sayılırdım.

Ama anlaşılın bu hafta beladan uzak durmayı başaramayacaktım.

Daracık bir etek giymiş, dolgun vücutlu bir kız, arkadaşlarından uzaklaştı, bana doğru yürümeye başladı. Ötekilerden daha gençti, on yedisinde falandı; görünüşe göre erkek arkadaşı olmayan tek kız oydu. Beni görünce gülümsedi, "Selam," dedi. Ona karşılık verdim, hemen arkamı dönüp gözlerimi Santa Monica'nın çok az aydınlatılmış kuzey kıyı şeridinde diktim. Kızın çekip gitmesini, Bay Albright'ın gelmesini ve gece yarısından önce evimde olmayı umuyordum.

"Burası çok güzel, değil mi?" Sesi arkamdan geliyordu.

"Evet. Fena sayılmaz."

"Des Moines'den geliyorum; Iowa'dan. Orada okyanus falan yoktur. Sen L.A.'lı mısın?"

"Hayır. Texaslıyım." Kafatasımın arkası karıncalanıyordu.

"Texas'ta okyanus var mı?"

"Körfez; orada körfez var."

"Öyleyse alışksın." Parmaklığa, hemen yanıma yaslandı. "Okyanus beni hâlâ, her görüşte çarpıyor. Adım Barbara. Barbara Moskowitz. Bu bir Yahudi adı."

"Ezekiel Rawlins," diye fısıldadım. Bana takma adıyla seslenecek kadar yakınlaşmamızı istemiyordum. Omzumun üstünden geriye şöyle bir bakınca, birkaç delikanlının birini arar gibi çevrelerine bakındığını fark ettim.

"Galiba seni arıyorlar," dedim.

"Boş ver," dedi. "Buraya beni kız kardeşim getirdi; annemle babamın zoruyla. Akli fikri Herman'la çıkmakta ve sigara içmekte."

"Ortalık yalnız bir kız için hâlâ tehlikeli. Ailen haklı; yanında biri olmalı."

"Neden? Yoksa bana zarar mı verirsin?" Gözlerimin içine anlamlı anlamlı bakıyordu. Tam gözlerinin ne renk olduğunu düşünüyordum ki, birinin haykırdığını duydum.

"Hey, sen! Kara oğlan! Neler oluyor orada?" Yüzü sivilceli bir oğlandı. Yirmisinden büyük olamazdı, boyu da kısaydı, ama tam teçhizatlı bir asker gibi doğruca üstüme geliyordu. Korkmuyordu; tam gençlere özgü bir budalalık.

"Ne istiyorsun?" diye sordum, elimden geldiğince kibar bir sesle.

"Ne istediğimi biliyorsun," dedi; tutabileceğim kadar yakınımdaydı artık.

Barbara haykırdı: "Onu rahat bırak, Herman! Yalnızca konuşuyorduk."

"Demek öyle?" dedi bana bakarak. "Bizim kadınlarımızla konuşmanı istemiyoruz."

Boynunu kırabilirdim. Gözlerini oyabilir, parmaklarını teker teker kırabilirdim. Ama soluğumu tutmakla yetindim.

Öteki arkadaşları da bize doğru seğirtti; beş kişiydiler. Dağınık bir biçimde yaklaşıtlarını izlerken, beşini de öldürebilirim, diye düşündüm. Bunlar şiddetten ne anlardı ki? Nefes borularını teker teker ezdim, onlarsa beni durdurmak için hiçbir şey yapamazlardı. Benden kurtulmak için yeterince hızlı koşamazlardı bile. Ben bir ölüm makinesiydim.

"Hey!" diye seslendi, en uzun boyluları. "Neler oluyor?"

"Pis zenci, Barbara'ya asılıyor."

"Kızı taciz ediyor, ha?"

"Onu rahat bırakın!" diye bağırdı Barbara. "Yalnızca konuşuyorduk. Bana nereden geldiğini söylüyordu."

Sanırım bana yardım etmeye çalışıyordu; tıpkı az önce bir kaburgasını kıran çocuğunu kucaklayan bir anne gibi.

"Barbara!" diye seslendi, bir başka kız.

"Hey, senin derdin ne?" diye sordu iri olanı, yüzünü yüzüme iyice yaklaştırarak. Geniş omuzluydu, benden biraz daha uzundu; bedeni bir futbolcu kadar gelişkindi. Geniş, etli bir yüzü vardı. Gözleri, burnu, ağzı beyaz bir et denizinin ortasındaki küçücük adalara benziyordu.

İçlerinden birkaçının ellerine birer sopa aldığıı ayrımsadım. Çevremi sarmaya hazırlanıyorlardı; beni parmaklığa yaslanmaya zorlayacaklardı.

"Bela çıkarmak istemiyorum, ahbap," dedim. Uzun boylunun soluğu içki kokuyordu.

"Belaya bulaştın bile, oğlum."

"Dinleyin, bana selam verdi. Ben de ona merhaba dedim." içimden şöyle diyordum: Sana hesap vermek zorunda değilim.

Herman söze karıştı: "Kıza nerede oturduğunu söylemiş. Bunu kız söyledi."

Kumsalın ne kadar aşağıda olduğunu anımsamaya çalışıyordum. Bu sohbet, benimki de içinde olmak üzere, üç-dört cesetle son bulmadan önce buradan kurtulmalıydım.

Bir erkek sesi duyuldu: "Affedersiniz."

Futbolcunun arkasında belli belirsiz bir hareket oldu, sonra bir Panama şapka göründü.

"Affedersiniz," dedi Bay DeWitt Albright bir kez daha. Gülümsüyordu.

"Ne istiyorsun?" diye sordu futbolcu.

DeWitt yalnızca gülümsedi, sonra paltosunun cebinden o tüfeğe benzeyen tabancasını çıkardı. Namluyu iri oğlanın sağ gözüne doğrulttu: "Beyninin dağılmasını, parçaların arkadaşlarının giysilerine sıçramasını istiyorum, evlat. Öldüğünü görmek istiyorum."

Kırmızı, askılı bir mayo giymiş, olan iri oğlan, dilini yutmuş gibi bir ses çıkardı. Omzunu hafifçe kıpırdatınca, DeWitt tabancanın horozunu kaldırdı. Horoz bir kemiğin kırılmasını andıran bir çıtırtı çıkardı.

"Yerinde olsaydım kıpırdamazdım, evlat. Demek istediğim, derin bir soluk alman bile seni öldürmeme yeter. Ve siz çocuklar; kıpırdayan mıhlarım; hepimizi."

Okyanus gürlüyordu, hava soğumuştı. Duyulan tek insan sesi, kız kardeşinin omzuna yaslanmış, ağlayan Barbara'nın hıçkırıklarıydı.

"Çocuklar, sizi arkadaşım ile tanıştırayım," dedi De-Witt. "Bay Jones."

Ne yapacağımı bilemiyordum; başımı salladım.

"Kendisi benim dostumdur," diye sürdürdü sözünü. "Ve belirtmek isterim, kız kardeşimi ve annemi becerecek kadar alçalmayı göze aldığı takdirde, bundan ancak gurur duyarım."

Kimsenin buna söyleyecek bir sözü yoktu.

"Evet, Bay Jones; şimdi size sormak istediğim bir şey var."

"Evet, efendim, şey, Bay... Smith."

"Ne dersiniz, bu kötü çocuğun gözünü çıkarayım mı?"

Onu hemen yanıtlamadım. Daha genç olan oğlanlardan ikisi çoktan ağlamaya başlamıştı; bu bekleyiş futbolcunun da gözlerinin dolmasına yetti.

On beş-yirmi saniye sonra, "Eh," dedim, "bana kabadayılık tasladığına pişman değilse, ölmeyi hak etmiş demektir."

"Özür dilerim, üzgünüm," dedi oğlan.

"Emin misin?" diye sordu Bay Albright.

"E-e-evet."

"Ne kadar üzgünsün, peki? Yani gerçekten üzgün müsün?"

"Evet efendim, çok üzgünüm."

"Demek öyle?" Tabancanın namlusunu oğlanın tir tir titreyen, ince gözkapağına yapıştırdı. "Sakin gözünü kırpma; merminin gelişini görmeni istiyorum. Şimdi; yeterince üzgün müsün?"

"Evet efendim!"

"Öyleyse kanıtla. Ne kadar üzgün olduğunu dostuma göster. Şimdi diz çökmeni ve dostumun fermuarını açmanı istiyorum. Sonra da..."

Oğlan bunu duyar duymaz, hıçkırarak ağlamaya başladı. Albright'ın pis bir şaka yaptığından emin olmama karşın, yürek atışlarını en az futbolcunununki kadar hızlandırmıştı.

"Hadi, ölmek istemiyorsan hemen diz çök!"

Öteki oğlanlar gözlerini yavaşça diz çöken futbolcuya dikmişlerdi. Albright tabancanın namlusunu oğlanın başının yan tarafına indirince, çil yavrusu gibi dağıldılar, koşmaya başladılar.

"Def olun buradan!" diye haykırdı Albright. "Eğer polise haber verirseniz, hepinizi tek tek bulurum!"

Yarım dakika sonra yalnızdık. Az sonra araba kapılarının çarpıldığını, motorların çalıştırıldığını ve park yerinden sokağa çıkan lastiklerin gıcirtısını duydum.

"Bu onları bir süre düşündürür," dedi Albright. Uzun namlulu .44'lük tabancayı paltosunun içindeki kılıfa soktu. Rıhtım boşalmıştı; her yan karanlık ve sessizdi.

"Böyle bir şey için polisi arayacaklarını sanmam, ama biz yine de fazla oyalanmayalım; ne olur ne olmaz," dedi.

Albright'ın beyaz Cadillac'ı rıhtımın alt yanındaki parktaydı. Arabayı okyanusu izleyerek güneye doğru sürdü. Kıyıda tek tük elektrik lambası ve incecik bir ay vardı, ama denizde milyonlarca yakamoz parlıyordu. Sudaki bütün parlak balıklar gökyüzünde yanıp sönen yıldızlara imrenip yüzeeye çıkmıştı sanki. Dört bir yanda ışık vardı; dört bir yan karanlıktı.

Albright radyoyu açtı, Fats Waller'in 'İki Yalnız İnsan' parçasını çalan istasyonu buldu. Çok iyi anımsıyorum, çünkü müziği duyar duymaz titremeye başlamıştım. Yo, korkudan değil, öfkeden; o çocuğu aşağılayış biçimi yüzünden öfkeliydim. Oğlanın duyguları umurumda değildi, yalnızca Albright kendi cinsinden birine bunu yapabiliyorsa, kim bilir bana neler yapar, diye düşünüyordum. Ama beni vurmak istiyorsa, ayaktaymken vurmak zorundaydı, zira ne onun için ne de başkası için diz çökmeye niyetim vardı.

Albright'ın o çocuğu öldürebileceğinden bir an bile kuşkuya düşmemiştim.

"Neler öğrendin, Easy?" diye sordu, bir süre sonra.

"Bir ad ve bir adres. Son görüldüğü günü ve yanındakinin kim olduğunu. Birlikte görüldüğü adamı tanıyorum, ne iş yaptığını biliyorum." Topladığım bilgiyle gururlanıyordum. Joppy bana, parayı al, kızı arıyormuş gibi yap, demişti; ama nasılsa bir parça bilgi toplayabilmişim ve bununla hava atmak istiyordum.

"Parayı hak ettin."

"Ama önce bir şey öğrenmek istiyorum."

"Nedir o?" diye sordu Bay Albright. Arabayı, donuk donuk titreyen Pasifik'e bakan bir çıkıntıya çekti, motoru durdurdu. O gece dalgalar gerçekten yuvarlanıyordu, gümbürtüsünü kapalı camlara karşın duyabiliyordunuz.

"O kıza, ya da başka birine zarar gelmeyeceğini bilmeliyim."

"Sana Tanrı gibi mi görünüyor? Yarın ne olacağını sana nasıl söyleyebilirim? Kızın incinmesini ben de istemem. Arkadaşım o kıza âşık olduğuna inanıyor. Ona altın bir yüzük almak ve onunla birlikte sonsuza kadar mutlu yaşamak istiyor. Ama, senin de bildiğin gibi, kız gelecek hafta bileğini burkabilir, düşüp boynunu kırabilir; bu yüzden beni suçlayabilir misin?"

Albright'tan bundan fazlasını alamayacağımı anlamıştım. DeWitt söz vermiyordu, ama fotoğraftaki kıza zarar vermek istemediğine inanmıştım.

"Son olarak geçen salı, Frank Green adında bir adamla birlikteymiş. Playroom denen bir bardaymışlar."

"Şimdi nerede peki?"

"Bunları bana anlatan kadın ikisinin, yani kızla Green'in bir çift olduğunu söyledi; herhalde yine birliktedirler."

"Nerede?" diye sordu. Gülümsemesinden, terbiyeli tavırlarından eser kalmamıştı; şu anda iş konuşuyordu: yalın ve dolaysız.

"Adamın 83'ncü Cadde'de, Skyler'da bir dairesi var. Oraya Skyler Arms derler."

Beyaz kalemimi ve cüzdanım çıkardı, küçük not defterine bir şeyler karaladı. Sonra o ölü gözlerini yüzüme dikip kalemimi direksiyona hafif hafif vurmaya başladı.

"Başka?"

"Frank bir gangsterdir," dedim. Bu, DeWitt'i yeniden gülümsetti. "İçki ve sigara kamyonlarına el koyarlar, sonra da California'nın güneyinde satarlar."

"Kötü adam, ha?" DeWitt gülümsemesini bir türlü engelleyemiyordu.

"Oldukça kötü. Çok iyi bıçak kullanır."

"Onu eylem halindeyken hiç gördün mü? Yani birini öldürürken?"

"Bir keresinde bir barda birini doğrayışına tanık oldum; çenesi düşük züppe, Frank'in kim olduğunu bilmiyordu."

DeWitt'in gözleri bir anlığına canlandı; oturduğu yerde öne doğru iyice eğildi; kuru soluğunu enseme hissediyordum. "Bir şeyi anımsamanı istiyorum, Easy. Frank'in bıçağını çektiği ve o herife sapladığı ânı düşünmeni istiyorum."

Bir saniye kadar düşündüm, sonra hazır olduğumu belirtmek için başımı salladım.

"Adama saldırmadan önce durakladı mı? Bir saniye için bile olsa?"

Figueroa'daki kalabalık bar gözümün önündeydi. İri adam Frank'in kadınıyla konuşuyordu, Frank onun üzerine yürüyünce elini Frank'in göğsüne dayadı; yanılmıyorsa onu itmeye hazırlanıyordu. Frank'in gözleri irileşti, başını geriye atıp, "Şu aptalın ne yaptığını gördünüz mü? Bu kadar aptalca davranan biri ölmeyi hak etmiştir!" dercesine, kalabalığı şöyle bir taradı. Sonra bıçak Frank'in elinde belirdi ve iri adam iki büklüm olup barın üzerine devrildi; kalın, etli kollarını darbeyi savuşturmak istercesine sallıyordu.

"Belki bir saniye, belki o kadar bile değil," dedim.

Bay DeWitt Albright hafifçe güldü.

"Eh," dedi, "başına gelen çekilir."

"Belki de o evde yokken kıza ulaşabilirsiniz. Frank zamanının çoğunu yollarda geçirir. Geçen gece onu John'un barında gördüm, giysisine bakılırsa işe çıkmak üzereydi; buysa birkaç gece daha kentte olmayacak demektir."

"Böylesi çok daha iyi olur," dedikten sonra geriye yaslandı. "Başımızı boşu boşuna derde sokmaya gerek yok. Fotoğraf yanında mı?"

"Hayır," diye attım. "Yanımda değil. Evde bıraktım."

Bir saniye kadar gözlerimin içine baktı; bana inanmadığını anlamıştım. Kızın resmini neden saklamak istediğimi bilmiyordum. Yalnızca o gözlerin bana bakış biçimi kendimi iyi hissetmemi sağlıyordu, hepsi bu.

"Her neyse, onu bulduktan sonra belki fotoğrafı senden alırım; her işimi temiz yapmaya özen gösteririm de... İşte sana bir yüzlük daha; şu kartı da al. Sıkıştığın zaman yapacağın tek şey, bu adrese gitmek; daha iyisi çıkıncaya kadar oyalanacak bir iş bulursun."

Para destesini ve kartı verdi. Kartı o loş ışıkta okuyamazdım, parayla birlikte cebime attım.

"Eski işime dönme olasılığım belirdi; adrese ihtiyacım olmayabilir."

"Yine de yanında bulunsun," dedi, arabayı çalıştırırken. "Senden memnun kaldım, Easy. Bu bilgiyi toplamakla iyi iş çıkardın. Ben de sana iyi davranıyorum. Ben böyle iş görürüm; borçlarımı daima öderim."

Dönüş yolu sessiz ve geceye özgü ışıklarla parlaktı. Radyoda Benny Goodman çalışıyordu, DeWitt Albright büyük orkestralara alışıkmiş gibi mırıldanarak müziğe eşlik ediyordu.

Park yerinde bıraktığım arabamın yanında durduğumuz zaman, her şey bıraktığımız gibiydi. Arabadan inmek için kapıyı açtığımı gören Albright şöyle dedi: "Seninle çalışmak zevkliydi, Easy." Elini uzattı, bileğimi sıkıca kavradı; yüzünde yine şakacı bir anlam belirmişti: "Biliyor musun, merak ettiğim bir şey var."

"Nedir o?"

"O çocukların seni öyle sıkıştırmalarına neden izin verdin? Onları daha kıpırdamalarına bile kalmadan, peş peşe yere serebilirdin."

"Ben çocuk öldürmem," dedim.

Albright o gece ikinci kez güldü.

Sonra bileğimi bıraktı, iyi geceler diledi.

9

Bizim ekip Santa Monica'daki fabrikanın güney kanadında, büyük bir hangarda çalışırdı. Oraya erkenden gittim, saat sabahın akışıydı, sabah vardiyası henüz başlamamıştı. Benny, yani Benito Giacomo ile işçiler çalışmaya başlamadan önce görüşmek istiyordum.

Champion Şirketi hava kuvvetleri ya da havayollarından biri için yeni bir uçak tasarımı olduğu zaman, uçağın çatısı ayrı bölümler halinde hazırlanır, her bölümün yapımını ayrı bir ekip üstlenirdi. Örneğin Benito'nun ekibi sol kanadı oluşturur, sonra da bütün uçağı birleştirmekten sorumlu olan, başka bir ekibe teslim ederdi. Ama

birleştirme işleminden önce birtakım uzmanlar yaptığımız işi bir büyütle inceleyecekler, üretim için saptadıkları yöntemin kusursuzluğundan emin olmaya çalışırdı.

Önemli bir işti ve herkes yaptığı işle gururlanırdı, ama Benito öyle gergin biriydi ki, ne zaman yeni bir sipariş alsak, suratı asılırdı.

Beni kovmasının nedeni de buydu.

Zorlu bir vardiyadan çıkmıştım, iki adamımız soğuk algınlığından yatıyordu, çok yorgundum. Benny yaptığımız işi hep birlikte denetlemek için bir süre daha kalmamızı istedi, benimse buna hiç niyetim yoktu. Bitkindim, baktığım her şeye geçer not vereceğimi biliyordum; bu işi sabaha bırakmamızın daha iyi olacağını söyledim. Adamlar beni dinledi. Ben bir ekip şefi değildim, yine de Benny iyi bir işçi olduğum için bana güvenir, ötekilere örnek olmamı isterdi. Ama o gün, gerçekten kötü bir gündü. İşimi doğru dürüst yapabilmek için uyumak zorundaydım; oysa Benny bana, beni dinleyecek kadar güvenmedi.

Daha önce sözünü ettiğimiz terfiyi almak istiyorsam, çok sıkı çalışmam gerektiğini söyledi; bu terfi beni Dupree'nin bir derece altına yükseltecekti.

Ona her gün zaten çok sıkı çalıştığımı söyledim.

Bir fabrikada çalışmak, en az Güney'deki çiftliklerden birinde çalışmak kadar korkunçtur. Patronlar işçileri birer çocuk gibi görürler; eh, çocukların ne kadar tembel olduğunu da herkes bilir. Kısacası Benny'nin amacı bana sorumluluklara ilişkin bir ders vermektir, çünkü o patrondu, bense çocuk.

Beyaz işçilerin bu tür davranışlarla karşılaşmak gibi bir sorunu yoktu, çünkü onlar erkeklere sürekli 'çocuklar' diye seslenen bir yerden gelmiyordu. Beyaz bir işçi olsaydı, şöyle derdi: "Tamam, Benny, haklısın, ama gözlerimin şu anda doğru dürüst görmediğini de bil." Ve Benny onu anlardı. Güler, bazen çok ısrarcı olduğunu kabullenir ve Bay Davenport'u, ya da işte her kimse, onu bir bira içmeye davet ederdi. Ama zenci işçiler Benny ile birlikte kafa çekemezdi. Onunla aynı barlara gitmez, aynı kızlara göz kırpmazdık.

İşimi kaybetmemek için yapmam gereken tek şey, Benny'nin isteğine uyup orada kalmak, ama sabah bir kez daha kontrol etmek için erkenden fabrikaya gelmekti. Benny'e gözlerimin iyi görmediğini söyleseydim, bana bir gözlük almamı öğütlerdi.

Her neyse; işte uçak hangarı denen, insan eliyle yapılmış mağaranın ağzındaydım. Güneş tam anlamıyla doğmuş sayılmazdı, ama hava aydınlanmıştı. Birkaç kamyon sayılmazsa geniş, beton zemin boştu; kanat montaj bandının üstünde katranlı muşambadan kocaman bir tente vardı. Yeniden burada, bu bildik yerde olmak hoş bir duyguydu. Görünürde ne havalı, beyaz kız fotoğrafı vardı, ne de ölü gözlü, yabancı beyaz adamlar. İşten çıkınca kendi evlerine giden, gazete okuyup Milton Berle'i seyreden aile babalarına, çalışan erkeklere özgü bir yerdeydim.

"Easy!"

Dupree'nin seslenişindeki coşku hiç değişmezdi; sizi gördüğüne sevindi mi, yoksa o kısa namlulu tabancasını çekmeye mi hazırlanıyor, anlayamazdınız.

"Hey, Dupree!" diye seslendim.

"Coretta'ya ne dedin, dostum?" diye sordu, yaklaşırken.

"Hiç, hiçbir şey. Ne demek istiyorsun?"

"Eh, ya sen bir şey dedin, ya da nefesim kokuyor; çünkü dün sabah evden koşarak çıktık, bir daha da onu görmedim."

"Ne?"

"Evet! Bana kahvaltı hazırladı, sonra bir işi olduğunu, akşam yemeğinde görüşeceğimizi söyledi. Bu onu son görüşüm oldu."

"Eve dönmedi mi?"

"Hayır. Bir önceki akşamı unutturmak için birkaç domuz pizolası falan pişirdim, ama Coretta gelmedi."

Dupree benden birkaç santim uzundu, bedeni Joppy'nin boksörlük yaptığı günlerdeki bedeni kadar yapılıydı. Bana tepeden bakıyordu; ondan dalgalar halinde yayılan şiddeti hissedebiliyordum.

"Hayır, dostum, ona hiçbir şey söylemedim. Seni yatırdık, bana bir içki ikram etti, sonra da eve döndüm. Hepsi bu kadar."

"Öyleyse nerede bu kadın?" diye sordu.

"Ben nerden bileyim? Coretta'yı tanırsın. Sırlarını kendine saklamaya bayılır. Belki de Compton'daki teyzesinin yanındadır. Reno'da bile olabilir."

Dupree biraz gevşedi, güldü. "Belki de haklısın, Easy. Coretta o oyun makinelerinin sesini duyunca, öz annesini bile terk eder."

Sırtıma vurdu, yeniden güldü.

İçimden, bir başka erkeğin kadınına bir daha asla bakmamaya yemin ettim. O günden sonra aynı sözü kendi kendime pek çok kez yineledim.

Hangarın arka tarafındaki küçük ofisten bir ses geldi: "Rawlins."

"Hadi bakalım," dedi Dupree.

Bana seslenen adama doğru yürüdüm. Önünde durduğu yeşil, sert plastikten yapılmış ofis, bir odadan çok bir çadırı andırıyordu. Benny'nin masası içerdeydi, oraya yalnızca pajxonlarla buluşmak ya da adamlardan birini kovmak için girerdi. Dört gün önce beni içeriye çağırması, 'fazladan' çalışmaya hazır olmayanların Champion'un işine yaramayacağını bildirmişti.

"Bay Giacomo," dedim. El sıkıştık; hiç de dostça bir tokalaşma değildi.

Benny'nin boyu benden kısaydı, ama geniş omuzları, kocaman elleri vardı. Kır düşmüş saçları bir zamanlar simsiyahtı, teninin rengiyse tanıdığım pek çok zenci-beyaz kırmısından daha koyuydu. Yine de Benny beyaz bir adamdı, bense bir zenci. Onun için çok sıkı çalışmamı, üstelik beni çalıştırdığı için ona gönülborcu duymamı istiyordu. Gözlerinin birbirine yakın olması yüzüne çok dikkatli bir anlam veriyordu; belli belirsiz kamburlaşmış omuzlarıysa dövüşe hazır bir boksör havası.

"Easy," dedi.

Odacığa girdik, bana bir iskemle gösterdi. Masanın arkasına geçip oturdu, ayaklarını masanın üzerine attı ve bir sigara yaktı.

"Dupree işini geri istediğini söyledi, Easy."

Benny'nin büyük bir olasılıkla, masanın en alt çekmecesinde bir şişe çavdar viskisi bulundurduğunu düşündüm. '

"Elbette, Bay Giacomo, karnımı doyurmak için bu işe ihtiyacım olduğunu biliyorsunuz." Başımı dik tutmak için büyük bir çaba harcıyordum. Ne olursa olsun, karşısında eğilmeyecektim.

"Eh, birini işten atınca sonuna kadar direnmek gerektiğini sen de bilirsin. Seni geri alırsam, adamlar zayıf biri olduğumu düşünebilir."

"Öyleyse burada ne işim var?" diye sordum, yüzüne sert sert bakarak.

İskemlesinde iyice geriye yaslandı, geniş omuzlarını kamburlaştırdı. "Yanıtı sen ver," dedi.

"Dupree beni yeniden işe almak istediğini söyledi."

"Ona bunu söyleme yetkisini kimin verdiğini bilmiyorum. Ben yalnızca, söyleyecek bir şeyin varsa seni dinlemekten memnun olacağımı söyledim, hepsi bu. Evet, söyleyecek bir şeyin var mı?"

Benny'nin istediği şeyi düşünmeye çalıştım: Hem onun kıcını öpüp hem de gururumu nasıl kurtaracağımı. Ama gerçekten düşünebildiğim tek şey, bir başka ofisle bir başka beyaz adamdı. DeWitt Albright'ın şişesi de silahı da göz önünde, ortalık yerdeydi. Bana söyleyecek sözüm olup olmadığını sorduğu zaman, söylemişim; belki biraz sinirliydim, ama yine de söylemişim. Oysa söyleyeceklerim Benny'nin umurunda bile değildi. O bütün çocuklarının diz çökmesini ve ona, yani patrona boyun eğmesini istiyordu. O bir işadamı değildi; bir çiftlik sahibi, kölelerin efendisiydi.

"Evet, Easy?"

"İşimi geri istiyorum, Bay Giacomo. Çalışmak zorundayım, üstelik işimi iyi yaparım."

"Hepsi bu kadar mı?"

"Hayır, değil. Paraya ihtiyacım var; kredi borcumu ödemek ve karnımı doyurmak için. Başımı sokacak çocuklarımı büyütecek bir eve ihtiyacım var. Gezmeye ya da kiliseye giderken giyecek giysilere ihtiyacım var..."

Benny bacaklarını indirdi, ayağa kalktı. "İşe dönmek zorundayım, Easy..."

"Easy değil," dedim, "Bay Rawlins!" Doğrudum. "Bana işimi geri vermek zorunda değilsin, ama saygılı davranmak zorundasın."

"Özür dilerim," dedi. Yanımdan geçip gitmeyi denedi, ama yolunu tikiyordum.

"Evet, bana gerekli saygıyı göstermek zorundasın. Sana Bay Giacomo diyorum, çünkü adın bu. Benim dostum değilsin, sana saygısızlık edip ilk adınla seslenemem." Parmağımla göğsümü gösterdim. "Benim adım da Bay Rawlins."

Yumruklarını sıktı, bir boksör gibi göğsüme baktı. Ama sesimdeki titremeyi duymuştu. Bana saldırdığı sürece, ikimizin de üzüleceğini anlamıştı. Kim bilir? Belki de yanıldığını fark etmişti.

"Özür dilerim, Bay Rawlins," dedi gülümseyerek. "Ancak şu anda adama ihtiyacımız yok. Birkaç ay sonra, yeni savaş uçakları üretimi başladığı zaman uğrarsanız, belki..."

Sonra ofisten çıkmam için kapıyı gösterdi. Başka bir şey demeden çıktım.

Dupree'ye bakındım; görünürlerde yoktu -görev yerinde bile. Buna şaşırılmışım, ama şu anda onu dert edemeyecek kadar mutluydum. Göğsüm şişmişti, içimden kahkahalarla gülmek geliyordu. Faturalarım ödenmişti; gururumu kurtarmak da çok iyi gelmişti. Dışarıya çıkıp arabama doğru ilerlerken, özgürlük denen duygunun ne olduğunu biliyordum.

güldüm, çünkü benim bütün faturalarım çoktan ödenmişti. O gün pek havalardaydım, ama düşüşüm fazla gecikmedi.

Tam ön avlunun kapısını kapatırken, Ford'dan iki beyaz adamın indiğini gördüm. Biri zayıf, uzun boyluydu, lacivert bir takım elbise giymişti. Öteki ben boydaydı, göbeği benim üç katımdı. Sırtındaki bej rengi, buruşuk takımın orasında burasında yağ lekeleri vardı.

Adamların bana doğru hızla seğirttiklerini görmeme karşın, yavaşça dönüp kapıma doğru ilerledim.

"Bay Rawlins!" diye seslendi biri arkamdan.

Döndüm: "Evet?"

Hızla ama dikkatle yaklaşıyorlardı. Şişman olanın bir eli cebindeydi.

"Bay Rawlins, adım Miller, bu da ortağım Mason." İkisi de rozetlerini çıkardılar.

"Evet?"

"Bizimle gelmenizi istiyoruz."

"Nereye?"

Şişko Mason kolumu tuttu: "Gidince görürsün."

"Beni tutukluyor musunuz?"

"Göreceksin," dedi Mason yeniden. Beni kapıya doğru çekiştirdi.

"Beni neden götürdüğünüzü sormaya hakkım var," dedim.

"Yere düşüp boynunu kırmaya hakkın var, pis zenci. Ölmeye de," dedikten sonra mideme yumruğu indirdi. Ben iki büklüm olunca, kollarımı arkada kavuşturdu, bileğime kelepçeyi geçirdi; birlikte beni arabaya kadar sürüklediler, arka koltuğa fırlattılar; öğürüp duruyordum.

"Halıma kusarsan, kusmuğunu sana yediririm," diye seslendi Mason, arka koltuğa doğru.

Beni 77'nci Cadde'deki karakola götürdüler, ön kapıdan içeriye taşındılar.

"Onu yakaladınız, ha, Miller?" dedi biri. İki yandan koluma girmişlerdi, hâlâ iki büklümdüm, başım öne eğikti. Aslında yumruğun etkisi geçmişti, ama bunu bilmelerini istemiyordum.

"Evet, eve girerken yakaladık. Üstünde bir şey yok."

Bir kapıyı açtılar; belli belirsiz sidik kokan, küçük bir odaya girdik. Duvarlar yalnızca sıvayla kaplanmıştı; boyasızdı, tek eşya tahta bir iskemleydi. Beni iskemleye oturtmadılar, yere, dizlerimin üzerine bıraktılar, sonra da dışarıya çıkıp kapıyı kapadılar.

Kapıda küçücük bir gözetleme deliği vardı.

Sırtımı duvara dayadım, ağır ağır doğruldum. Oda gözüme daha iyi görünmedi. Tavandaki çıplak borulardan arada bir su damlıyordu. Zemindeki muşambanın köşeleri nemden çürümüş, kabarmıştı. Tek bir pencere vardı. Cam yoktu; yalnızca iki tane enine, iki tane de boyuna takılmış, beşer santim kalınlığında parmaklık. Pencereden odaya giren dallarla yapraklar yüzünden, içeriye çok az ışık sızıyordu. Küçük bir odaydı; içimi bunun gördüğüm son oda olabileceğine ilişkin bir korku sardı.

Kaygılıydım, çünkü her zamanki yöntemi izlememişlerdi. 'Polis-Zenci' oyununu daha önce oynamıştım. Aynasızlar sizi karakola getirir, adınızı, parmak izinizi alır, öteki 'kuşkulular' ve sarhoşlarla birlikte bir hücreye tıkardı. Tam kusmalara ve küfürlere daha fazla dayanamayacağınıza karar verdiğiniz an, sizi alıp başka bir odaya götürür, içki dükkânını soyup soymadığınızı, ya da parayı ne yaptığınızı sorardı.

Suçlamaları yadsırken, elimden geldiğince masum bir anlam takınırdım. Masumken, ama polisler masum olduğunuza inanmazken masum rolü oynamak zordur. Mutlaka bir şey yaptığınızı düşünürler, çünkü polislerin düşünme biçimi böyledir; onlara suçsuz olduğunuzu söylemeniz, saklayacak bir şeyiniz olduğunu kanıtlamaktan başka işe yaramaz. Ama o gün oynadığımız oyun bu değildi. Adımı biliyorlardı, hücreye tıkarak gözümü korkutmaya çalışmamışlardı; parmak izimi alma gereksinimi duymamışlardı. Beni neden yakaladıklarını bilmiyordum, ama haklı olduklarına inandıkları sürece bunun hiç de önemli olmadığını biliyordum.

İskemleye oturdum, pencereden içeriye giren yapraklara baktım. Otuz iki tane parlak yeşil zakkum yaprağı saydım. Pencereden bir de siyah bir karınca dizisi giriyordu; duvarın kıyısını izleyerek yere iniyor, odanın karşı köşesindeki ezilmiş, küçücük fare leşine doğru ilerliyorlardı. Mahkûmlardan biri farenin üzerine basmış olmalıydı. Büyük bir olasılıkla bunu önce odanın ortasında denemiş, ama küçük, çevik kemirgeni iki, belki de üç kez elinden kaçırmıştı. Ama sonunda fare duvardaki bir deliğe doğru atılmak gibi ölümcül bir hata yapmıştı, böylece tutuklu iki ayağıyla birden kaçış yolunu tıkayabilmişti. Beyazlaşmış, iyice kurumuş leşe bakılırsa, fare hafta başında ölmüş olmalıydı; işten kovulduğum gün.

Fareyi düşünürken, kapı açıldı, memurlar içeriye girdi. Kapının kilitli olup olmadığına bakmadığım için kendime kızıştım. Bu iki polis beni istedikleri yerde tutabiliyordu.

"Ezekiel Rawlins," dedi Miller.

"Evet, efendim."

"Birkaç soru soracağız. Bizimle işbirliği yapmaya hazırsan, o kelepçeleri çıkarırız."

"Evet, hazırım."

"Sana söylemiştim, Bili," dedi şişko Mason. "O zeki bir zenci."

Miller, "Kelepçeleri çıkar, Charlie," dedi; şişman arkadaşı onun dediğini yaptı.

"Dün sabah, saat beş dolaylarında neredeydin?"

"Hangi sabahtı o?" diye sordum, zaman kazanmaya çalışarak.

Şişko Mason tek ayağını göğsüme dayayıp beni sırtüstü yere devirirken, tane tane konuştu: "Dünü, yani perşembe sabahını kastediyor."

"Ayağa kalk," dedi Miller.

Kalktım, iskemleyi düzelttim.

"Bunu söylemek çok zor." Yeniden oturdum. "Dışarıdaydım, içiyordum, sonra sarhoş bir arkadaşımın eve taşınmasına yardım ettim. Dediğiniz saatte belki evime dönüyordum, belki de çoktan yatmışım, bilemiyorum. Saate bakmadım."

"Hangi arkadaşınmış bu?"

"Pete. Dostum Pete."

"Pete, ha?" Mason kıkırdadı. Sol yanına geçti; ona doğru dönmeme bile kalmadan, sıkılı yumruğu başımın yan tarafına olanca hızıyla indi.

Bir kez daha yerdeydim.

"Kalk," dedi Miller.

Yeniden doğruldum.

"Evet, sen ve şu Peter kafayı nerede çektiniz?" diye sordu Mason, alayla.

"89'uncu Cadde'de, bir arkadaşın yerinde."

Mason yine hareket etti, ama bu kez dönüp baktım. Yüzünde masum bir anlamla bana bakıyordu, ellerini kaldırmıştı, avuç içleri yukarıya dönüktü.

"Yoksa John'un Yeri denen yasadışı gece kulübünden mi söz ediyorsun?" diye sordu Miller.

Sustum.

"Dinle Ezekiel, arkadaşının barında kafa çekmekten çok daha büyük belalarla karşı karşıyasın. Evet, çok daha büyük belalarla."

"Ne tür belalar?"

"Büyük belalar."

"Bu da ne demek?"

Beni Mason yanıtladı: "Kara kışını karakolun arkasına götürüp kara kafana bir kurşun sıkabiliriz, demek."

"Perşembe sabahı saat beşte neredeydin, Bay Rawlins?" diye sordu Miller.

"Pek iyi anımsayamıyorum."

Mason ayakkabısının tekini çıkartmış, topuğunu tombul avucuna hafif hafif vurmaya başlamıştı.

"Saat beşte," diye yineledi Miller.

Bu oyunu bir süre daha sürdürdük. Sonunda, "Dinle, benim yüzümden kendi elini hırpalamana gerek yok," dedim. "Öğrenmek istediğiniz her şeyi anlatmaya hazırım."

"İşbirliğine hazır mısınız?"

"Evet, efendim."

"Perşembe sabahı Coretta James'in evinden çıkınca nereye gittin?"

"Evime."

Mason akımdaki iskemleye bir tekme savurmayı denedi, ama bunu yapmasına fırsat vermeden ayağa fırladım.

"Yeter artık; bıktım bu saçmalıktan!" diye bağırdım, ama her iki polis de pek etkilenmiş benzemiyordu.

"Eve döndüğümü söyledim ya; hepsi bu."

"Otur, Bay Rawlins," dedi Miller sakın bir sesle.

"Neden oturayım ki; beni habire yere devirip durduğunuza göre?" diye haykırdım. Ama yine de oturdum.

"Deli olduğumu söylemiştim, Bili," dedi Mason. "Sana bunun sekizinci bölümü ilgilendiren bir iş olduğumu söylemiştim."

"Bay Rawlins," diye başladı Miller. "Bayan James'in evinden çıktıktan sonra nereye gittin?"

"Evime."

Bu kez kimse bana vurmadi; kimse iskemleyi tekmelemeye yeltenmedi.

"O gün daha sonra Bayan James'i gördün mü?"

"Hayır, efendim."

"Bay Bouchard ile aranızda bir tartışma filan oldu mu?"

Onu anlamıştım, ama "Ha?" dedim.

"Dupree Bouchard ile aranızda Bayan James'e ilişkin bir ağız dalaşı oldu mu?"

Mason araya girdi: "Yani, Pete ile."

"Bazen ona öyle seslenirim de."



"Evet," diye yineledi Miller, "Bay Bouchard ile tartıştınız mı?"

"Dupree ile aramızda hiçbir şey geçmedi. Uyuyordu."

"Pekâlâ, perşembe günü nereye gittin?"

"Eve döndüm; fena halde akşamdan kalmaydım. Bütün gün ve gece evden çıkmadım, bugün de işe gittim Aslında..." -konuşmak, onları meşgul etmek istiyordum, böylece Mason'un tepesinin atmasını ve hirsını mobilyalardan çıkarmasını engelleyebilirdim- "tam olarak işe gittim sayılmaz, pazartesi günü koyulmuştum çünkü. Oraya işimi geri istemek için gitmiştim."

"Perşembe sabahı nereye gittin?"

"Eve gittim; akşamdan kalmaydım..."

"Seni pis zenci!" Mason üzerime saldırmış, beni yumrukluyordu. Yere yuvarlandım, ama ayak bileklerini yakaladım. Hızla çektim, olduğum yerde döndüm; şimdi ata biner gibi bacaklarımı açmış, o şişko kıçının üzerinde otuyordum. Onu da öldürdüğüm öteki üniformalı beyazlar gibi kolayca öldürebilirdim, ama Miller'in hemen arkamda olduğunu hissediyordum; doğruldum, köşeye doğru geri geri gittim.

Beylik tabancası Miller'in elindeydi.

Mason bir an peşimden gelecekmiş gibi yaptı, ama mide üstü düşmek onu soluksuz bırakmıştı. Dizlerinin üzerine kalktı, Miller'e döndü: "Onu benimle birkaç dakika yalnız bıraksana."

Miller bu isteği bir süre tarttı. Bir bana, bir şişkoya bakıyordu. Belki ortağını öldürmemden korkuyordu, belki de işin kırtasiye kısmından hoşlanmıyordu; kan dökmekten ve ellerini kirletmekten hoşlanmayan, gizli bir insansever de olabilirdi. Sonunda fısıldadı: "Olmaz."

"Ama..." diye başladı Mason.

"Olmaz, dedim. Hadi, yürü."

Miller boştaki elini şişman adamın koltukaltına soktu, ayağa kalkmasına yardım etti. Sonra tabancasını kılıfına soktu, ceketini düzeltti. Mason beni nefretle süzdükten sonra Miller'in peşinden hücreden çıktı. Bana eğitilmiş bir köpeği çağrıştırmaya başlamıştı. Kilidin sesini duydum.

Yeniden iskemleye döndüm, oturup yaprakları bir kez daha saydım. Ölü fareye doğru ilerleyen karıncalara baktım. Ama bu kez, tutuklunun ben olduğumu, fareninse memur Mason olduğunu düşledim. Onu öyle bir ezmişim ki, duvarın köşesine yapışmış olan giysisi bile paramparçaydı; gözleri yuvalarından fırlamıştı.

Tavandan sarkan telin ucunda zayıf bir ampul vardı, ama onu yakmanın yolu yoktu. Yaprakların arasından içeriye süzülen azıcık güneş ışığı da usul usul soldu, odayı alacakaranlık kapladı, iskemlede oturuyor, ağrının azalıp azalmadığını anlamak için arada bir ezilen yerlerime dokunuyordum.

Beni geniş odaya götürdüler, nöbetçi memurun önünden geçirdiler. Yanlarından geçtiğimiz herkes dönüp bana bakıyordu. Kimisi gülüyordu, kimisi şaşkındı.

Girişteki çavuşun karşısında durduk; çavuş cüzdanımla çakımı bana geri verdi.

"Seni daha sonra yine arayacağız, Rawlins," dedi Miller. "Sorularımız olabilir; adresini biliyoruz."

"Soru mu? Ne hakkında?" diye sordum, sesimin içten bir soru soran, içten bir adam gibi çıkmasına çalışarak.

"Bu polisi ilgilendirir."

"Bahçemden alıp buraya sürükleyerek getirdiğinize, oradan oraya savurduğunuza göre beni de ilgilendirmez mi?"

"Şikâyet dilekçesi yazmak ister misin?" Miller'in zayıf, gri yüzündeki anlam değişmemişti. Bir zamanlar tanıdığım birine, Orrin Clay'e benziyordu. Orrin'in midesinde ülser vardı, dudaklarını sürekli tükürecekmiş gibi büzerdi.

"Neler olup bittiğini öğrenmek istiyorum," dedim.

"Sana ihtiyacımız olursa, uğrarız."

"Eve nasıl döneceğim? Saat altıdan sonra otobüsler çalışmıyor."

Miller bana sırtını döndü. Mason çoktan gitmişti.

11

Karakoldan hızlı adımlarla çıktım, aslında içimden koşmak geliyordu.

John'un kulübüyle aramızda on beş sokak vardı; kendi kendimi sürekli 'yavaşla\*' diye uyarıyordum. Bir devriye arabasının koşarken gördüğü her zenciye anında tutuklayacağını biliyordum.

Sokaklar fazlasıyla karanlık ve boştu. Central Caddesi dev boyutlu, simsiyah bir geçide benziyordu; kendimi duvar köşelerine sinip kedileri kollayan, küçük bir sıçan gibi hissediyordum.

Yanımdan zaman zaman, hızla bir araba geçiyordu. Tam bir parça müzik sesi ya da kısacık bir kahkaha duyduğumu sanırken, araba gözden yitiyordu. Yürüyen tek bir canlı yoktu.

Karakoldan üç sokak kadar uzaklaşmışım ki, birinin seslendiğini duydum: "Hey, sen! Easy Rawlins!"

Kaldırımı siyah bir Cadillac yanaşmıştı, yanım sıra ilerliyordu. Uzun bir arabaydı, iki araba uzunluğunda. Sürücü camından dışarıya siyah şapkalı, beyaz bir yüz uzandı. "Hey, Easy, buraya gel," dedi yüz.

"Sen de kimsin?" diye sordum, omzumun üstünden, sonra dönüp yürümeyi sürdürdüm.

"Hadi ama, Easy," dedi yüz yeniden. "Arka koltukta seninle konuşmak isteyen biri var."

"Şu anda hiç zamanım yok, ahbab. Gitmeliyim," dedim. Biraz daha hızlandım, şimdi neredeyse koşuyordum.

"Binsene. Gideceğin yere götürürüz," dedi adam. Sonra, "Ne?" dedi, bana değil, yolcusuna.

"Easy," dedi yeniden. Tanımadığım birinin adımı bilmesinden nefret ederim. "Patronum arabasına binmen için sana elli dolar vermeye hazır."

"Nereye gideceğiz?" Hızımı kesmemiştim.

"Sen nereye istersen."

Konuşmayı kestim, yürümeye devam ettim.

Cadillac hızlandı, beni geçti, on metre kadar ileride, kaldırımın kıyısında yeniden durdu. Sürücü kapıyı açtı, arabadan indi. Koltuktan inebilmek için o uzun bacaklarını göğsüne kadar çekmek zorunda kalmıştı. Doğrulunca, yanmaya benzeyen, ince bir yüzü, gri ya da sarı saçları olan (sokak lambasında anlaşılıyordu), çok uzun boylu biri olduğunu gördüm.

Elini hemen hemen omuz hizasında, öne doğru uzattı. Tuhaf bir hareketti; benimle barış yapmak istediğini anlatmaya çalışır gibiydi, ama aynı hareketle beni kısıvrak yakalayabileceğinin de farkındaydım.

"Dinle, dostum," dedim. Uzun boylu bir adamı yere indirmenin en kolay yolunun dizlerine saldırmak olduğunu düşünerek, hafifçe çömeldim. "Ben eve gidiyorum. İşte bu kadar. Dostuna söyle; benimle konuşmak istiyorsa bana telefon etsin."

Uzun boylu şoför başparmağıyla arkasını gösterdi, şöyle dedi: "Patron, polisin seni neden içeri aldığını biliyor muydu, Easy. Seninle bu konuyu konuşmak istiyor."

Yüzünde geniş bir gülümseme, gözlerindeyse dalgın bir bakış vardı. Ona bakarken birden kendimi yorgun hissettim. Ona saldırdığım an kendimi yüzüstü yerde bulacağımı anlamıştım. Ayrıca, polisin beni neden sorguladığını da gerçekten merak ediyordum.

"Yalnızca konuşacağız, tamam mı?" dedim.

"Sana zarar vermek isteseydi, çoktan ölmüş olurdu."

Sürücü arka kapıyı açtı, arabaya bindim. Kapı kapanır kapanmaz kokudan boğulacak gibi oldum. Hem parfüm gibi baygın, hem de ekşi bir kokuydu; tanıdığım ama bir türlü adlandıramadığım bir beden kokusu.

Araba hızla dönünce karşı koltuğa savruldu; şimdi sırtım sürücüye dönüktü. Karşımda şişman, beyaz bir adam oturuyordu. Yuvarlak, beyaz yüzü yanından geçtiğimiz sokak lambalarının bir belirip bir yiten ışığında dolunaya benziyordu. Gülümsüyordu. Koltuğunun arkasında bagaja benzeyen, geniş bir boşluk vardı. Bir an orada kıpırdayan bir şey gördüğümü sandım, ama daha dikkatlice bakmama kalmadan, adam konuştu.

"Kız nerede, Bay Rawlins?"

"Pardon?"

"Daphne Monet. Nerede o?"

"O da kim?"

Beyaz insanlarda, özellikle beyaz erkeklerde iri dudaklara bir türlü alışmadım. Bu beyazın kalın, kırmızı dudakları vardı. Şişmiş yaralara benziyordu.

"Sizi neden götürdüklerini biliyorum, Bay Rawlins." Başıyla arkada kalan karakolu gösterdi. Ama ben bagaja bakmayı yeğledim. Adam bundan hoşlanmıştı. "Hadi tatlım, çık," dedi.

Küçük bir erkek çocuğu koltuğa tırmandı. Kirli bir şortu, pis, beyaz çorapları vardı. Teni kahverengi, gür, düz saçlarıysa siyahtı. Badem biçimindeki gözleri Çinli'ye benziyordu, ama bu çocuk Meksikalı'ydı.

Yere kıvrıldı, şişman adamın bacağına sarıldı.

"Bu benim küçük erkeğim," dedi şişko. "Tek yaşama nedenim."

O zavallı çocuğun görüntüsü, ağır kokular midemi bulandırmıştı. Gördüğüm şeyi düşünmemeye çalışıyordum, çünkü bu konuda yapabileceğim hiçbir şey yoktu -en azından şu anda.

"Benden ne istediğinizi anlayamadım, Bay Teran," dedim. "Polisin beni neden sorguladığını bilmiyorum, Daphne bilmemkim diye birini de tanımıyorum. Tek istediğim eve gitmek ve bu geceyi unutmak."

"Kim olduğumu biliyorsun, demek?"

"Gazete okurum. Belediye başkanlığı seçimlerine katılmıştınız."

"Yine katılabilirim," dedi. "Belki katılırım. Ve belki bana yardım edersin." Uzandı, küçük çocuğun kulağının arkasını kaşdı.

"Ne demek istediğinizi anlayamadım. Ben hiçbir şey bilmiyorum."

"Polis, Coretta James ve Dupree Bouchard ile içki içtikten sonra ne yaptığını öğrenmek istedi."

"Öyle mi?"

"Bu beni ilgilendirmiyor, Easy. Benim bilmek istediğim tek şey, Daphne Monet adının geçip geçmediği."

Başımı hayır anlamında salladım.

"Peki biri..." Durakladı, "...tuhaf biri Coretta ile konuşmak istedi mi?"

"Tuhaf derken, ne demek istiyorsunuz?"

Matthew Teran bir dakika kadar gülümseyerek beni süzdü, sonra şöyle dedi: "Daphne beyaz bir kız, Easy. Genç ve güzel. Onu bulmak benim için çok ama çok önemli."

"Size yardım edemem. Beni karakola neden çektiklerini bile bilmiyorum. Siz biliyor musunuz?"

Beni yanıtlamadı, onun yerine, "Howard Green'i tanır mısın?" diye sordu.

"Birkaç kez karşılaştık."

"O gece Coretta onunla ilgili bir şey söyledi mi?"

"Hayır, hiçbir şey." Doğruyu söylemek iyi gelmişti.

"Peki, ya dostun Dupree? O bir şey dedi mi?"

"Dupree içer. Tek yaptığı, budur. İçkisini bitirince de uyur. İşte o gece de aynen bunları yaptı."

"Ben güçlü biriyim, Bay Rawlins." Bunu söylemesine hiç gerek yoktu. "Ve bana yalan söylenmesinden hiç hoşlanmam."

"Polislerin beni neden sorguya çektiğini biliyor musunuz?"

Matthew Teran küçük Meksikalı'yı kucaklayıp kaldırdı, göğsüne bastırdı. "Bütün bunlara sen ne diyorsun, tatlım?" diye sordu çocuğa.

Oğlanın burnundan sümük akıyordu. Ağız açıktı, bana o güne kadar hiç görmediği bir hayvanmışım gibi bakıyordu. Tehlikeli bir hayvan değil de, otoyolda ezilmiş, kanları akan bir köpek ya da bir kirpi leşi gibi.

Bay Teran başının hemen yanında sallanan, boynuz biçimindeki, fildişi bir mikrofonu aldı, şöyle dedi: "Norman, Bay Rawlins'i istediği yere bırak. Şimdilik işimiz bitti." Sonra boynuzu bana uzattı. Boynuz baygın bir yağ kokusuyla ekşi ter kokuyordu. Norman'a John'un kulübünün adresini verirken, burnumdan soluk almamaya çalıştım.

"İşte paranız, Bay Rawlins," dedi Teran. Elinde birkaç nemli banknot vardı.

"Hayır, teşekkürler." Bu adamın dokunduğu bir şeye dokunmak istemiyordum.

"İşyerimin numarası rehberde var, Bay Rawlins. Aklınıza bir şey gelirse, bana yardımı dokunacak bir şey..."

Araba John'un Yeri'nde durunca, kendimi hızla dışarıya attım.

"Easy!" diye bağırdı Hattie. "N'oldü sana, bebeğim?"

Tezgâhın arkasından çıktı, elini omzuma dayadı.

"Aynasızlar," dedim.

"Ah, canım. Coretta için mi?"

Anlaşılan yaşamımı herkes çok yakından biliyordu.

"Ne olmuş Coretta'ya?"

"Duymadın mı?"

Öylece yüzüne baktım.

"Coretta öldürüldü," dedi. "Polisin Dupree'yi işten aldığı duydum. Çarşamba gecesi onlarla birlikteydin, bu yüzden polisin senden kuşkulandığını düşündüm."

"Öldürüldü mü?"

"Tıpkı Howard Green gibi. Öyle kötü dövmüşler ki, onu bi tek anacığı tanıyabildi."

"Öldü, ha?"

"Hey, sana n'aptılar kuzum?"

"Odell burada mı, Hattie?"

"Yedide falan geldi."

"Şimdi saat kaç?"

"On."

"Bana Odell'i çağırır mısın?" dedim.

"Elbette, Easy. Dur da gidip Junior'a söyleyim."

Başını kapıdan içeriye uzattı, sonra geri döndü. Birkaç dakika sonra Odell görüldü. Odell'in yüzündeki anlama bakılırsa, gerçekten kötü görünüyordum. Duygularını hemen hemen hiç göstermeyen biriydi, oysa şu an yüzü hayalet görmüş birinin yüzüne benziyordu.

"Beni eve bırakabilir misin, Odell? Arabam yanımda değil de."

"Elbette, Easy."

Yolda Odell pek konuşmadı, ama evime yaklaşınca, "En iyisi biraz dinlen," dedi.

"Benim amacım da bu, Odell."

"Sırf uyumaktan söz etmiyorum. Gerçekten dinlenmeni, yani tatile falan çıkmmanı söylüyorum."

Güldüm. "Bir kadın bana bir keresinde, yoksullar tatile çıkamaz, demişti. Çalışmayı sürdürmek zorunda olduğumuzu, yoksa geberip gideceğimizi söylemişti."

"Çalışmayı bırakman gerekmez ki. Biraz değişiklik yap, demek istiyorum. Houston'a, hatta Galveston'a, yani seni çok iyi tanımadıkları bir yere gidebilirsin."

"Neden böyle söylüyorsun, Odell?"

Evimin önünde durduk. Pontiac arabamın bıraktığım yerde beni beklediğini görmek hoşuma gitmişti. Albright'in verdiği parayla arabama atlayıp ülkenin öteki ucuna bile gidebilirdim.

"Önce Howard Green öldürüldü, şimdi de Coretta. Bak polis sana ne yaptı; Dupree'nin de hapiste olduğu söyleniyor. Bence gitme zamanı."

"Gidemem, Odell."

"Neden?"

Evime baktım. Güzelim evime.

"Gidemem işte," dedim. "Ama yine de, haklısın."

"Madem gidemiyorsun, bari biraz yardım al, Easy."

"Ne tür bir yardım?"

"Bilemiyorum. Pazar günü kiliseye gelebilirsin, örneğin. Belki Vaiz Towne ile konuşursun."

"Bence bu karışıklığı Tanrı bile düzeltemez. Başka yöne dönmem gerekecek."

Arabadan indim, Odelle el salladım. Odell iyi bir dosttu; kapıyı açmamı, sendeleyerek içeri girmemi bekledi.

12

Uyumadan önce bir şişe burbonun yarısını mideye indirdim. Çarşaf kuru, serindi; alkol korkuyu yeterince uzaklaştırmıştı. Yine de, gözlerimi her kapatışında Coretta karşımdaydı: Üzerime eğilmiş, göğsümü öpüyordu.

Tanıdığım birinin gerçekten öldüğünü kavrayamayacak kadar gençtim hâlâ. Savaşırken bile, öldüklerini bilmeme karşın arkadaşlarımı yeniden göreceğimi sanırdım.

Gece bu biçimde sürüp gitti. Birkaç dakikalığına dalıyor, sonra Coretta'ya seslenerek, ya da beni çağıran sesine karşılık vererek uyanıyordum. Yeniden uykuya dalmakta zorlandığım zaman, yatağın hemen yanında duran viski şişesine uzanıyordum.

Gecenin geç bir saatinde, telefonun zili çaldı.

"Hu?" diye geveledim.

"Easy? Easy, sen misin?" diye sordu, boğuk bir ses.

"Evet. Saat kaç?"

"Üç gibi. Uyuyo muydun?"

"Herhalde. Kimsiniz?"

"Junior. Beni tanımadın mı?"

Kim olduğunu anımsamak, birkaç dakikamı aldı. Junior ile hiçbir zaman dost olmamıştık, telefon numaramı bile nereden bulduğunu anlayamamıştım.

"Easy? Easy! Yeniden uyudun mu yoksa?"

"Sabahın bu saatinde ne istiyorsun, Junior?"

"Hiç. Hiçbi şey."

"Hiçbir şey mi? Sabahın köründe beni hiçbir şey için mi uyandırdın yani?"

"Hey, beni tersleme, dostum. Sana öğrenmek istediğin bi şey söyleyecektim."

"Ne istiyorsun, Junior?"

"Şu kız hakkında, hepsi bu." Sesi gergindi. Hızlı konuşuyordu, omzunun üzerinden geriye baktığı duygusuna kapıldım. "Baksana, sen onu niye arıyodun?"

"Şu beyaz kıızı mı?"

"Aynen. Birden onu geçen hafta gördüğümü anımsadım. Frank Green'nen birlikte gelmişti."

"Adı neydi?"

"Frank ona galiba Daphne demişti. Yanılmıyosam."

"Peki, bunu bana neden daha önce söylemedin? Neden gecenin bu saatini bekledin?"

"İşten iki buçuktan önce çıkamıyorum, Easy. Bilmek istiyceğini düşündümdü."

"İçinden beni gecenin bir vakti arayıp bir kızdan söz etmek geldi, demek? Amma da salaksın be! Ne istiyorsun benden?"

Junior birkaç lanet savurduktan sonra telefonu yüzüme kapadı.

Şişeyi buldum, kadehi ağzına kadar doldurdum. Sonra bir sigara yaktım, Junior'un beni neden aradığını düşünmeye koyuldum. Beni bu saatte arayıp oynaşmak istediğimi sandığı bir kızdan söz etmesine bir anlam veremiyordum. Bir şeyler biliyor olmalıydı. Peki ama, Junior gibi kalın kafalı bir ırgat beni ilgilendiren bir konu hakkında ne bilebilirdi ki? içkimi ve sigaramı bitirmiş, ama hâlâ bir anlam çıkaramamıştım.

Yine de viski sınırlarımı yatıştırmıştı; yarım yamalak da olsa uykuya dalabildim. Düşümde Houston'un güneyinde, küçük bir çocukken kedibalığı avladığım ırmağı gördüm. Gatlin Irmağı'nda dev boyutlu kedibalkları vardır. Annemin anlattığına göre, kimileri öyle büyükmüş ki, timsahlar bile onlardan uzak durmuş.

İşte düşümde bu devlerden birini yakalamış, başını suyun yüzeyine çıkarmaya çalışıyordum. Hayvanın burnu, bir erkek bedeni kadardı.

Tam o sırada telefon çaldı.

Onu yanıtlarsam balığı kaçıracaktım, bunun üzerine anneme seslendim, ama zilin sesini duymamış olmalıydı ki, telefon çalmayı sürdürüyordu, kedibalığıysa suya dalmak için var gücüyle çırpınıyordu. Sonunda balığı bıraktım; almacı kaldırdığımda neredeyse ağlamak üzereydim. "Alo?"

"Alo? Bay Rawlins'le mi görüşüyorum? Evet?" Hafif, zarif bir vurguydu; Fransız vurgusunu andırıyordu, ama değildi.

"Evet?" dedim, soluğumu bırakırken. "Kimsiniz?"

"Sizi ortak bir dostumuzla ilgili bir sorun için arıyorum."

"Kimmiş o?"

"Coretta James," dedi, her heceyi tek tek vurgulayarak.

Bunu duyunca kendime geliverdim. "Kimsiniz?"

"Adım Daphne. Daphne Monet," dedi. "Coretta arkadaşınızdı, değil mi? Beni görmeye geldi, para istedi. Sizin beni aradığınızı, istediği şeyi ona vermezsem yerimi size bildireceğini söyledi. Adınız Easy, Öyle değil mi?"

"Ne zaman söyledi bunları?"

"Dün değil önceki gün."

"Siz ne yaptınız, peki?"

"Ona son yirmi dolarımı verdim. Sizinle tanışmadık, öyle değil mi, Bay Rawlins?"

"Coretta ne yaptı?"

"Çekip gitti, ama ben kaygılandım; arkadaşım burada değil, eve dönmeyecek, tamam mı? Bunun üzerine sizi bulup sizden öğrenmek istedim. Beni neden arıyorsunuz?"

"Ne demek istediğinizi anlamadım," dedim. "Şu arkadaşınız, kim o?"

"Frank. Frank Green."

İçgüdüsel bir hareketle pantolonuma uzandım; yerde, yatağın hemen yanında.

"Beni neden arıyorsunuz, Bay Rawlins? Sizi tanıyor muyum?"

"Galiba bir yanlış anlama olmuş, tatlım. Coretta'nın neden söz ettiğini bilmiyorum... Ne dersin, Frank onu aramaya gitmiş olabilir mi?"

"Onun buraya geldiğini Frank'e söylemedim ki. Zaten burada değildi; hâlâ da dönmedi."

"Frank'in nerede olduğunu bilmiyorum. Coretta'ya gelince; öldü."

"Öldü mü?" Sesi gerçekten şaşırılmış gibiydi.

"Evet. Galibe perşembe gecesi."

"Korkunç bir şey bu. Yoksa Frank'in bu işle bir ilgisi olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Dinle, bayan. Frank'in ya da ötekilerin neler çevirdiğinden haberim yok. Tek bildiğim, bunların beni ilgilendirmediği. Şimdi sana iyi şanslar diliyor ve telefonu kapatıyorum..."

"Ama bana yardım etmek zorundasın."

"Yo, olmaz, tatlım. Bu kadarı benim için çok fazla."

"Ama yardım etmezsen, arkadaşımı bulmak için polise gitmem gerekecek. Tamam mı? Onlara senden ve şu kadından, Coretta'dan söz etmek zorunda kalacağım."

"Dinle, Coretta'yı öldüren kişi, büyük bir olasılıkla senin şu arkadaşın."

"Bıçaklanmış mı?"

"Hayır," dedim; ne demeye çalıştığını anlamıştım. "Dövülerek öldürülmüş."

"Frank yapmış olamaz. O bıçak kullanır. Yumruklarını değil. Evet, bana yardım edecek misin?"

"Ne tür bir yardım?" diye sordum. Beni gören olmamasına karşın, ellerimi çaresizlik bildiren bir davranışla havaya kaldırmıştım.

"Bir arkadaşım var, tamam mı? Belki o Frank'i nerede bulacağımızı biliyordur."

"Çıkıp Frank Green'i arayacak değilim. Peki ama, madem Frank'i istiyorsun, neden o arkadaşını arayıp ona sormuyorsun?"

"Ona, evine gitmeliyim. Alacağım bir şey var, ayrıca..."

"Bana neden gereksindiğini hâlâ anlayamadım. Doğruca arkadaşının evine git. Bir taksiye bin."

"Param yok, arabam da Frank'te. Arkadaşımın evi çok uzakta, sana tarif edebilirim."

"Hayır, bayan, kalsın."

"Lütfen yardım et. Polisi aramak istemiyorum, ama bana yardım etmezsen başka çarem kalmayacak."

Polisten ben de korkuyordum. Karakola bir dahaki götürülüşümde, oradan bir daha çıkamamaktan korkuyordum. Kedibalığımı gittikçe daha çok özlemeye başlamıştım. Kızarıken yaydığı kokuyu, hatta tadını bile alabiliyordum.

"Neredesin?" diye sordum.

"Evimde; Dinker Caddesi. Numarası 3451 buçuk."  
"Orası Frank'in oturduğu yer değil."  
"Kendi evim var, tamam mı? Ayrıca o benim sevgilim değil."  
"Sana biraz para getiririm, seni bir taksiye bindiririm. Hepsi bu kadar, tamam mı?"  
"Ah, evet, tamam! Çok iyi olur."

13

Sabahın dördünde Los Angeles'ın bütün mahalleleri uykudaydı. Dinker Gaddesi'nde çöpleri karıştıran bir köpek bile yoktu. Karanlık çimenlikler sessizdi; çimenler yer yer sokak lambasının doğru dürüst aydınlatamadığı, soluk, beyaz çiçeklerle bezeliydi.

Fransız kızın verdiği adreste tek katlı ama ikiz bir ev vardı; verandadaki lamba verandanın yalnızca kıza ait olan bölümünü aydınlatıyordu.

Arabada bir süre oyalanıp bir sigara yaktım. Ev oldukça sakin görünüyordu. Ön avluda tombul bir palmiye vardı. Çimenlik beyaz tahtadan, süslü bir çitle çevriliydi. Sağa sola saçılmış cesetler yoktu; ön sundurmada elinde bıçakla oturan, sert görünüşlü erkekler de. Odell'in öğüdüne uyup California'yı temelli terk etmem gerekirdi.

Kapıya varınca, kapının arkasında beni beklediğini gördüm.

"Bay Rawlins?"

"Easy. Bana Easy de."

"Ah, evet. Coretta da sana öyle diyordu. Değil mi?"

"Evet."

"Ben Daphne. Lütfen gir."

Tek bir ailenin oturması için yaptırılan evlendendi, ama bir şey olmuştu. Belki erkek ya da kız kardeşler miras konusunda anlaşamamış, evi ortasından duvarla ikiye bölüp, ikiz bir eve dönüştürmüşlerdi.

Beni yarım bir oturma odasına götürdü. Kahverengi halılar, kahverengi bir divanla ona uygun koltuklar vardı; duvar bile kahverengiydi. Ön duvarı bütünüyle kapatan, çekili, kahverengi perdenin hemen önüne gür yapraklı bir bitki yerleştirilmişti. Kahverengi olmayan tek şey, kahve sehпасıydı: üzerinde bir cam bulunan, altın yaldızlı bir sehpa.

"Bir içki, Bay Rawlins?" Mavi elbisesi çok yalındı; Paris'te askeri polisken sayısız Fransız kızın sırtında gördüğüm türden. Dümdüzdü, dizlerinin hemen altında son buluyordu. Tek mücevheri, sol göğsünün üstüne taktığı küçük, seramik iğneydi.

"Hayır, teşekkürler."

Yüzü çok güzeldi. Fotoğraftakinden daha güzel. Dalgalı saçları öyle açık kumraldı ki, belli bir uzaklıktan bakıldığında ona sarışın denebilirdi; başını tutuş biçimine göre yeşilden maviye değişen gözleri vardı. Elmacık kemikleri çıkıktı, öte yandan yüzü, haşın görünmesini engelleyecek kadar dolgundu. Gözleri birbirine çoğu kadının gözlerinden azıcık daha yakındı; buysa ona incinebilir bir hava veriyor, içimde kollarımla onu sarma isteği uyandırıyor - onu korumak için.

Konuşmaya başlamadan önce birkaç dakika kadar birbirimizi süzdük. "Bir şeyler yemek ister miydin?"

"Hayır, sağ ol." Birden fısıldadığımı ayımsadım: "içerde biri mi var?"

"Hayır," diye fısıldadı, bana yaklaşarak; öyle yakınımıdaydı ki, sabununun kokusunu alabiliyordum: İvory. "Yalnız yaşıyorum."

Sonra uzun, zarif elini uzatıp yüzüme dokundu.

"Kavgamı ettin?"

"Ne?"

"Yüzündeki şu çürükler."

"Yo, önemli değil."

Elini çekmedi.

"Temizlememi ister misin?"

Elimi uzattım, yüzüne dokundum. Delilik bu, diye düşündüm.

"Önemli değil," diye yineledim. "Sana yirmi beş dolar getirdim."

Bir çocuk gibi gülümsedi. Ancak bir çocuk bu kadar mutlu olabilirdi.

"Teşekkür ederim," dedi. Arkasını döndü, kahverengi koltuğa oturdu, ellerini kucağında kavuşturdu. Başıyla divanı gösterdi; oturdum.

"Para cebimde." Elim cebime attım, ama elini sallayarak beni durdurdu.

"Beni ona götüremez misin? Ben yalnızca bir kızım, biliyorsun. Arabada bekleyebilirsiniz; işim uzun sürmez. En çok beş dakika."

"Dinle, tatlım. Daha seni tanımıyorum bile..."

"Ama yardıma ihtiyacım var." Başını eğip ellerine baktı, sözünü sürdürdü: "Polis tarafından rahatsız edilmek istemiyorsun. Ben de öyle..."

Bu cümleyi daha önce de duymuştum. "Neden bir taksiye binmiyorsun?"

"Korkuyorum."

"İyi de, bana neden güveneceksin?"

"Başka seçeneğim yok. Buranın yabancısıyım, arkadaşım da burada değil. Coretta beni aradığını söylediği zaman, ona kötü biri olup olmadığını sordum, olmadığımı söyledi. İyi biri olduğunu ve -nasıl derler- çok masum görüldüğünü söyledi."

"Ama ben senin hakkında hiçbir şey bilmiyorum," dedim. "John'un Yeri'ndeki fedai görülmeye değer bir şey olduğunu söyledi, hepsi bu."

Gülümsedi. "Bana yardım edeceksin, tamam mı?"

Hayır deme zamanım geçmişti. Hayır demem gereken kişi, DeWitt Albright, hatta Coretta'ydı. Ama en azından soracağım bir soru vardı.

"Telefon numaramı nereden buldun?"

Üç saniye kadar ellerine baktı; sıradan birinin bir yalan bulmasına yetecek kadar bir süre.

"Coretta'ya istediği parayı vermeden önce, seninle konuşmak istediğimi söylemiştim. Sana beni neden aradığını sormak istiyordum."

Yalnızca bir kızdı. Yirmi ikisinden büyük olamazdı.

"Arkadaşın nerede oturuyor?"

"Hollywood'un yukarısında, Laurel Canyon Yolu denen yerde."

"Yolu biliyor musun?"

Başını hevesle salladı, ayağa fırladı: "Bir şey alıp hemen geliyorum."

Oturma odasından koşarak karanlık hole çıktı, yarım dakikadan daha kısa bir sürede döndü. Elinde eski, yıpranmış bir valiz vardı.

"Bu Richard'ın; arkadaşımın," dedi utangaç bir gülümsemeyle.

Arabayı önce La Brea'ya, oradan da doğruca kuzeye, Hollywood'a sürdüm. Canyon Yolu dar ve virajlıydı, ama hiç trafik yoktu. Bir polis arabasına bile rastlamadık, buysa işime gelmişti, çünkü siyah bir adamla beyaz bir kadını yan yana gören her polisin beyni ânında beyaz bir kölecinin beynine dönüşüyordu. Los Angeles'a salt geceleri bakmak içimi bir güç duygusuyla dolduruyordu.

"Bir sonraki ev, Easy. Yanında araba garajı olan." Bu da küçük bir evdi. Gelirken yolda gördüğümüz malikânelerle karşılaştırıldığında, bir uşağın evine benziyordu. İki penceresi ve aralık duran bir kapısı olan, A biçiminde, küçük, bakımsız bir yapı.

"Arkadaşın kapısını hep böyle açık mı bırakır?" diye sordum.

"Bilmem."

Arabayı park ettim, onunla birlikte indim.

"Bir dakika sonra dönerim." Yüzünü eve dönmeden önce kolumu okşadı.

"Seninle gelsem daha iyi olacak galiba."

"Hayır," dedi, daha önce hiç sergilemediği bir yetkeyle.

"Dinle. Gecenin geç bir saatinde, kocaman bir kentin ıssız bir mahallesindeyiz. Kapı açık, buysa bir şeylerin yolunda olmadığını gösteriyor. Tanıdığım insanlardan birine daha bir şey olursa polis peşimi mezara kadar bırakmaz."

"Pekâlâ," dedi. "Ama yalnızca şöyle bir bakmak için. Sonra arabaya döneceksin, tamam mı?"

Kapıyı kapadım, duvardaki elektrik düğmesine uzandım. Daphne seslendi: "Richard!"

Bir dağ evi olarak kullanılmak üzere tasarlanan evlendendi. Ön kapı, oturma odası, yemek odası ve mutfak olan, geniş bir salona açılıyordu. Mutfak, yemek bölümünden uzun bir tezgâhla ayrılmıştı. Salonun sol köşesinde tahta bir sedir vardı, üzerine Meksika işi bir kilim atılmıştı; sedirin karşısında, oturma yerinde ve sırtında deri minderler bulunan, demir bir koltuk vardı. Ön kapının karşısındaki duvar camdandı. Salonu, Daphne'yi ve beni bir ayna gibi yansıtan camda kentin ışıkları göz kırpyordu.

Duvarın sol yanında bir kapı vardı. "Yatak odası," dedi.

Yatak odası da yalındı: tahta zemin, duvar yerine bir pencere ve üzerinde bir erkek cesedi bulunan, geniş bir yatak.

Sırtında aynı mavi takım elbise vardı. Yatağa enlemesine uzanmıştı, kolları İsa gibi iki yana açılmıştı -ama parmakları annemin çarmıhındaki gibi düzenlenmemiş, birbirine geçmişti. Bana 'siyah dostum,' demedi, ama John'un kulübünün önünde gördüğüm sarhoş beyazı tanımıştım.

Daphne soluğunu tuttu. Kolumu yakaladı. "Bu, Richard."

Adamın göğsüne bir kasap bıçağı saplanmıştı. Bıçağın dışarda kalan pürüzsüz, kahverengi sapı gölden çıkan bir sukamışını andırıyordu. Buruşmuş battaniyenin üzerine sırtüstü devrildiği için kanı yukarıya akmış, yüzünün ve boynunun çevresinde birikmişti. Ardına kadar açık gözlerinin çevresinde de epeyce kan vardı.

Mavi gözler, kahverengi saçlar ve pıhtılaşmış, jöle gibi kalınlaşmış, siyah kan. Birden dilimde upuzun bir sakal bitmiş duygusuna kapıldım, öğürdüm.

Bir sonraki anımsadığım şey, yere, tek dizimin üzerine çökmüş olduğumdu, ama kusmamak için kendimi tuttum. Ölü adamın karşısında diz çökmüştüm; acılı akrabaların getirdiği cesedi kutsayan bir rahip gibi. Soyadını bilmiyordum, ne yaptığını da; bildiğim tek şey, çoktan ölmüş olduğuydu.

O güne kadar gördüğüm bütün ölüler bir anda gözümün önüne geldi: Bernard Hooks, Addison Sherry, Alphonso Jones, Marcel Montague. Adı Heinz olan bin Alman asker, çocuklar, hatta kadınlar. Kimisi parçalanmış, kimisi yanmıştı. Kimisini ben öldürmüştüm -savaşın şiddeti içinde daha da kötüsünü yapmışım. Richard gibi gözü açık olan cesetler de görmüştüm, başı olmayan cesetler de. Ölüm benim için yeni bir şey değildi ve bir daha ölü bir beyazın beni yere çökertmesine asla izin vermeyecektim.

Yerde öylece dururken, gözüme bir şey ilişti. Eğildim, kokladım, sonra alıp mendilime sardım.

Ayağa kalkınca Daphne'yi göremedim; gitmişti. Mutfağa gittim, lavaboda yüzümü yıkadım. Daphne'nin tuvalete koştuğunu tahmin ediyordum. Oysa işim bitmiş olmasına karşın kız hâlâ dönmemişti. Banyoya baktım; orada değildi. Arabama bakmak için dışarıya koştum, ama kız görünürlerde yoktu.

Sonra, garajdan gelen gürültüyü duydum.

Daphne oradaydı, eski valizi pembe bir Studebaker' in bagajına sokmaya çalışıyordu.

"Neler oluyor?" diye sordum.

"Ne olduğunu sanıyorsun? Buradan hemen gitmeliyiz; ayrılmamız en iyisi."

Aksanınin birden yok oluvermesine şaşırarak zamanım olmadı. "Burada ne oldu?"

"Şu valize yardım etsene."

"Neler oldu?" diye sordum yeniden.

"Ben nerden bileyim? Richard ölmüş. Frank'e gelince, ortalarda yok. Tek bildiğim, buradan bir an önce gitmem gerektiği. Aynısını sana da öneririm; polis bu cinayeti sana yıkmasını istemiyorsa, elbette."

"Kim yaptı?" Onu yakaladım, kendime doğru çevirdim.

"Bilmiyorum," dedi sakince, gözlerimin içine bakarak. Yüzlerimizin arasında yalnızca birkaç santim vardı.

"Bu işi böylece bırakamam."

"Başka ne yapabiliriz ki, Easy? Şunları yanıma alacağım, böylece buraya geldiğim anlaşılır. Sana gelince; doğruca eve git. Yatıp uyu ve bir düş gördüğünü varsay."

"Peki, ya o?" diye haykırdım, evi göstererek.

"O artık ölü bir adam, Bay Rawlins. Ölü. Hemen evine git, gördüğün şeyi de unut. Polis senin buraya geldiğini bilmiyor; böyle avaz avaz bağırmanı kesersen, asla da öğrenemez. Biri sesini duyup bakabilir, arabayı görebilir."

"Sen ne yapacaksın?"

"Richard'ın arabasına binip bildiğim bir yere gidecek ve arabayı orada bırakacağım. Sonra da bir otobüse atlayıp buradan iki bin kilometre kadar uzaklaşacağım."

"Peki, ya seni arayan adam?"

"Carter mı? Bana zarar vermek istemez. Beni bulamayınca peşimi bırakacaktır." Gülümsedi. Sonra beni öptü.

Yavaş, özenli bir öpücüktü. Önce geri çekilmeye çalıştım, ama beni sımsıkı tutuyordu. Dilimin altındaki dili kıpır kıpırdı; dişetlerimin, dudaklarımın arasında geziniyordu. Ağızımdaki acılığın yerini onun tatlı tadı almıştı. Geriye çekildi, bir an gülümseyerek beni süzdü, sonra yeniden öptü. Bu kez ateşli bir öpücüktü. Soluğunu boğazıma öyle bir güçle salıverdi ki, dişlerimiz çarpıştı, azıdışım sızladı.

"Birbirimizi daha iyi tanıma fırsatımızın olmaması çok kötü, Easy. Zamanımız olsaydı, bu beyaz bedeni yiyip bitirmene izin verirdim."

"Böyle çekip gidemezsin," diye kekeleydim, "içerde bir cinayet işlenmiş."

Bagajın kapağını kapattı, yanımdan geçip sürücü koltuğuna doğru ilerledi. Arabaya girdi, camı indirdi. "Hoşça kal, Easy," dedi, sonra arabayı çalıştırdı, geri vitese taktı.

Motor birkaç kez duracakmış gibi tökezledi, ama sonunda çalıştı.

Onu yakalayıp arabadan dışarıya çekebilirdim, ama sonra ne yapacaktım? Öylece durup yokuş aşağı inişine baktım; kırmızı ışıklar görünmez oluncaya kadar.

Sonra, şansımın henüz dönmediğini düşünerek, kendi arabama bindim.

14

"Seni ezmelerine izin veriyorsun, Easy. Üzerine basıp geçiyorlar ve sen kilini bile kıpırdatmıyorsun."

"Ne yapabilirim ki?"

Sunset Bulvarı'na çıktım, sola döndüm, ufuktaki parlak, portakal rengi ışığa doğru ilerledim.



'Bilmiyorum, oğlum, ama mutlaka bir şeyler yapmalısın. Böyle giderse gelecek çarşambadan önce geberip gideceksin.'

"Belki de Odell'in dediğini yapıp burdan gitmeliyim."

'Gitmek mi? Gitmek, ha? Bugüne kadar sahip olduğun ilk toprak parçasını bırakıp gideceksin demek?' Sesi küçümseme doluydu. 'Gideceğine öl daha iyi.'

"Eh, kalırsam öleceğim zaten. Yapmam gereken tek şey, gelecek çarşambayı beklemek."

"Ayağa kalkmak zorundasın, oğlum. Bu adamların seni çiğnemesine izin vermen doğru değil. Fransız olmayan Fransız, beyaz kızlarla uğraşmak; sırf yanlış kokuyor diye kendi cinsini öldüren, beyaz bir adam için çalışmak. Neler olup bittiğini öğrenmek ve durumu düzeltmek zorundasın.'

"Polis ya da Bay Albright konusunda, hatta şu beyaz kız konusunda ne yapabilirim ki?"

"Uygun zamanı bekle, Easy. Yapmaman gereken bir şeyi yapma. Yalnızca uygun zamanı kolla, sonra da çıkan ilk fırsattan yararlan.'

"Peki ama, ya..."

"Soru sorma artık. Ya şöyle olursa, ya böyle olursa gibi kaygılarla hiçbir yere varamazsın. Bu tür sorular çocuklar içindir, Easy. Sen bir erkeksin.'

"Doğru," dedim. Birden kendimi daha güçlü hissettim.

"Bir erkeği yere devirecek adam sayısı çok değildir, Easy. Dünya ödle kaynıyor.'

Sesi yalnızca en kötü anlarda duyarım; her şeyin gözüme berbat görüldüğü ve arabayı doğruca bir duvara sürmek istediğim anlarda. İşte o zaman bu ses benimle konuşur, bana duyup duyabileceğim en iyi öğütleri verir.

Katı bir sestir. Korkup korkmadığımı, ya da tehlikede olup olmadığını hiç umursamaz. Yalnızca olgulara bakar ve bana ne yapmam gerektiğini söyler.

Sesi ilk kez ordudayken duydum.

Orduya katıldığımda gururluydum, çünkü gazetelerde yazılanlara, haberlerde söylenenlere inanıyordum. Dünya umudunun bir parçası olduğuma inanıyordum. Ama sonra, ordunun da tıpkı Güney gibi ayırım gözettiğini gördüm. Beni bir piyade, bir dövüşçü olarak eğittiler, sonra da bir daktilonun başına oturtular - görev sürem ilk üç yılı boyunca. İstatistik birimiyle birlikte Afrika'ya ve İtalya'ya gittim. Savaşan adamları izliyor, eylemlerini saptıyor, ölenleri sayıyorduk.

Ben siyahların bulunduğu bölümdeydim, ama bütün üst rütbeli subaylar beyazdı. Bana adam öldürmeyi öğretmişlerdi, ama beyazlar elimde bir silah görmek istemiyordu. Beni beyaz kanı akıtırken görmek istemiyorlardı. Bir savaş için gereken disiplinden de, kafa yapısından da yoksun olduğumuzu ileri sürüyorlardı, ama gerçekte öldürmenin getirdiği özgürlük türünden hoşlanma olasılığımızdan korkuyorlardı.

Savaşmak isteyen siyah bir adam gönüllü olmak zorundaydı. Ancak o zaman savaşabilirdi; o da belki.

Çarpışma birliklerine gönüllü yazılanların budala olduğunu düşünüyordum.

"Beyaz adamların savaşında neden ölecektim ki?" diyordum.

Ama bir gün, askerlerin alışveriş yaptığı dükkâdayken içeriye birtakım beyaz askerler girdi; Roma'nın dışındaki çarpışmadan yeni dönmüşlerdi. Zenci askerlere ilişkin bir yorum yaptılar. Bizim korkak olduğumuzu, Avrupa'yı kurtaranların beyazlar olduğunu söylediler. Geri hatlarda, iyi yiyeceklerle, kadınlarla yan gelip yattığımız için bizi kıskandıklarını bilmeme karşın sözleri yine de bana dokunmuştu. O beyaz askerlerden ve kendi ödleliğimden nefret ediyordum.

Böylece Normandiya çıkartmasına gönüllü yazıldım, daha sonra da Bulge Muharebesi için Patton'un birliğine. O sıralarda Müttefikler öyle umutsuz durumdaydı ki, taburlarda ırk ayrımı yapacak lüksleri kalmamıştı. Bizim müfrezede siyahlar, beyazlar, hatta bir avuç da Amerikan vatandaşı olan Japon vardı. Ve bizi ilgilendiren başlıca konu, Almanlar'ı öldürmekti. Irklar arasında, özellikle kadınlar söz konusu olduğunda her zaman sorun vardı, ama orada, o koşullar altında birbirimize saygı duymayı öğrenmiştik.

O beyaz çocukların benden nefret etmesine aldırımıyordum, ama bana saygı göstermedikleri an onlarla dövüşmeye hazırdım.

Sesi ilk duyduğum zaman, Normandiya'nın dışında, küçük bir çiftlikteydik. Ahırda sıkışıp kalmıştım. İki arkadaşım, Anthony Yakimoto ile Wenton Niles ölmüş, çiftlik sarılmıştı. Ses bana, 'Güneş batır batmaz dışarı çık ve o orospu çocuğunu öldür,' dedi. 'Gebert onu, sonra da süngünle o boktan suratını dağıt. Aynı şeyi sana yapmasına izin verme. Yaşamana izin verse bile, yaşamın boyunca korkacaksın. Öldür şu orospu çocuğunu.' Dediğini yaptım.

Ses cinselliğe düşkün değildi. Bana asla birinin ırzına geçmemi söylemedi; ya da hırsızlık yapmamı. Bana yalnızca nasıl sağ kalacağımı söylüyordu. Yaşamımı bir erkek gibi nasıl sürdüreceğimi.

Sesi duyar duymaz, kulak kesiliyordum.

Eve vardığım zaman, evin önünde duran bir araba I gördüm.. Beyaz bir Cadillac, içinde kimse yoktu, ama bu kez evimin kapısı açıktı.

Manny ile Shariff kapının hemen iç yanında oyalanıyorlardı. Shariff bana bakıp sırttı. Manny yere bakıyordu, gözlerini göremiyordum.

Bay Albright mutfaktaydı, pencereden dışarıya, arka avluya bakıyordu. Evi kahve kokusu doldurmuştu, içeriye girdiğimi görünce bana döndü, elinde porselen bir kahve fincanı vardı. Beyaz pamuklu pantolon, krem rengi bir kazak giymişti; ayağında beyaz golf ayakkabısı, başındaysa siyah siperlikli bir kaptan şapkası vardı.

"Easy." Gülümseyişi rahat, dostçaydı.

"Evimde ne arıyorsunuz, dostum?"

"Seninle konuşmam gerekiyordu. Seni evde bulacağımı sanıyordum." Sesinde belli belirsiz bir tehdit vardı.

"Manny bir tornavidayla kapıyı açtı; rahat edelim diye. Kahve hazır."

"Evime girmeye hakkınız yoktu, Bay Albright. Ben sizinkine dalsaydım, hoşunuza gider miydi?"

"O kara kafanı kopartırdım." Gülümseyişinde en küçük bir değişiklik olmamıştı.

Bir dakika kadar ona baktım, içimden, zamanını bekle, Easy, dedim.

"Evet, ne istiyorsunuz?" diye sordum. Tezgâha gidip kendime bir fincan kahve doldurdum.

"Sabahın bu saatinde neredeydin, Easy?"

"Sizi ilgilendirmez."

"Neredeydin?"

Ona döndüm: "Bir kızla buluştum. Sizin kız arkadaşınız yok mu, Bay Albright?"

Ölü gözleri buz kesti, yüzündeki gülümseme silindi. İçine işleyecek bir şeyler söylemeye çalışmışım, şimdiyse buna pişmandım.

"Buraya seninle oyun oynamaya gelmedim, evlat," dedi dümdüz bir sesle. "Cebinde benim param taşıyorsun, ama yaptığın tek şey, bilgiçlik taslamak."

"Ne demek istiyorsunuz?" Geriye doğru bir adım atmamak için kendimi güç tuttum.

"Frank Green iki gündür evinde değil, demek istiyorum. Skyler Arms'daki yönetici bana polisin oraya birkaç kez uğradığını söyledi; öldürülmeden birkaç gün önce Green'le birlikte görülen, siyah bir kızla ilgili sorular sormuşlar. Bilmek istiyorum, Easy. Beyaz kızın nerede olduğunu bilmek istiyorum."

"İşimi yapmadığımı mı düşünüyorsunuz? Allah kahretsin; paranızı geri vereceğim."

"Bunun için çok geç, Bay Rawlins. Paramı aldın; artık bana aitsin."

"Ben kimseye ait değilim."

"Hepimiz birilerine bir şeyler borçluyuzdur, Easy. Bir şey borçluysan, bir borcun var demektir, borcun olduğu sürece de özgür değilsindir. Buna kapitalizm denir."

"Paranız burada, Bay Albright." Elimi cebime attım.

"Tanrı'ya inanır mısın, Bay Rawlins?"

"Ne istiyorsun, be adam?"

"Tanrı'ya inanıp inanmadığını öğrenmek istiyorum."

"Bütün bunlar saçmalık; ben yatmaya gidiyorum." Arkamı dönecek gibi yaptım, ama dönmedim. DeWitt Albright'a böyle apaçık bir biçimde asla sırtımı dönemezdim.

"Sormamın nedeni şu," diye sürdürdü sözünü, bana doğru hafifçe eğilerek. "Öldürdüğüm adama, eğer Tanrı'ya inanıyorsa, çok yakından bakmak isterim. Dindar birinin ölümü farklı oluyor mu, görmek isterim."

'Zamanını bekle,' diye fısıldadı ses.

"Kızı gördüm," dedim.

Oturma odasına gidip bir iskemleye oturdum. Oturmak sırtımdan ağır bir yükün kalkmasını sağlamıştı.

Albright'ın adamları bana yaklaştılar. Heyecanlanmışlardı; kan görmeyi bekleyen av köpekleri gibi.

"Nerede?" diye sordu DeWitt gülümseyerek. Gözleri şimdi hiç de ölü gözüne benzemiyordu.

"Beni aradı. Ona yardım etmediğim sürece polise Coretta'dan söz edeceğini söyledi..."

"Coretta mı?"

"Öldürülen kız; bir arkadaşım. Büyük bir olasılıkla, polisin soruşturduğu kız. Frank ve sizin kızla birlikteymiş," dedim. "Daphne bana Dinker'da bir adres verdi; oraya gittim. Sonra onu Hollywood tepelerinde bir züppenin evine götürmemi istedi."

"Ne zaman oldu bunlar?"

"Ordan yeni döndüm."

"O nerede peki?"

"Çekip gitti."

"Nerede o?" Sesi derin bir kuyudan gelir gibiydi. Tehlikeli ve yabancıydı.

"Bilmiyorum! Cesedi bulunca benden ayrıldı, adamın arabasına atladı!"

"Hangi cesedi?"

"Oraya gittiğimizde züppe ölmüştü."

"Adı ne bu adamın?"

"Richard."

"Richard ne?"

"Kız ona Richard dedi, hepsi bu." Richard'ın John'un kulübünün oralarda dolandığını ekleme gereği duymadım.

"Öldüğünden emin misin?"

"Göğsüne saplanmış bir bıçak vardı. Tam gözünün üzerinde de yürüyen bir sinek." Anımsayınca boğazımda safra tadı hissettim. "Her yan kan içindeydi."

"Gitmesine izin verdin, öyle mi?" Sesinde yine tehdit vardı; kalktım, biraz daha kahve almak için mutfağa gittim. İçlerinden biri peşimden gelecek diye öyle kaygılanıyordum ki, kapıdan geçerken kapının pervazına çarptım.

'Acele etme,' diye fısıldadı ses bir kez daha.

"Beni adam kaçırmak için tutmadınız. Kız anahtarları kaptı, çekip gitti. Ne yapacaktım yani?"

"Polis çağırdın mı?"

"Hız sınırını aşmamak için elimden geleni yaptım. İşte, tek yaptığım."

"Şimdi sana bir şey soracağım, Easy." Gözlerini gözlerime dikti. "Ve hiçbir hata yapmamamı istiyorum. Hele şu anda, hiç."

"Evet, devam edin."

"Yanında bir şey götürdü mü? Bir çanta, ya da bir valiz?"

"Eski, kahverengi bir bavulu vardı. Arabanın bagajına koydu."

DeWitt'in gözleri parladı; birden rahatladığını görebiliyordum. "Nasıl bir arabaydı?"

"Kırk sekiz model Studebaker. Pembe renk."

"Nereye gitti, peki? Unutma, doğruyu söyleyeceğine söz vermiştin."

"Arabayı bir yerlere bırakacağını söyledi. Ama nereye bırakacağını söylemedi."

"Onu hangi adreste bulmuştun?"

"Yirmi altı-" Sözümlü kesti, elini sabırsızca salladı; irkildiğimi hissedince utandım.

"Bir kâğıda yaz," dedi.

Masanın çekmecesinden bir kâğıt aldım.

Karşımdaki divana oturdu, verdiği kâğıt parçasını inceledi. Dizlerini iyice ayırmıştı.

"Bana viski ver, Easy."

'Kendin al,' dedi ses.

"Kendin al," dedim. "Şişe şu camlı dolapta."

DeWitt Albright başını kaldırıp bana baktı, yüzüne yavaş yavaş geniş bir gülümseme yayıldı. Güldü, dizine vurdu, "Hey, vay canına," dedi.

Ona öylece baktım. Ölmeye hazırdım, ama dövüşerek ölecektim.

"Manny, bize birer içki hazırlasana." Küçük adam hızla büfeye seğirtti. "Biliyor musun, Easy, sen yürekli bir adamsın. Benim için çalışanların cesur olması hoşuma gider." Tane tane, sözcükleri uzatarak konuşuyordu.

""Sana paranı çoktan verdim, öyle değil mi?"

Başımınla doğruladım.

"Şimdi; anladığım kadarıyla, anahtar kişi Frank Green. Kız ya onun yanına gidecek, ya da Frank onun yerini bilecek. Bu gangsteri bulmanı istiyorum, Easy. Benim için bir buluşma ayarla. Hepsi bu kadar. Onunla karşılaşmam yeter; ona ne söyleyeceğimi biliyorum. Frank Green'i benim için bul; sonra da yolları ayıralım."

"Ayrılmak mı?"

"Böylece işimiz bitecek, Easy. Para sende kalır; seni rahat bırakırım."

Bu bir öneri değildi. Bay Albright'ın beni ergeç öldürmeyi tasarladığını biliyordum. Ya hemen o anda öldürecek, ya da Frank'i bulmamı bekleyecekti.

"Tamam, onu bulacağım. Ama bu iş için bana bir yüz dolar daha gerekli."

"Tam benim tipimsin, Easy. Gerçekten öyle," dedi. "Onu bulman için sana üç gün veriyorum. Günleri dikkatli say."

içkilerimizi bitirdik; Manny ile Shariff dışarıda bekliyordu.

Albright tam gitmek üzere kapıyı açmıştı ki, aklına bir şey geldi, durdu. Bana döndü: "Ben oyun oynanacak adam değilim, Bay Rawlins."

Değilsin, diye düşündüm; ben de öyle.

16

O gün ve o akşam sürekli uyudum. Belki çıkıp Frank Green'i aramalıyım, ama istediğim tek şey uyumaktı.

Gece yarısı ter içinde uyandım. Sesler duyuyor, kovalanıyordum. Kovalayan ya polisti, ya DeWitt Albright, ya da Frank Green. Richard'ın odasında burnuma dolan kan kokusundan bir türlü kurtulamıyordum. Camdan

milyonlarca sineğin vızıltısı geliyordu; Kuzey Afrika'da, Oran'da gencecik cesetlerin üzerinde dönüp duran sineklerin vızıltısı.

Titriyordum, ama üşümüyordum. Anneme ya da beni seven birine koşmak istiyor, birden karşımda Frank Green'i buluyordum: Beni sevgiyle kucaklamış olan bir kadının kollarından zorla çekip almaya çalışıyordu; bıçağını kaldırmıştı, yüreğime saplamaya hazırdı.

Sonunda yataktan fırladım, telefona koştum. Ne yaptığının farkında değildim. Joppy'i arayamazdım, çünkü o bu tür korkuyu anlayamazdı. Odell'i arayamazdım, çünkü o çok iyi anlar ve bana arkama bile bakmadan kaçmamı öğütlerdi. Dupree'yi arayamazdım; hâlâ kodesteydi. Dışarda olsaydı bile onunla konuşamazdım, çünkü ona Coretta hakkında yalan söylemek zorundaydım, oysa şu anda yalan atamayacak kadar allak bullaktım.

Bunun üzerine santrali aradım. Kıza şehirler arası bir görüşme yapmak istediğimi söyleyip adresi verdim: Bayan E. Alexander; Houston, Beşinci Mahalle, Claxton Caddesi.

Telefonu yanıtlayan kadını gözümün önünde canlandırmayı denedim: Koyu kahverengi tenli, topaz gözlü, iri bir kadın. "Alo?" derken kaşlarını çattığını görebiliyordum, çünkü EttaMae telefonda oldu bitti hoşlanmamıştı. Hep şöyle derdi: "Kötü haberlerin gelişini görmek isterim; telefon tellerinde bir yılan gibi sinsice sürünmesini değil."

"Alo?" dedi.

"Etta?"

"Kimsiniz?"

"Etta, ben Easy."

"Easy Rawlins?" Ardından koca bir kahkaha. Hani şu sizi de gülmeye çağıran kahkahalardan. "Easy, neredesin? Yuvana mı döndün, tatlım?"

"Hayır. L.A.'tayım, Etta." Sesim titriyordu; göğsüm heyecandan körük gibiydi.

"Bir şey mi var, canım? Sesin bir tuhaf."

"Ah... Bir şey yok, Etta. Sesini duymak ne güzel. Evet, bu gerçekten çok iyi geldi."

"Neler oluyor, Easy?"

"Mouse'a nasıl ulaşabilirim, Etta?"

Bir sessizlik oldu. Fizik dersinde söylenenleri anımsadım: Uzay boş, karanlık ve soğuktu. Şimdi bunu tâ iliklerimde hissediyordum ve bundan kesinlikle hoşlanmıyordum.

"Raymond'la ayrıldık, Easy. Artık burada oturmuyor."

Etta'yı üzdüğümü düşünmek beni kahrediyordu. "Özür dilerim, bebeğim," dedim. "Ona senin aracılığınla ulaşabileceğimi düşünmüştüm de."

"Neyin var, Easy? Bir şey mi oldu?"

"Belki de Sophie haklıydı."

"Sophie Anderson mu?"

"Evet. Anımsarsın, habire L.A. çok fazladır, der dururdu."

Etta güldü. "Elbette anımsıyorum."

"Galiba haklı." Ben de güldüm.

"Easy..."

"Etta, Mouse'a onu aradığımı söyler misin? Ona Sophie'nin California konusunda haklı olduğunu, belki de burasının tam ona göre olduğunu söyle."

Bir şey söylemeye çalıştı, ama onu duymamış gibi yaptım, "Hoşça kal," dedikten sonra almacı yerine koydum.

Koltuğumu pencerenin önüne çektim, avlumu görebilecek biçimde yerleştirdim. Orada uzun bir süre oturdum; ellerimi kavuşturmuştum, aklıma geldikçe derin soluklar alıyordum. Sonunda korku geçti; uyuyakalmışım. Anımsadığım son şey, elma ağacımın gün doğumundan önceki görüntüsüydü.

17

DeWitt Albright'ın verdiği kartı büfenin üzerine koydum. Üzerinde ş öyle yazıyordu:

MAXIM BAXTER Personel Müdürü Lion Yatırımcılık

Sağ alt köşede bir adres vardı; La Cienega Bulvarı'nın üzerinde.

Saat on olduğunda, en iyi takım elbisemi giymiştim, evden çıkmaya hazırdım. Kendim için biraz bilgi toplama zamanı gelmişti. O kart, yapmam gereken iki işten biriydi; arabayı bir kez daha kentin öteki yakasına, Melrose'un hemen aşağısındaki La Cienega'ya, küçük bir iş hanının önüne sürdüm. Bütün bina Lion Yatırımcılık'a aitti.

Mavi saçlı, yaşlıca sekreter olanca dikkatini masasının üzerindeki hesap defterine vermişti. Gölgem defterin üzerine düşünce, gölgeme sordu: "Evet?"

"Bay Baxter'i görecektim."

"Randevunuz var mı?"

"Hayır. Ama bu kartı bana Bay Albright verdi ve fırsat bulduğum an buraya uğramamı söyledi."

"Bay Albright diye birini tanımıyorum," dedi, yine masasının üzerindeki gölgeye. "Ayrıca Bay Baxter çok meşgul bir insandır."

"Belki o Bay Albright'ı tanıyor. Bu kartı bana veren kişiyi yani." Kartı okuduğu sayfanın üzerine fırlattım; başını kaldırıp bana baktı.

Gördüğü şey onu şaşırttı: "Oh!"

Gülümsedim. "Meşgulse beklerim. Biraz zamanım var..."

"Ben, ah... Bir bakayım, belki size zaman ayırabilir. Adınız?.."

"Rawlins."

"Şu karşıdaki divana oturun, Bay Rawlins. Hemen dönerim."

Masanın arkasındaki kapıdan geçti. Birkaç dakika sonra başka, yine yaşlıca bir bayan görüldü. Beni kuşkuyla süzdü, sonra ötekini yarım bıraktığı işi devraldı.

Bekleme salonu yeterince sevimliydi. La Cienega Bulvarı'na bakan pencerenin önüne siyah deriden uzun bir divan yerleştirilmişti. Camdan şu şık lokantalardan biri, Angus Steak House görünüyordu. Lokantanın önünde, Beefeater üniformalarından giymiş bir adam duruyordu; bir günlük maaşı kırk beş dakikada harcamak için içeriye girmeye hazırlanan, iyi giyimli insanlara kapıyı açmak için. Mutlu görünüyordu. Günde ne kadar bahşiş topladığını merak ettim.

Divanın önünde uzun bir kahve sehпасı vardı. Üzeri iş gazeteleriyle, iş dergileriyle kaplıydı. Kadınlar için hiçbir şey yoktu. Sporla ya da eğlenceyle ilgili bir şeyler arayan erkekler için de. Beefeater'ın kapıyı açışını izlemekten bıkınca, gözlerimi odada gezdirdim.

Divanın yanındaki duvarda bronz bir levha asılıydı. Oval biçimindeki tepesinde, avının üzerine atılmaya hazırlanan bir şahin kabartması vardı. Şahinin pençelerine üç ok saplanmıştı. Kabartmanın altına Lion Yatırımcılık'ın önemli ortaklarının ve üyelerinin adları sıralanmıştı. Bazı adları tanıyordum; Times gazetesinde sözü edilen ünlülerdendi. Avukatlar, bankacılar; kısacası su bildik, beyaz zenginler. Başkanın adı levhanın en altındaydı; adının fazlaca göze çarpmasını istemeyen, utangaç bir adammış gibi. Görünüşe bakılırsa, Bay Todd Carter, adının dillerde gezinmesini istemeyen biriydi. Demek istediğim, gece yarısı gidip ölü bir adamın arabasını çalan bir Fransız kızın onun adını kullandığını bilse, ne derdi acaba? Yüksek sesle güldüm; masanın arkasındaki yaşlı kadın başını kaldırıp bana baktı, kaşlarını çattı.

"Bay Rawlins," dedi ilk sekreter, bana doğru yaklaşırken. "Daha önce de söylediğim gibi, Bay Baxter çok meşgul bir insan. Fazla zamanı yok..."

"Eh, öyleyse benimle bir an önce görüşmesinde yarar var; böylece yine işine dönebilir."

Kadın bundan hoşlanmadı.

"Ondan ne istediğinizi öğrenebilir miyim?"

"Elbette. Ama ona yardım ettiğimin duyulması patronunuzun hoşuna gitmeyecektir."

"Sizi temin ederim, beyefendi," dedi, kızgınlığını gizlemeyi başaramayarak, "Bay Baxter ile ilgili söyleyeceğiniz her şey bende kalacaktır. Sizinle görüşemeyecek, dolayısıyla konuşabileceğiniz tek kişi benim."

"Olamaz."

"Korkarım ki, öyle. Şimdi, kendisine iletilmesini istediğiniz bir notunuz varsa, lütfen söyleyin. Bir an önce işimin başına dönmeliyim." Küçük not defterini, sarı kurşunkalemimi hazırladı.

"Pekâlâ. Bayan-?" Nedense adını öğrenmem gerektiğini düşünüyordum.

"Mesajınız nedir, efendim?"

"Anlıyorum," dedim. "Pekâlâ, mesajım şu: Bay Todd Carter'a, yani şirketinizin başkanına verilecek haberlerim var. Bay DeWitt Albright tarafından atandığım bir görevle ilgili gelişmeleri Bay Carter'a iletmem için bana Bay Baxter'in kartı verildi." Cümlemi bitirince sustum.

"Evet? Ne tür bir görev?"

"Bilmek istediğinizden emin misiniz?"

"Hangi görev, efendim?" Sinirlendiyse bile, belli etmiyordu.

"Bay Albright beni Bay Carter'ın sevgilisini, yani onu terk eden kızı bulmam için tutmuştu."

Yazmayı kesti, gözülüğünün üstünden bana baktı. "Bu bir şaka mı?"

"Bildiğim kadarıyla değil, hanımefendi. İşin doğrusu, patronunuz için çalışmaya başladığım günden beri bir kez olsun gülmedim. Bir kez bile."

"Bir dakika," dedi.

Not defterini, yardımcısını şaşırtacak kadar sert bir hareketle kapattı, bir kez daha arkadaki kapıdan geçip gözden kayboldu.

O gideli beş dakika kadar olmuştu ki, kapıda koyu gri takım elbiseli, uzun boylu bir adam belirdi; bana bakıyordu. Zayıftı, dik, siyah saçları, gür, siyah kaşları vardı. Gözleri o kalın kaşların altında, gölgeye çekilmiş gibi görünüyordu.

"Bay Rawlins?" Gülümseyişi öyle beyazdı ki, bir an DeWitt Albright'ın gülümsemesini görür gibi oldum.

"Bay Baxter?" Ayağa kalktım, uzattığı eli sıktım.

"Benimle gelin, bayım."

İki asık suratlı kadının önünden geçtik. Bay Baxter ile kapıdan geçtiğimizi görür görmez, kafa kafaya verip dedikoduya başladıklarına kuşku yoktu.

Girdiğimiz koridor dardı, güzel bir halıyla kaplıydı, duvarlarsa mavi kadife kumaşla kaplanmıştı. Koridorun sonundaki zarif, meşe kapıya "Maxim T. Baxter, Başkan Yardımcısı" sözcükleri oyulmuşum

Odası küçük, alçakgönüllüydü. Dışbudak ağacından yapılmış masa kaliteliydi, ama büyük ya da gösterişli değildi. Zemin parkeydi, masanın arkasındaki pencere bir araba parkına bakıyordu.

"Dışarda Bay Carter'ın işinden söz etmek pek akıllıca değildi," dedi Baxter, yerlerimize oturur oturmaz.

"Bunları dinlemek istemiyorum, ahbap."

"Ne?" Bu bir soruydu, ama sesinde bir tür üstünlük vardı.

"Geçelim bunları, Bay Baxter. Başımda öyle sorunlar var ki, öğüt falan dinleyecek durumda değilim. Madem dışardaki kadının bir şey duymasını istemiyordunuz, o halde benimle hemen görüşseydiniz."

"Ona bir mesajınız olup olmadığını ben sordurttum, Bay Rawlins. Anladığım kadarıyla iş arıyorsunuz. En iyisi başvurunuzu postayla yapın; sonra size bir görüşme ayarlarız."

"Buraya Bay Carter ile görüşmeye geldim."

"Bu olanaksız," dedi. Sonra beni korkutmak istermiş gibi ayağa kalktı.

Yüzüne baktım, "Neden yerine oturup patronunu aramıyorsun?" dedim.

"Kendinizi ne sandığınızı bilmiyorum, Bay Rawlins. Önemli adamlar bile buraya paldır küldür dalamaz. Size zaman ayırdığım için şanslı sayılırsınız."

"Şef onu fırçalamak için zaman ayırdı diye zavallı zencinin sevinmesi gerek, öyle mi?"

Bay Baxter beni yanıtlamak yerine saatine baktı. "Bir randevum var, Bay Rawlins. Bay Carter'a söylemek istediğiniz şeyi bana söyleyin; uygun görürse sizi arar."

"Dışardaki bayana söyledim, oysa siz çenemi tutamadığım için beni azarladınız."

"Bay Carter'ın durumundan haberdarım; dışardaki bayanlarsa değil."

"Size söylediği kadarım biliyorsunuz, ama benim söyleyeceklerimden haberiniz bile yok."

"Peki, neymiş bu?" diye sordu, yeniden otururken.

"Benimle konuşmazsa ve bunu hemen yapmazsa, Lion'u kodesten yönetmek zorunda kalabilir." Tam olarak ne söylemeye çalıştığımı bilmiyordum, ama sözlerim Baxter'i yeterince sarsmış olmalı ki, almacı kaldırdı.

"Bay Carter," dedi. "Bay Albright'ın adamı burada. Sizi görmek istiyor... Albright, Monet konusuyla ilgili- I nen adamımız... Oldukça âcil olduğu anlaşılıyor, efendim. Bana kalırsa, onunla görüşseniz iyi olacak."

Bir süre daha konuştular, ama konuşmanın özü buydu.

Baxter beni yeniden koridora çıkardı, ama sekreterlerin yanına açılan kapıya doğru değil, sola doğru yönlendirdi. Siyah, ahşap bir kapının önüne geldik; kilitliydi. Baxter'in anahtarı vardı; kapı küçük bir asansöre açılıyordu.

"Girin; sizi doğrudan odasına çıkarır," dedi Baxter.

Asansör hareket etmez gibiydi; bir makinenin alt kattan gelen hafif homurtusunun dışında çıt çıkmıyordu. İçerde tahta bir sırayla bir de küllük vardı. Duvarlar ve tavan baklava biçiminde kesilmiş kadifeyle kaplıydı. Her karenin içinde dans eden çiftler vardı. Vals yapan kadınlarla erkekler Fransız sarayındaki soylular gibi giyinmişti. Çevremi saran zenginlik yürek atışlarımı hızlandırmıştı.

Kapı açılınca küçük, kızıl kafalı bir adam gördüm; sırtında Sears Roebuck'tan alınmışa benzeyen, ten rengi bir takım giysiyle yakası açık, yalın, beyaz bir gömlek vardı. Önce bunun Bay Carter'ın uşağı olduğunu düşündüm, ama sonra odada yalnız olduğumuzu ayımsadım.

"Bay Rawlins?" Açılmaya başlamış alnını elledi, elini sıktı. Avucu kâğıt gibiydi. Öyle ufak tefek ve gösterişsizdi ki, bir erkekten çok bir çocuğu andırıyordu.

"Bay Carter. Geliş nedenim-"

Bir elini kaldırdı, başını sallayarak beni susturdu. Sonra beni geniş salonun karşı köşesine, masasının önünde duran bir çift pembe divanın yanına götürdü. Masanın rengi de, boyu da bir piyanoya benziyordu. Masanın arkasındaki görkemli brokar perde açıldı; Sunset Bulvarı'nın gerisindeki dağlar görünüyordu.

Başkan yardımcılığından tepeye uzanan yolun oldukça uzun olduğunu düşündüm.

Divanlardan birinin iki ucuna oturduk.

"İçki?" Yakınımdaki masanın üzerinde duran, içi kahverengi bir sıvıyla dolu, kristal şişeyi gösterdi.

"İçindeki nedir?" Sesim bu geniş odada kulağıma yabancı geliyordu.

"Konyak."

Bugüne kadar bana sunulan en kaliteli içkiydi. Tadını gerçekten beğenmişim.

"Bay Baxter, Albright denen adamdan haber getirdiğinizi söyledi."

"Tam sayılmaz, efendim."

Bunu duyunca yüzü asıldı. Küçük bir çocuğun somurtmasıydı; ona acıdım.

"Bakın, Bay Albright konusunda olup bitenler beni oldukça mutsuz ediyor. İşin doğrusu, onunla tanıştığım andan beri olup biten her şey beni mutsuz ediyor."

"Neden peki?"

"Bir kadın arkadaşım Bayan Monet hakkında soru sormaya başlar başlamaz öldürüldü; polis bu işle ilgim olduğunu düşünüyor. Arkadaşınızla ilgili birkaç soru sorduğum için başım kentin dört bir yanındaki kaçakçılarla, çılgın tiplerle derde girdi."

"Daphne'ye bir şey mi oldu?"

Öyle kaygılı görünüyordu ki, onu yatıştırmak için atıldım: "Onu son gördüğümde gayet iyiydi."

"Onu gördün mü?"

"Evet. Dün değil önceki gece."

Açık renk, çocuksu gözleri doldu. "Ne dedi?" diye sordu.

"Başımız beladaydı, Bay Carter. Ama tuhaf olan şey, onu ilk tanıdığımda bir Fransız gibi konuşmasıydı. Oysa sonra, cesedi bulmamızdan sonra, San Diego'dan falan gelmiş biri gibi konuşmaya başladı."

"Ceset mi? Hangi ceset?"

"Anlatacağım, ama önce bir anlaşmaya varmamız gerekiyor."

"Para istiyorsun."

"Ah, hayır. Param çoktan ödendi; anladığım kadarıyla sizin paranızla. Benim istediğim, neler olup bittiğini anlamama yardım etmeniz. Albright'a kesinlikle güvenmiyorum; polise gelince, unuttun gitsin. Durumu bilen bir arkadaşım var; Joppy, ama bütün bunlar onu aşıyor. Kısacası, yardım isteyebileceğim tek kişi sizsiniz. Anladığım kadarıyla kızı istiyorsunuz, çünkü onu seviyorsunuz; eğer bu konuda da yanılıyorsam, başım iyice belada demektir."

"Daphne'ye âşığı" dedi.

Bunu duymak beni az çok utandırmıştı. Kesinlikle bir erkeğe yaraşır biçimde davranmak gibi bir kaygısı yoktu. Ben konuşurken sözümü kesip kızı sormamak için ellerini ovuşturup durmuştu.

"Öyleyse bana Albright'ın onu neden aradığını açıklamalısınız."

Carter bir kez daha alnını elledi, gözlerini dışardaki dağlara dikti. Konuşmadan önce bir dakika kadar bekledi. "Güvendiğim biri bana Bay Albright'ın bu tür konularda iyi iş çıkararak, ağız sıkı biri olduğunu söyledi. Bazı nedenlerden dolayı bu olayın gazetelere yansımalarını istemiyorum."

"Evli misiniz?"

"Hayır. Daphne ile evlenmek istiyorum."

"Sizden bir şey mi çaldı?"

"Neden sordunuz?"

"Bay Albright nedense kızın valiziyle çok ilgili; kızda geri almak istediğiniz bir şey olabilir diye düşündüm."

"Siz buna hırsızlık diyebilirsiniz, Bay Rawlins, benim için fark etmez. Giderken biraz para almış, ama umurumda bile değil. Onu istiyorum. Onu gördüğünüzde iyi olduğunu söylemişsiniz, değil mi?"

"Ne kadar para?"

"Bunun ne önemi var, anlayamadım."

"Soruları yanıtlamamı istiyorsanız, siz de beni yanı damalısınız."

"Otuz bin dolar." Banyodaki rafa bırakılan bozukluklardan söz ediyordu sanki. "Para evdeydi, çünkü çeşitli şirketlerdeki elemanlarımıza bir tür ikramiye olarak yarım günlük tatil vermiştik, ama aynı gün maaş ödeme günüydü; banka parayı o kadar erken saatte ödeyemezdi, dolayısıyla eve göndermelerini istemiştik."

"Bankadan bu kadar çok parayı evinize göndermesini mi istediniz?"

"Yalnızca bir seferlik; hem o gece soyulma olasılığım ne kadardı ki?"

"Yüzde yüz, sanırım."

Gülümsedi. "Paranın benim için hiçbir önemi yok. Daphne ile kavga ettik, o da bir daha onunla görüşmeyeceğimi sanarak parayı aldı. Yanılıyordu."

"Kavganın nedeni neydi?"

"Söylememeyi yeğlerim."

İsrar etmedim. "Albright'ın paradan haberi var mı?"

"Evet. Sorularınızı yanıtladım. Şimdi onunla ilgili bilgi istiyorum. Daphne nasıl, iyi mi?"

"Son gördüğümde iyiydi. Arkadaşını arıyordu; Frank Green'i,"

Bir erkeğin adını duyunca sarsılacağını sanıyordum, ama Todd Carter ne dediğimi duymamış gibiydi. "Bir cesetten söz etmişiniz?"

"Bir başka arkadaşının, Richard adında bir adamın evine gittik. Yatakta cesedini bulduk."

"Richard McGee mi?" Carter'in sesi buz gibi olmuştu.

"Bilmiyorum. Tek bildiğim, Richard."

"Laurel Canyon Yolunda mı oturuyor?"

"Evet."

"Güzel. Öldüğüne evindim. Korkunç biriydi. Daphne onun genç oğlanlarla düşüp kalktığını söyledi mi?"

"Yalnızca arkadaş olduklarını söyledi."

"Evet. Bir şantajcı, bir eşcinsel ve bir pezevenkti. Hastalıklı zevkleri olan zengin erkekler için çalışırdı."

"Her neyse; gittiğimizde ölmüştü. Dün değil önceki gece; Daphne onun arabasını aldı. Kentten ayrılacağını söyledi. Bu onu son görüşüm oldu."

"Ne giymişti?" Beklenti dolu gözleri ışıladı.

"Mavi bir elbise; yüksek topuklu ayakkabılar."

"Çorabı var mıydı?"

"Galiba." Kıza çok yakından baktığımı düşünmesini istemiyordum.

"Ne renkti?"

"Yanılmıyorsa, o da maviydi."

Bütün dişlerini gösterecek biçimde gülümsedi. "Tam onun tarzı. Söylesenize, broş takmış mıydı; göğsüne?"

"Evet, öteki tarafa. Üzerinde küçük, yeşil benekler olan kırmızı bir iğne."

"Bir içki daha ister raisiniz, Bay Rawlins?"

"Elbette."

Kadehimi bu kez eliyle doldurdu.

"Çok güzel bir kadın, değil mi?"

"Güzel olmasaydı onu aramazdınız."

"Parfümü onun gibi kullanan bir kadına hiç rastlamadım; kokusu öyle hafiftir ki, ne olduğunu anlayabilmek için ona biraz daha yaklaşmak istersiniz."

Ivory marka sabun, dedim içimden.

Kızın makyajını, saçını sordu. Onun New Orleans'tan, eski bir Fransız ailesinden geldiğini, köklerinin Napoleon'a kadar uzandığını anlattı. Yarım saat kadar kızın gözlerinden söz ettik. Sonra bana, bir erkeğin kadını hakkında anlatmaması gereken şeyler anlattı. Cinsellik değil; korkunca nasıl erkeğin göğsüne yaslandığını, erkeği küçümsemeye kalkışan bir tezgâhtarın ya da bir garsonun karşısına nasıl dikildiğini.

Bay Todd Carter ile konuşmak alışılmadık bir deneyimdi. Demek istediğim; ben bir zenciymdim, zengin bir beyazın ofisindeydim ve onunla iki eski dost gibi konuşuyorduk - hatta daha da yakın. Onda, benimle haşır neşir olan çoğu beyazın sergilediği korkudan da, küçümsemeden de eser yoktu.

Evet, garip bir deneyimdi, ama daha önce tatmıştım. Bay Carter öyle zengindi ki, beni bir insan gibi görmüyordu. Bana canının istediği şeyi anlatabilirdi. Ben, kendini kötü hissettiği bir anda yanına çömeldiği ve okşadığı, ödüllü bir köpektim.

İrk ayrımcılığının en kötü türüydü. Aramızdaki farkı bile ayrımsamaması, beni şu kadarlık olsun umursamadığını gösteriyordu. Ama bunun için kaygılanacak zamanım yoktu. Öylece oturdum, yiten sevgilisinden söz eden dudaklarının hareketini izledim, tâ ki, sonunda onu tuhaf bir yaratık olarak görmeye başlayınca dek. Birden boy atan, gücü ve aptallığıyla ailesini dehşete düşüren bir bebekmiş gibi.

"Onu seviyorum, Bay Rawlins. Onu geri almak için her şeyi yaparım."

"Size iyi şanslar dilerim. Ama Albright'ı ondan uzak tutsanız iyi edersiniz. O parayı istiyor."

"Daphne'yi benim için bulur musunuz? Size bin dolar veririm."

"Peki, ya Albright?"

"Yardımcıma söylerim, onu kovar. Bize karşı gel- I meyi göze alamaz."

"Ya gelirse?"

"Ben zengin bir adamım, Bay Rawlins. Belediye başkanı ile emniyet müdürü sık sık evime yemeğe gelirler."

"Neden size yardım etmiyorlar, öyleyse?"

Soruyu duyunca bana arkasını döndü.

"Onu bulun," dedi.

"Başlangıç için bir şeyler, diyelim iki yüz dolar verirseniz, bir denerim. Başarıp başaramayacağımı bilmiyorum. New Orleans'a dönmüş olabilir."

Gülümseyerek doğruldu. O kâğıtsı avucuyla elime dokundu. "Bay Baxter'a söyleyeyim de size bir çek yazsın."

"Ah, kusura bakmayın ama bana nakit lazım."

Cüzdanını çıkardı, banknotları karıştırdı. "Burada yüz yetmiş küsur var. Kalanı için size bir çek yazarlar."



"Yüz elli dolar yeter," dedim.

Cüzdanındaki bütün parayı çıkardı, bana uzattı. "Alın, hepsini alın," diye mırıldandı.

Ben de aldım.

Dönüş yolunun bir yerinde, yaşadığım serüveni sağ salim atlatamayacağım duygusuna kapıldım. Kaçmaktan başka çare yoktu, ama kaçamazdım; öyleyse bütün bu beyazları verebilecekleri son damlaya kadar sağıcaktım.

Para her şeyi satın alabiliyordu. Para kirayı ödüyor, kediyi doyuruyordu. Coretta'nın ölüm nedeni paraydı; DeWitt Albright'ın beni öldürmek istemesinin nedeni de. Bana gelince; yeterince param olduğu sürece belki yaşamımı geri alabilirdim.

18

Frank Green'i bulmak zorundaydım.

Sorularımın yanıtı Bıçak El'deydi. Kızın nerede olduğunu bir tek o bilebilirdi; Coretta'yı kimin öldürdüğünü de. Richard McGee de ölmüştü, ama onun ölümüne aldırımıyordum, nasılsa polis onunla aramda bir bağlantı kuramazdı.

Öldürülen adama karşı hiçbir şey duymadığımdan değildi; kim olursa olsun birinin öldürülmesine karşıydım; dünya daha kusursuz bir yer olsaydı, katilin mutlaka yargılanmasını isterdim.

Ama zenciler için adalet olduğuna inanmıyordum. Siyah bir adama azıcık da olsa adalet sağlayan tek şey, paraydı. Para, bu dünyada bir türlü rastlayamadığım Tanrı'ya yaklaşmanın tek yoluydu.

Oysa benim param yoktu. Yoksuldum, siyahtım ve cezaevine gönderilecek adaylardan biriydim; benim için tek çıkış yolu Frank Green'i bulmak, onu DeWitt Albright'ın adamları ve yasalarla arama koymaktı. .

Böylece aramaya koyuldum.

Gittiğim ilk yer, Ricardo'nun Slauson'daki bilardo salonuydu. Ricardo'nun yeri duvara açılmış bir delikti; penceresi yoktu, yalnızca bir kapısı vardı. Dışarda ad falan yoktu, çünkü Ricardo'nun yerini bilmeyen biri zaten buraya ait değil demekti.

Joppy birkaç kez, barını kapattıktan sonra beni oraya götürmüştü. Ciddi görünüşlü bir yerd; içerde işleyeceği suçun zamanını beklerken bol bol sigara ve içki tüketen, sarı gözlü, kötü adamlar olurdu.

İnsanın kolayca öldürülebileceği yerlendendi, ama yanımda Joppy Shag gibi sıkı biri varken, güvendedim. Yine de, Joppy tuvalete gitmek için bilardo masasının başından ayrıldığında, karanlıkta bir yürek gibi atan şiddeti hissedebiliyordum.

Ama Frank Green'i aramak için Ricardo gibi yerlere girip çıkmak zorundaydım. Çünkü Frank can yakma işindeydi. Birileri onun parasını almış, ya da kızına asılmış olabilirdi; Frank onunla hesaplaşırken, arkasını kollayacak birilerine gereksinim duymuşsa, gideceği tek bir yer vardı: Ricardo'nun yeri. Belki de bir sigara baskınında yanında bir yardımcıya gereksinmişti. Ricardo'nun yerindeki adamlar umutsuzdu; can yakmak için yaşıyorlardı.

Dört bilardo masası bulunan, geniş bir salondu; her masanın üstünde yeşil abajurlu bir lamba asılıydı. Duvarın önüne düz arkalıklı iskemleler dizilmişti; müşterilerin çoğu bunlara oturmuştu, kahverengi kesekâğdının içinden içkilerini yudumluyor, loş ışıktaki sigara içiyorlardı. Bilardo oynayan tek kişi, sıska bir delikanlıydı: Mickey, yani Rosetta'nın oğlu.

Ricardo şeker hastalığına yakalanıp iki bacağına yitirdiğinden beri, burayı Rosetta işletiyordu. Ricardo üst katta, tek kişilik bir yatakta yatıyor, viski için duvarları seyrediyordu.

Ricardo'nun hastalandığını duyunca, kadına şöyle demiştim: "Bunu duyduğuma üzüldüm, Rose."

Rosetta'nın geniş, basık bir yüzü vardı. Boncuksu gözleri kahverengi, etli yanaklarına derinden gömülmüştü. Gözlerini kısıp bana baktı, şöyle dedi: "İki-üç adama yetecek kadar çalıştı. Artık dinlenebilir." Başka da bir şey eklemedi.

Salonun uzak köşesinde duran tek kumar masasının başında oturuyordu. Yanına gittim: "İyi akşamlar, Rosetta. Nasılsın?"

"Joppy burada mı?" diye sordu, çevreme bakınarak.

"Hayır. O hâlâ barda."

Rosetta bana, peyniri kapmaya çalışan bir sokak kedisiymişim gibi bakıyordu.

Salon öyle karanlık, öyle dumanlıydı ki, Mickey dışında kimin ne yaptığını seçemiyordum, ama pusun gerisindeki gözleri üzerimde hissediyordum. Yeniden Rosetta'ya dönünce, onun da gözünü bana dikmiş olduğunu gördüm.

"Son zamanlarda iyi viski satan var mı, Rose?" diye sordum. Önce onunla biraz sohbet etmeyi umuyordum, ama bakışları beni huzursuz etmişti, salonsa havadan sudan konuşulamayacak kadar sessizdi.

"Burası bar değil, tatlım. Viski istiyorsan dostun Joppy'e başvurmalısın." Kapıya baktı; galiba bana çekip gitmemi söylüyordu.

"İçmek için değil, Rose. Birkaç kasa almak istiyorum. Bulmama yardım edebileceğini düşünmüştüm."

"Yine de dostuna sorsan iyi edersin. Viskinin yetiştığı yeri o iyi bilir."

"Beni buraya Joppy gönderdi, Rose. Senin bildiğini söyledi."

Hâlâ kuşkuluydu, ama korkmadığını görebiliyordum. "Sandıkla almak istiyorsan Frank Green'le görüş."

"Öyle mi? Onu nerde bulabilirim?"

"Onu birkaç gündür görmüyorum. Ya kodeste, ya da iş peşinde."

Rosetta'nın bu konuda söyleyecekleri bu kadardı. Bir sigara yaktı, başını çevirdi. Ona teşekkür ettim, Mickey'in yanına gittim.

Mickey sordu: "Sekiz top mu?"

Ne oynadığımızın hiç önemi yoktu. Bir beş dolar koydum, kaybettim, sonra beş dolar daha kaybettim. Bu yaklaşık yarım saatimi aldı. Aldığım bilgiye karşılık yeterince para ödediğime karar verince, cadıya el salladım, güneşe çıktım.

Ricardo'nun yerinden uzaklaşırken, içim içime sığmıyordu. Bunu tam olarak nasıl dile getireceğimi bilemiyorum. Bana yaşamımda ilk kez kendi irademle bir şey yapıyormuşum gibi geliyordu. Kimse bana ne yapmam gerektiğini söylemiyordu. Kendi kararlarıma göre davranıyordum. Belki Frank'i bulamamıştım, ama Rosetta'nın ondan söz etmesini sağlamıştım. Kadın Frank'in yerini biliyor olsaydı, onu hemen bugün bulabilirdim.

Isabelle Caddesi'nde, çıkmaz bir sokağın ucunda büyük bir ev vardı. Burası Vernie'nin yeri. Pek çok çalışan erkek Vernie'nin kızlarından birini görmek için arada bir buraya uğradı, insana kucak açan, sıcak bir yerdi, ikinci ve üçüncü katlarda üçer yatak odası, birinci kattaysa bir mutfakla bir oturma odası vardı; konuklar bu odada eğlendirilirdi.

Vernie açık tenli, donuk sarı saçlı bir kadındı. Yüz elli kilo kadar vardı. Gece gündüz mutfaktan çıkmaz, yemek pişirirdi. En az annesi kadar şişman olan kızı Darcel erkekleri karşılayıp salona alır, yiyecek ve içeceklerle karşılık onlardan birkaç dolar toplardı.

Odell gibi bazı erkekler burada oturup içki içmeye, pikaptan yükselen müziği dinlemeye bayılırdı. Vernie zaman zaman dışarıya çıkar, eski dostlarına merhaba deyip yeni gelenlere kendisini tanıtır.

Oraya bir arkadaş bulmak için gidenler üst katta, kapıların önünde oturan (müşterileri yoksa, elbette) kızlardan birini seçebilirdi. Huey Barnes ikinci kattaki koridorda otururdu. Geniş kalçalı, iri kemikli bir adamdı; yüzü bir çocuğun yüzü kadar masumdu. Ama Huey görünüşüne karşın hızlı ve ters biriydi; salt varlığı bile Vernie'nin yerinde işlerin kazasız belâsız yürümesine yetiyordu.

Oraya öğleden sonra, erken bir saatte gittim.

"Easy Rawlins." Darcel tumbul ellerini bana doğru uzattı. "Öldüğünü sanıyordum; bizi bırakıp cennete gittiğini."

"Ah, ah, Darcie. Her şeyimi sana saklıyordum."

"Öyleyse hemen getir buraya. Neyin varsa getir, bebeğim."

Elimden tutup beni oturma odasına götürdü, içerde içki içen, caz plakları dinleyen birkaç adam vardı. Sehpanın üzerinde pilavla dolu, kocaman, kirli bir kâseyle beyaz porselen tabaklar duruyordu.

"Easy Rawlins!" Ses mutfak kapısından gelmişti.

"Nasılsın, bebeğim?" diye sordu Vernie, hızla yanıma seğirtirken.

"Çok iyiyim, Vernie, çok iyi."

İriyarı kadın beni kucakladı; kuştüyü bir yorgana sarılıyormuş duygusuna kapıldım.

"Ah!" diye inledi, beni neredeyse havalandırırken. "Çok uzun zaman oldu, tatlım. Çok çok uzun."

"Evet, evet," dedim. Ben de ona sarıldım, sonra divana oturdum.

Vernie gülümsedi. "Sakın yerinden kıpırdama, Easy. Üst kata koşmadan önce, neler yaptığını bana güzelce anlatmanı istiyorum." Bunları söyledikten sonra yeniden mutfaka döndü.

"Hey, Ronald, ne var ne yok?" diye sordum yanımdaki adama.

"Bildiğin gibi, Easy," diye yanıtladı Ronald White. Su tesisatçısıydı. Nerede olursa olsun, tulumunu üzerinden hiç çıkartmazdı. İş giysisinin bir erkeğin sahip olduğu tek gerçek giysi olduğunu söylerdi.

"Oğlanlardan kaçıp soluklanmaya mı geldin?" Ronald'a ailesi konusunda takılmaktan hoşlanırdım. Karısı her on iki ya da on dört ayda bir, bir oğlan doğururdu. Dindar bir kadındı, önlem almaya karşıydı. Otuz dört yaşındaki Ronald'ın dokuz tane oğlu vardı; bir tane de yoldaydı.

"Evi yerle bir ediyorlar, Easy. İnan, evi yıkıyorlar." Ronald başını salladı. "Tutunacakları bir şey bulsalar, tavanda bile yürürler. Biliyor musun, eve gitmeye korkar oldum."

"Aa, hadi ama, dostum. Bu kadar kötü olamaz."

Ronald'ın alnı kuru bir erik gibi kırıştı; konuşurken yüzünde gerçek bir acı vardı: "Yalan atmıyorum, Easy. Kapıdan girer girmez üstüme saldırıyorlar; bir ordu gibi. Önce büyükler atlıyor. Sonra da zar zor yürüyebilenler. Küçükler emekleyerek saldırıya geçerken, Mary içeri giriyor; öyle güçsüz ki, çoktan ölmüş gibi; kucağında iki bebek.

"İnan, Easy, tam elli dolarlık yiyecek alıyorum ve oturup çocukların kapaşmasını seyrediyorum. Bağırmadıkları her an yiyorlar." Ronald'ın gözleri yaşarmıştı. "Yemin ederim, daha fazla katlanamayacağım. Yeminle."

"Darcel!" diye seslendim. "Hemen Ronald'a bir içki getir, çabuk. Fena halde ihtiyacı var."

Darcel bir şişe I.W.Harpers getirdi, üçümüzün de kadehlerini doldurdu. Şişe için ona üç dolar verdim.

"Haklı," dedi Curtis Cross. Yemek masasında oturuyordu, önünde bir tabak pilav vardı. "Çocuklar yeryüzünün en tehlikeli yaratıklarıdır; on beş ile kırk iki yaş arasındaki kızlar dışında."

Bu, Ronald'ı bile gülümsetti.

"Bilemiyorum," dedi Ronald. "Mary'i seviyorum, ama galiba en kısa zamanda tüymem gerekecek. Kalırsam o çocuklar beni öldürecek."

"Bir içki daha al, ahbap. Darcie, içkimizi eksik etme, tamam mı? Bu adamın unutmaya ihtiyacı var."

"Şişenin parasını ödedin zaten, Easy. Onu gönlünce ziyan edebilirsin." Çoğu siyah kadın gibi Darcel de bir erkeğin karısını ve çocuklarını terk etmek istemesinden hoşlanmamıştı.

Şaşırılmış gibi yaptım: "Topu topu üç dolarcık; yine de para kazanabiliyorsun, ha?"

Darcie gülümseyerek bana baktı. "İçkiyi toptan alıyoruz, Easy."

"İstesem ben de alabilir miyim?" diye sordum, toptan içki alındığını ilk kez duyuyormuş gibi.

"Bilmiyorum, tatlım. Bizim alışverişi Huey yapıyor."

Bu kadarı yeterdi. Huey, Frank Green'le ilgili soru sorulacak adam değildi. Huey, Junior Forney'e benzerdi - acımasız ve kindar. İşimden söz edeceğim son adamdı.

Saat dokuz gibi Ronald'ı evine götürdüm. Arabayı evinin önünde durdurduğumda, omzuma yaslanmış ağlıyordu.

"İçeri girmem için beni zorlama, Easy. Lütfen. Beni de yanına al, kardeşim."

Gülmek için kendimi zor tutuyordum. Mary'nin kapıda beklediğini gördüm. Karnı sayılmazsa bedeni inceydi; her iki kolunda iki bebek vardı. Bütün çocuklar kapının eşliğinde, annelerinin çevresinde toplanmış, babalarının eve dönüşünü görmek için itişiyordu.

"Hadi, Ron. Bütün bu bebekleri sen yaptın; kendi yatağında uyumaksın."

Boğuştuğum sorunları atlatmayı başardığım takdirde, beni güzel bir yaşamın beklediğini düşündüm. Oysa Ronald'ın, zavallı ailesinin kalbini kırmayı göze alamadığı sürece mutlu olma şansı yoktu.

Ertesi gün Frank'in içki sattığı barları, sık sık ziyaret ettiği yasadışı kumarhaneleri dolaştım. Ama Frank'in adını ağzıma almadım. Frank bütün gangsterler gibi ürkekti, birilerinin ondan söz ettiğini duysaydı, sinirlenirdi; Frank sinirlendiği zaman beni gözü kapalı öldürürdü.

İşte beni gerçek bir dedektif yapan, o iki gün oldu.

Bir bara girip başkasından aldığım parayla bir bira ısmarlamak içimi gizli bir neşeyle dolduruyordu. Barmene adını soruyor, şundan bundan söz ediyordum, ama bu dostça sohbetin gerisinde bir şeyler bulmaya çalışıyordum. Kimse neyin peşinde olduğumu bilmiyordu, buysa beni görünmez kılıyordu; insanlar beni gördüklerini sanıyorlardı, oysa gördükleri şey bir imge, gerçek olmayan bir şeydi.

Bir an bile sıkılmadım, boşuna uğraştığım duygusuna kapılmadım. O günlerde DeWitt Albright'tan bile korkmuyordum; aptalca bir güvenle onun o delice öfkesinden uzakta, güvende olduğumu hissediyordum.

19

Zeppo, 49'ncü Cadde'yle McKinley'in kesiştiği köşeden hiç ayrılmazdı. Yarı zenci, yarı İtalyan ve inmeliydi. Orada öylece durur, Tanrı'nın iletisini alınca çarpılıvermiş, sıska bir aziz gibi dünyaya bakardı. Şurası burası seçirir, ürperir, yüzünü biçimden biçime sokardı. Bazen yere kadar eğilir, iki avucunu kaldırıma dayardı; onu yutmaya çalışan sokağa direniyormuş gibi.

Berber Ernest, Zeppo'nun dükkânının önünde durmasına izin verirdi, çünkü sokak çocuklarının, onun görebileceği bir yerde durduğu sürece Zeppo'yu rahatsız etmeyeceğini bilirdi.

"Hey, Zep, nasılsın?" diye sordum.

"İ-i-iyiyim. Ç-ç-çook i-i-iyiyim, Ease." Bazen sözcükler dudaklarından kolayca dökülüyor, bazen de bir cümleyi bile bitiremiyordu.

"Güzel bir gün, ha?"

"E-e-e-eyvet. Gü-gü-güzel bi-bir gün," diye kekeledi, ellerini bir çift pençe gibi yüzüne doğru kaldırarak.

"Pekâlâ," dedim. Sonra berber dükkânına girdim.

Ernest gazetesini katlayıp oturduğu berber koltuğundan kalkarken, "Hey, Easy," diye seslendi. Kalktığı yere oturdum; boynuma temiz, beyaz bir önlük doladı, bağcıkları enseme gevşekçe bağladı.

"Hep perşembeleri gelirdin, Ease?"

"İnsanlar değişir, Ernest. İnsan güne ayak uydurmalı-"

"Hadi, kemik! Tanrım, yedi istiyorum!" diye bağırdı biri, dar dükkânın arka tarafından. Ernest'in dükkânında sürekli zar atılırdı; üçüncü berber koltuğunun az gerisine beş adam diz çökmüştü.

"Demek bu sabah aynaya baktın ve saçını kestirmeye karar verdin, öyle mi?" diye sordu Ernest.

"Bir ayı kadar kıllanmışım."

Ernest güldü, makasını deneme amacıyla birkaç kez şaklattı.

Ernest radyoda sürekli İtalyanca operalar dinlerdi. Nedenini sorunca, Zeppo'nun hoşuna gidiyor, demekle yetinirdi. Oysa Zeppo sokaktaydı, radyonun sesini duyması olanaksızdı; Ernest onu ayda yalnızca bir kez içeri alır, saçını bedavaya keserdi.

Ernest'in babası ayyaşın tekiymiş. Zavallı küçük Ernest'i ve annesini kan çıkıncaya kadar dövermiş. Ernest bu yüzden içki içenlere katlanamazdı. Oysa Zeppo içkiciydi. Bütün bu titremeleri unutmak için ucuz viskiye sığınmasını doğal karşılıyordum. O da zaten çeyrek şişe viskiyle bir kutu fasulye parasını çıkarıncaya kadar dilenir, sonra da kafayı çekerdi.

Ernest'in onu dükkâna sokmamasının nedeni, Zeppo'nun günün herhangi bir saatinde ya sarhoş, ya da sarhoş olma yolunda hızla ilerliyor olmasıydı.

Bir keresinde Ernest'e, sarhoşlardan bu kadar nefret etmesine karşın, Zeppo'nun dükkânın önünde dikilmesine neden izin verdiğini sordum. Bana şöyle dedi: "Tanrı bir gün küçük kardeşimle neden ilgilenmediğimi sorabilir."

Adamlar zarlarını atar, Zeppo da camın önünde kıvrılıp bükülürken biz saç tıraşını bitirdik; radyoda Don Giovanni fısıldıyordu. Frank Green'in yerini öğrenmek istiyordum, ama bu konu doğal bir sohbet sırasında açılmalıydı. Berberler toplumdaki en önemli bilgilere sahiptir. O gün saçımı kestirmemin nedeni işte buydu.

Ernest tam sıcak fırçayla kulaklarımın çevresini sabunluyordu ki, Jackson Blue içeriye girdi.

Bizi selamladı: "Selam Ernest, Ease."

"Jackson," dedim.

"Lenny arkada, Blue," diye uyardı Ernest.

Omzumun üstünden Lenny'e baktım. Şişman bir adamdı, yere diz çökmüştü; sırtında bir bahçıvan tulumu, başında da beyaz bir boyacı kepi vardı. Bir puro izmariti çiğniyor, gözlerini kısmış, Jackson Blue'yu pis pis süzüyordu.

"Şu sıska piç kurusuna söyle de çekip gitsin, Ernie. Geberteceğim iti. Şaka yapmıyorum," diye uyardı Lenny.

"Seninle işi yok, Lenny. Sen oyununa dön, ya da def ol git dükkânımdan."

Berberlerin iyi yanlarından biri de, dükkânda düzeni sağlamak için ellerinin altında en az bir düzine keskin ustura bulundurmalarıydı.

"Lenny'nin nesi var?" diye sordum.

"Salağın teki," dedi Ernest. "Hepsi bu. Tıpkı Jackson gibi."

"Ne oldu?"

Jackson ufak tefek, kapkara bir adamdı. Öyle siyahtı ki, teni güneşte mavi mavi parlardı. Korkudan sinmişti, parlak, iri gözleri kapağı dikiliydi.

"Lenny'nin kız arkadaşı, bilirsin Elba, onu yine terk etti," dedi Ernest.

"Ee?" Konuyu nasıl edip de Frank Green'e getireceğimi merak ediyordum.

"Ve Lenny'i kiskandırmak için Jackson'ın çevresinde mırlamaya başladı."

Jackson yere bakıyordu. Üstünden kaçan, çizgili, mavi bir takım giymiş, dar kenarlı, kahverengi bir fotr şapka takmıştı.

"Gerçekten mi?"

"Evet, Easy. Eh, bilirsin, Jackson da zaten aletine hiç sahip olamaz; ona göz kırpsaydı şeyini bir kıyma makinesine bile sokardı."

"Onnan kırıştırmadım. Herife yalan sööledi." Jackson'ın suratı allak bullaktı.

"Üvey kardeşim de mi yalan söylüyor, yani?" Lenny hemen dibimizdeydi. Filmlerdeki şu gülünç sahnelere benziyordu; Jackson ürkmüş, köşeye sıkışmış bir köpek gibiydi, Lenny ise sallanıp duran o koca göbeğiyle onun üzerine saldırmaya hazırlanan bir buldog.

"Geri çekil!" diye bağırdı Ernest, iki erkeğin arasına girerek. "Burada hiç kimse kavga edemez."

"Bu sıska ayyaş Elba'nın hesabını vermek zorunda, Ernie."

"Burada değil ama. Jackson'la kozunu paylaşmak için önce benimle hesaplaşmak zorundasın, oysa onun bu kadar zahmete değmeyeceğini iyi bilirsin."

İşte o anda Jackson'ın zaman zaman para kazanmak için ne iş yaptığını anımsadım.

Lenny, Jackson'a doğru uzandı, ama küçük adam Ernest'in arkasına sığındı; Ernest orada bir kaya gibi dikiliyordu. "Oyununa dön," dedi Lenny'e, "kanın hâlâ damarlarında akarken." Sonra mavi önlüğünün cebinden açık bir ustura çıkardı.

"Beni tehdit etmene gerek yok, Ernie. Kimsenin kapısına işeyecek değilim." Berberin arkasındaki Jackson'ı görebilmek için başını sağa sola çevirip duruyordu.

Onların arasında oturmak sinirlerimi bozmuştu; boynumdaki bağcıkları çözdüm. Önlükle ensemdeki sabunu sildim.

"Gördün mü, Lenny? Müşterimi rahatsız ediyorsun, be adam." Ernest bir tren rayı kalınlığındaki parmağını Lenny'nin göbeğine bastırdı. "Ya arka tarafa dönersin, ya da derini yüzerim. Ciddiyim."

Ernest'i tanıyan herkes bunun son uyarı olduğunu anlardı. Bir berber olmak için sıkı bir herif olmak zorundaydın, çünkü dükkânın toplumun belli üyeleri için bir tür iş merkeziydi. Kumarcılar, bahisçiler, her türden iş çeviren adamlar berber dükkânında buluşurdu. Bir berber dükkânı özel bir kulüp gibiydi. Ve özel bir kulübü işletmenin tek yolu, düzeni sağlamaktı.

Bunun üzerine Lenny çenesini kıstı, omuzlarını kaldırdı, birkaç adım geriye çekildi.

"Selam, Zep," dedi Jackson. Lenny'nin gelip gelmediğini görmek için Jackson'ın omzunun üstünden arkaya bakıyordu.

"J-Jackson."

"Ne istiyorsun, Zeppo?" Jackson'dan kendim için bir şey isteyecektim ve yanımda dinleyici bulunmasını istemiyordum.

Zeppo başını geriye, hiçbir insanın beceremeyeceği kadar geriye attı, yumruklarını kaldırıp omuzlarına dayadı. Acı çeken bir kuşu andırıyordu. Gülümseyişi ölümün ta kendisiydi. "L-L-Lenny çı-çı-çılğının teki." Sonra öksürmeye başladı; bu, Zeppo'nun gülüşüydü. "Hâ-hâlâ s-s-satıyo musun, Blue?"

Topalı öpebilirdim.

"Dinne, ahbap," dedi Jackson. "Frank artık iyice büyüdü. Bi tek dükkânlara satıyo, o da sandıknan. Çerez parasıyan ilgilenmediğini söylüyo."

"Artık Frank hesabına satış yapmıyor musun?" diye sordum.

"İ-ıh. Benim gibi bi zenci için fazla büyüdü."

"Lanet olsun! Ben de biraz viski arıyordum. Bir parti vermeyi düşünüyorum, içkiye ihtiyacım var."

"Eh, belkim bi şeyler ayarlayabilirim, Ease." Jackson'ın gözleri parladı. Yine de arada bir çevreyi kolaçan ediyor, Lenny'nin gelip gelmediğine bakıyordu.

"Ne gibi?"

"Belkim yeterince alırsan Frank annaşmaya razı olur."

"Ne kadar, örneğin?"

"Sana ne kadar lazım?"

"Birkaç sandık Jim Beam iyi olurdu."

Jackson çenesini kaşdı. "Frank koliyinen satıyo. Ondan üç sandık alıp sana şışeynen satabilirim belkim."

"Onunla ne zaman görüşebilirsin?" Sesim fazla hevesli çıkmış olmalı ki, Jackson'ın gözlerinde bir tehlike ışığı yanıp söndü. Bir dakika kadar bekledikten sonra, sordu: "Derdin ne, Easy?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Demek istediğim, Frank'i niçün arıyosun?"

"Ahbap, ne demek istediğini anlayamadım. Tek bildiğim, cumartesi akşamı konuklarımin olduğu, içki dolabımın da boş olduğu. Biraz param var, ama geçen pazartesi işten kovuldum, dolayısıyla bütün paramı viskiye yatıramam."

Zeppo hâlâ yanımdaydı, seğirip duruyordu. Bu konuşmanın sonunda ortaya bir şişe çıkıp çıkmayacağını görmek için bekliyordu.

"Eh, madem acelen var," dedi kuşkusu hâlâ geçmemiş olan Jackson, "sen en iyisi başka bi yere başvur."

"Benim için fark etmez. İstedğim tek şey, ucuz viski bulmak; eh, sen de bu işle uğraştığına göre..."

"Doğru, Easy. Bilirsin, genellikle Frank'ten alırım, ama bu sefer onun satış yaptığı bi yere gidebiliriz. Belkim biraz pahalya patlar, ama yine de kâr edersin."

"Nasıl istersen, Jackson. Sen beni kaynağa götür, yeter."

"B-b-beni de," diye atıldı Zeppo.

20

Arabama bindik, Central'den 76'ncı Cadde'ye doğru sürdüm. Karakola bu kadar yakın olmak canımı sıkıyordu, ama Frank Green'i bulmak zorundaydım.

Jackson, Zeppo ile beni Abe'nin içki dükkânına götürüyordu. Zeppo da bizimle geldiği için memnundum, çünkü Zeppo'yu tanımayanlar gözlerini ondan alamaz, salt onunla ilgilenirdi. Böylece kimseyi uyandırmadan Frank'e ilişkin soru sorabilirdim.

Yolda Jackson içki dükkânının sahibi olan adamların öyküsünü anlattı.

Abe ile Johnny bacanaktı. Polonya'dan, Auschwitz denen kasabadan yeni gelmişlerdi: Nazi kamplarından kurtulmayı başaran iki Yahudi. Polonya'dayken berberdiler, Auschwitz'de de aynı işi yapmışlardı.

Abe kampta yeraltı örgütünün üyesiydi ve Nazi nöbetçi tarafından, çok hasta olduğu için öldürülmesine karar verilen Johnny'i gaz odasından kurtarmıştı. Abe yatağının başucundaki duvara bir delik açmış, Johnny'i

bu deliğe sokup nöbetçiye Johnny'nin öldüğünü, gece devriyesi tarafından alındığını ve yakılmak üzere götürüldüğünü söylemişti. Abe direnişçi arkadaşlarından topladığı yiyeceklerle deliğe gizlenmiş olan hasta bacanağını besledi. Bu durum tam üç ay, kamptakilerin Ruslar tarafından kurtarılmasına kadar sürdü.

Abe'nin karısıyla baldızı, yani Johnny'nin karısı öldü. Ana-babaları, bütün akrabaları, tanışları Nazi kamplarında öldü. Abe, Johnny'i bir sedyeye yatırdı ve en yakın Amerikan üssüne taşıdı; sığınmacı olarak başvurular.

Jackson bana dinlediği öteki kamp öykülerini de anlatmak istiyordu, ama ben dinlemek istemiyordum. Yahudiler'i çok iyi anımsıyordum. Bir deri bir kemik kalmış, kan işeyen, yiyecek için dilenen iskeletler. Cılız elleriyle önlerini örtmeye, utançlarını gizlemeye çalışmaları, bir an sonraysa oracıkta, gözümün önünde düşüp ölmeleri...

Çavuş Vincent LeRoy on iki yaşında bir erkek çocuğu bulmuştu; oğlanın saçları dökülmüş, yirmi kilo kalmıştı. Oğlan Vincent'e koştı, bacaklarına sarıldı; tıpkı Matthew Teran'a sarılan Meksikalı çocuk gibi. Çocuk sert bir adam olan, topçu Vincent'in yüreğini yumuşatmıştı. Bacaklarına sarılan, bir daha da bırakmayan çocuğa Ağaç Faresi diyordu.

Toplama kampından sağ kurtulanları boşalttığımız o ilk gün, Vincent, Ağaç Faresi'ni sırtında taşıdı. O gece çocuğu hemşirelerle birlikte boşaltma merkezine gönderdi, ima küçük oğlan kaçıp geçici ordugâhımıza döndü.

Bunun üzerine Vincent onu yanında alıkoymayı kararlaştırdı. Matthew Teran'ın Meksikalı çocuğa yaptığı gibi değil, çocukları seven, onlara acıyan herhangi biri gibi.

Benim deyimimle Küçük Ağaç ertesi gün Vincent'in sırtından hiç inemedi. Vincent'in çantasındaki kocaman bir kutu çikolatayı, öteki askerlerin verdiği şekerlemeleri yedi.

O gece Küçük Ağaç'ın inlemeleriyle uyandık. Küçük karnı iyice şişmişti, onu yatıştırmaya çalışıyorduk, ama o bizi duymuyordu.

Kamp doktoru, yediği yiyecekler çok ağır geldiği için öldüğünü söyledi.

Vincent, Ağaç Faresi'nin ölümüne bütün gün ağladı. Kendini suçluyordu; bana kalırsa bu ölümden gerçekten de payı vardı. Ama Almanlar'ın o çocuğu nasıl mahvettiğini, onu nasıl doğru dürüst bir şey yiyemeyecek hale getirdiğini asla unutmuyacağım. İşte o' sıralarda çoğu Yahudi'nin Amerikalı zencileri bu kadar iyi anlamasının nedeni buydu; Yahudiler Avrupa'da bin yıldan uzun bir süredir birer zenciydi.

Abe ile Johnny Amerika'ya geldiler, iki yıla kalmadan da bir içki dükkânı açtılar. Ellerindekini korumak için var güçleriyle çabalıyorlardı, ama bir sorun vardı: Johnny çılgındı.

Jackson şöyle dedi: "Bilemiyorum; bu hale o duvardaki delikte mi geldi, yoksam hep mi böyleydi? Dediğine göre, bir gece Abe'nin birlikte, gaz odasına giden karılarının saçlarını kesmişler. Aklın alıyo mu? Ölüme gönderilen karının saçını kendi elinden kesiyosun. Her neyse, işte kafayı o gece yemiş olabilir. Şimdi böyle vahşi olmasının nedeni belkim budur."

"Vahşi derken, ne demek istiyorsun?" diye sordum.

"Vahşi, çılgın, işte. Bi gece oraya liseli bi kıznan gittiydim; Donna Frank. İçkiyken falan kıza hava atmak istiyordum; Abe yoktu. Johnny ben orda diilmişim gibi davranmaya başladı. Kıza çok güzel olduğunu, ona bi şeyler vermek istediğini falan söylüyodu."

"Sonra?"

"Kıza beş dolar verdi, sonra da tezgâhın arkasında onu düzerken benden kasaya göz kulak olmamı istedi."

"Atıyorsun!"

"Bak, Easy, o herifin bikaç tahtası eksik. Hatta beş-on tahtası."

"Bu işe o zaman mı başladın?"

"Yok ya, deli misin? Hıyar ödümü patlatmıştı. Gidip Frank'nen görüştüm, işi o bağıladı. Frank Abe'e daha önce iş teklif ettiydi, ama Abe kaçakçılık işine bulaşmak istemediydi. Oysam Johnny balıklama atladı; Abe akşam eve gider gitmez Johnny işe çıkıyordu."

"Frank buraya düzenli olarak mal getiriyor mu?" diye sordum.

"Aynen."

"Tam bir nakliyatçı, desene?" Güldüm. "Çarşamba akşamları kamyonu kapıya dayıyor ve boşaltıyor?"

"Genellikle perşembeleri," dedi Jackson, ama hemen ardından kaşlarını çattı.

İçki dükkânı bir delikten farksızdı. Raflardan birine kekler, patates cipsleri dizilmişti, odanın ortasında domuz kavurmasıyla dolu çuvallar vardı. Uzun bir şekerleme tezgâhı, onun arkasında da içki şişeleriyle dolu raflar ve kasa. Arka duvarda da içi gazozlu içeceklerle dolu, cam kapılı bir buzdolabı.

Johnny uzun boylu, kır saçlı, cam gibi kahverengi gözleri olan bir adamdı. Yüzünde gülümseme ile şaşkınlık arası bir anlam vardı. Çoktan feleğin çemberinden geçmiş bir erkek çocuğunu andırıyordu.

"Selam, Johnny," dedi Jackson. "Bunnar dostlarım Easy ile Zeppo."

Zeppo hemen arkamızda kıvranıp duruyordu. Johnny'nin gülümsemesi Zeppo'yu görünce az da olsa katlaştı. Bazı insanlar inmelilerden korkar; belki de bulaşacağını sanırlar.

"İyi günler, baylar," dedi bize.

"Bana artığın yüzde vermeye başlasan iyi olacak, Johnny, baksana sana ne işler getiriyorum. Easy bi parti vericekmiş, Zeppo da günlük sütünü istiyö."

Johnny güldü; gözlerini Zeppo'dan ayırmıyordu. Sordu: "Ne kadar istiyorsun, Easy?"

"Bir sandık Jim Beam. Jackson piyasadan biraz daha ucuza bulabileceğini söyledi."

"Kutuyla alırsan biraz indirim yapabilirim." Vurgusu oldukça belirgin olmasına karşın, İngilizce'yi çok iyi anlıyordu.

"İki kutuya ne kadar yaparsın?"

"Şişesi üç dolar; başka yerde dörtten aşağı bulamazsın."

"Evet, fena sayılmaz, ama bu bile bütçemi sarsabilir. Geçen hafta işimi kaybettim de."

"Ah, bu çok kötü," dedi Johnny, bana dönerek. "Doğum gününe bir hafta kala seni kovdular, ha?"

"Doğum günüm değil, yalnızca bir parti. İki yetmiş beşe ne dersin?"

Sağ elinin parmaklarını ovuşturmaya başladı. "Onun yerine bak sana ne önereceğim, dostum," dedi. "Üç dolardan iki sandık elli dört eder. Sana elliye bırakırım."

Biraz daha pazarlık etmem gerekirdi, ama oradan çıkmak için sabırsızlanıyordum. Kararımı vermişim; Albright'a Frank'in cuma günü orada olacağı söyleyecek, perşembe günü gelip Frank ile görüşecektim.

"Anlaştık," dedim. "Yarın gelip alabilir miyim?"

"Neden şimdi halletmiyoruz?" diye sordu kuşkuyla.

"Üstümde elli dolar yok, ahbap. Ancak yarın getirebilirim."

"Cumadan önce olmaz. Cuma günü bir teslimatım daha var."

"Neden yarın olmuyor?" diye sordum, laf olsun diye-

"Bütün viskimi bir tek kişiye satamam, Easy. Elimde iki sandık var, ama ya yarın bir müşteri gelip de Jim Beam isterse? Bende bulamazsa, başka dükkâna gider, iş açısından hiç de iyi bir şey değil."

Bunun üzerine, on dolar depozit vermeme kararlaştırdık. Zeppo'ya yarım litrelik Harpers aldım, Jackson'a da beş dolar verdim.

"Neler oluyo, Easy?" diye sordu Jackson, ikimiz baş başa kalır kalmaz.

"Hiçbir şey. Neden söz ediyorsun?"

"Parti filan vermiyorsun, diil mi? Ayrıcana sen çarşambaları tıraş olmassın. Evet, mutlaka bi şey var."

"Düş görüyorsun, dostum. Cumartesi akşamı bir parti veriyorum; sen de davetlisin."

"Hımm." Beni dikkatle süzdü. "Bütün bunnarın Frank'nen bi ilgisi var, diil mi?"

Midem bir anda buza kesmişti, ama belli etmedim. "Bunun Frank Green'le hiçbir ilgisi yok, ahbap. Yalnızca biraz içki satın almak istedim, hepsi bu."

"Pekâlâ. Nassı istersen. Ben buralardayım, dostum; bilirsin, hiçbi partiyi kaçırmam."

"Cumartesi görüşürüz öyleyse," dedim. Tabii o gün hâlâ yaşıyorsam, diye ekledim içimden.

Yapmam gereken tek şey, yirmi dört saat daha, yani Frank haftalık teslimatını yapıncaya kadar sağ kalmaktı.

21

İçki dükkânından dönerken Joppy'nin yerine uğradım.

Mermer tezgâhı sildiğini görünce, kendimi yuvama dönmüş gibi hissettim. Bir dost olarak Joppy'e her zaman saygı duymuştum. Öte yandan, onun yanındayken hep az çok tetikteyim; bir dövüşçüyle birlikteyken dikkatli olmakta yarar vardı.

Bara girince, ellerimi pamuklu ceketimin ceplerine soktum. Söyleyecek öyle çok şeyim vardı ki, bir an hiçbir şey söyleyemedim.

"Neye bakıyorsun, Easy?"

"Bilmiyorum, Jop."

Joppy güldü, kel kafasını sıvazladı. "Nasıl yani?"

"Şu kız geçen gece beni aradı."

"Hangi kız?"

"Arkadaşının aradığı kız."

"Ah!" Joppy toz bezini bıraktı, ellerini tezgâhın üzerinde kavuşturdu. "İyi ya, şanslıymışın," dedi.

"Galiba öyle."

Bar boştu. Joppy ile birbirimizin gözlerini inceliyorduk.

"Öte yandan, bunun şans eseri olmadığından da eminim," dedim.

"Nasıl yani?"

"Bence bunu sen ayarladın, Joppy."

Joppy yumruklarını sıkınca kollarındaki kaslar gerildi. "Bunu da nerden çıkardın?"

"Tek yanıt bu, Jop. Kızı aradığımı yalnızca Coretta ile sen biliyordun. DeWitt Albright da biliyordu elbette, ama kızın yerini bilmiyordu; bilseydi gidip bulurdu. Ayrıca Coretta benden para sızdırmayı sürdürmek istediği için, Daphne'ye telefonumu vermez, onunla konuştuğunu bilmemi istemezdi. Evet, sendin, dostum."

"Telefon rehberine bakmış olamaz mı?"

"Rehberde kayıtlı değilim, Jop."

Aslında haklı olup olmadığımdan emin değildim. Daphne numaramı başka bir yerden bulmuş olabilirdi, ama nedense buna ihtimal vermiyordum.

"Dostum, neden?" diye sordum.

Joppy'nin sert yüzü düşüncelerini ele vermedi. Yine de, ceplerimde sımsıkı tuttuğum muştalardan kuşkulandığını sanmıyordum.

Uzun bir dakikadan sonra dostça bir gülümsemeyle şöyle dedi: "Bu kadar alevlenme, dostum. Bu o kadar da kötü bi şey diil."

"Ne demek, kötü değil?" diye haykırdım. "Coretta öldü, dostun Albright ensemde, polisler beni çoktan sorguladı-"

"Bütün bunnarın olmasını istemezdim, Easy. İnan bana-"

Sözünü kestim: "Albright şimdi de Frank Green'i bulmamı istiyor."

"Frank Green mi?" Joppy'nin gözleri bir kuşun gözleri kadar kısıldı.

"Evet. Frank Green."

"Pekâlâ, Easy. Bak, anlatayım. Albright buraya geldi, o kızı arıyordu. Bana resmi gösterdi; görür görmez tanıdım..."

"Onu nerden tanıyordun?" diye sordum.

"Frank bazen içki teslimatı yaparken onu da yanında getirirdi. Sevgilisi falan olduğunu sanıyordum."

"Ama Albright'a hiçbir şey söylemedin?"

"Hayır. Frank bana içki buluyo, onunla kötüleşmek istemem. Kızın birlikte buraya gelmesini bekledim. Kıza, sana bi haberim var, dedim; gizlice elbet. Sonra beni aradı, ben de annattım."

"Neden? Neden ona yardım etmek istedin?"

Joppy'nin yüzünü kaplayan o kısacık gülümseme, ancak utangaç bir gülümseme olarak yorumlanabilirdi. "Güzel bi kız, Easy. Çok güzel. Onunla dost olmak istedim."

"Bunu neden Frank'e söylemedin ki?"

"Söyleseydim de, bıçağını kapıp buraya gelseydi, öyle mi? Allah kahretsin! Frank delinin tekidir."

Onu dikkatle dinlediğimi görünce Joppy biraz rahatladı. Toz bezini yeniden eline aldı. "Böylece sana biraz para kazandırabileceğimi düşündüm ve Albright'ı yanlış yöne sevk ettim. Beni dinleyip aramaktan vazgeçseydin, her şey yolunda gidecekti."

"Ona telefon numaramı neden verdin, peki?"

Joppy çenesini öyle bir sıktı ki, kulaklarının altındaki kemikler fırladı. "Beni aradı, bi arkadaşına gitmek için yardımımı istedi. Ama ben bulaşmak istemedim. Tamam, barın arkasından ayrılmadığım sürece her türlü kıyağı yaparım, ama hiçbi yere gitmem."

"İyi de, neden ben?"

"Ona seni aramasını söyledim. DeWitt'in ne istediğini öğrenmek istiyordu, eh, sen de o adam için çalışıyordun." Omuzlarını kamburlaştırdı. "Ona senin numaranı verdim. Bunun ne zararı var ki?"

"Beni aptal yerine koydun, kullandın, benimle işin bitince de beni kıza devrettin."

"Kimse sana o adamın parasını zornan aldırmadı. O kızla buluşman için kimse seni zorlamadı."

Bu konuda haklıydı. Beni bu işe Joppy sokmuştu, ama ben de paranın üzerine atlamıştım.

"Kızın arkadaşı ölmüştü," dedim.

"Beyaz adam mı?"

"Hi, hi. Coretta James de öldü; onu öldürenle Howard Green'i öldüren kişi aynı."

"Ben de öyle duydum." Joppy elindeki bezi tezgâhın altına attı, küçük bir kadeh çıkardı. Viskimi doldururken, "Bunnann olmasını istemezdim, Easy," dedi. "Yalnızca sana ve o kıza yardım etmek istiyordum."

"O kız bir şeytan, ahabap," dedim. "Bir iblis."

"Belki de bu işten çıkmalısın, Easy. En iyisi bi yerlere, doğuya, ne biliyim güneye falan git."

"Odell de aynı şeyi söyledi. Hayır dostum, kaçmayacağım."

Ne yapmam gerektiğini biliyordum. Frank'i bulacak, ona Carter'ın önerdiği paradan söz edecektim. Frank tam bir işadamıydı. Eğer DeWitt Albright, Frank'in yoluna çıkmaya kalkırsa, kenara çekilecek, hesaplaşmaları için onları yalnız bırakacaktım.

Joppy kadehimi yeniden doldurdu. Bir tür barış sunuşuydu. Amacı bana zarar vermek değildi. Benim asıl canımı sıkan şey, bana yalan söylenmesiydi.

"Neden bana kızdan söz etmedin?" diye sordum.



"Bilmiyorum, Easy. Kız bilinmesini istemiyodu, ayrıca-" Joppy'nin yüzü yumuşadı. "Onu... gizli tutmak istiyodum. Kendime saklamak, anlarsın ya?"

İçkimi bitirdim, Joppy'e bir sigara uzattım. Sigaralarımızı huzurlu, dostça bir sessizlik içinde tüttürdük. Uzun bir süre hiç konuşmadık.

Sonra Joppy sordu: "Bütün bu insanları kim öldürdü, sence?"

"Bilmiyorum, dostum. Odell polisin bir manyaktan kuşkulandığını söyledi. Coretta ile Howard'i bir manyak öldürmüş olabilir, ama Richard McGee'nin katilini biliyorum."

"Kim, peki?"

"Sana söylememin ikimize de bir yararı olmaz. En iyisi kendime saklamak."

Bahçe kapısından geçip evime doğru ilerlerken dalgındım, az önceki konuşmayı düşünüyordum. Bahçe kapısının mandalının açık olduğunu fark ettiğimde, evin kapısına neredeyse varmışım; oysa postacı mandalı mutlaka kapatırdı.

Arkama dönmeme kalmadan, kafamın içinde müthiş bir patlama oldu. Alacakaranlıkta ön sundurmanın beton merdivenine doğru yavaş yavaş düşmeye başladım. Ama nedense merdivene çarpmadım. Kapı açıldı, kendimi yüzüstü divanda yatarken buldum. Doğrulmaya çalıştım, ama kafamdaki uğultu yüzünden başım dönüyordu.

Sonra biri beni sırtüstü çevirdi.

Üzerinde koyu lacivert bir takım elbise vardı; rengi öyle koyuydu ki, siyaha çalıyordu. Siyah bir gömlek giymişti. Siyah ayakkabısını divana, başımın hemen yanına dayamıştı. Başında dar kenarlı, siyah bir şapka vardı. Yüzü, en az giysileri kadar siyahtı. Frank Green'in üzerindeki tek renkli şey, gevşekçe bağlanmış olan, muz sarısı boyunbağıydı.

"Selam, Frank." Konuşmak basımdaki zonklamayı artırmıştı.

Frank'in sağ yumruğu havaya kalktı, bir vınlama duyuldu; elinde on santim uzunluğunda, krom renkli aleve benzeyen bir bıçak belirdi.

"Beni aradığını duydum, Easy."

Doğrulmayı denedim, ama yüzümü divana geri itti. "Beni arıyormuşsun," diye yineledi.

"Doğru, Frank. Seninle konuşmam gerek. İkimize de beşer yüz dolar kazandıracak bir iş var."

Bembeyaz bir sırtış Frank'in kara suratını ikiye böldü. Dizini göğsüme dayadı, bıçağının ucunu boğazıma hafifçe bastırdı. Tenime diken batmış gibi oldu; bir damla kan fişkırdığını hissettim.

"Seni kolayca öldürebilirim, Easy."

İlk tepkim, bana yardım edebilecek biri var mı diye çevreme bakınmak oldu, ama duvarlardan ve mobilyalardan başka bir şey yoktu. Sonra, tuhaf bir şey ayımsadım. Mutfakta duran, dik arkalı tahta iskemle divanın karşısına çekilmişti; biri onu bacaklarını uzatmak için kullanmıştı sanki. Düşüncelerimin neden iskemlede yoğunlaştığını bilmiyorum; ben baygınken Frank onu buraya getirmiş olabilirdi.

"Önce beni dinle," dedim.

"Ne?"

"Yetmiş otuz bölüşebiliriz."

"Bir makinist bu kadar parayı nerden bulur?"

"Bir adam, tanıdığın bir kızla konuşmak istiyor. Zengin bir adam. Sırf konuşmak için bu parayı ödemeye hazır."

"Hangi kız?" Frank'in sesi bir kükremeyi andırıyordu.

"Beyaz kız. Daphne Monet."

"Sen öldün, Easy," dedi Frank.

"Frank, dinle beni. Beni yanlış anladın, ahbap."

"Peşimde dolanıp duruyordun. Kulağıma geldi. İş yaptığım, içki içtiğim yerlere bile gittin. Küçük iş gezimden döndüğümde, Daphne'yi bulamadım, seninse sıçtığım her deliğe girdiğini öğrendim." Sert, sarı gözlerini gözlerime dikmişti. "Polisler peşimde, Easy. Biri Coretta'yı öldürmüş; onunla son görüşen kişi senmişsin."

"Frank..."

Bıçağı biraz daha bastırdı. "Sen öldün, Easy," dedi, sonra omuzlarını dikleştirdi.

Ses şöyle dedi: 'Sakin ağlama, yalvarma, Easy. Bu pis zenciye bu zevki tattırma.'

"İyi akşamlar, Frank," dedi biri, dostça bir ses tonuyla. Konuşan ben değildim. Bundan emindim, çünkü Frank donup kalmıştı. Hâlâ bana bakıyordu, ama artık aklı fikri sırtındaydı.

"Kim o?" diye sordu, çatallaşmış bir sesle.

"Çok uzun zaman oldu, Frank. Yanılmıyorsam on yıl."

"Mouse, sen misin?"

"Belleğin çok güçlü," Frank. Belleği güçlü olan insanlardan hoşlanırım; sorunların üstesinden bir tek onlar gelebilir. Eh, burada da bir sorunuz var, öyle değil mi, Frank?"

"Neymiş o?"

Tam o sırada telefon çaldı; Mouse'un almacı kaldırdığını duyunca, kulaklarıma inanmadım!

"Evet?" dedi. "Evet, Easy burada, ama şu anda biraz meşgul. Hi, hi, elbette. Daha sonra arayabilir misiniz? Oldu mu? Pekâlâ. Bir saat sonra arayın, o zamana kadar işi biter."

Almacı yerine koyduğunu duydum. Frank Green'in göğsü önümü kapattığı için hiçbir şey göremiyordum.

"Nerde kalmıştım?.. Ah, evet, sana sorunumuzdan söz ediyordum. Bak, Frank; elimde ensene doğrultulmuş uzun namlulu, kırk birlik bir tabanca var. Ama ateş edemem, çünkü öne doğru devrilip ortağımın gırtlığını kesmeden korkarım. İşte sorunumuz bu, anlaşıldı mı?"

Frank öylece bana bakıyordu.

"Evet, ne yapmalıyım, Frank? Zavallı Easy'i dürtüklediğinin farkındayım, ama onu öldürmek istediğini hiç sanmıyorum, dostum."

"Bu konu seni ilgilendirmez, Mouse."

"Bak, ne diyeceğim. O bıçağı divanın üzerine bırak, ben de yaşamana izin vereyim. Dediğimi yapmazsan, seni öldürmek zorunda kalırım. Şu anda bu tür saçmalıklarla uğraşmak istemiyorum. Evet, bir dakikan var; sonra ateş edeceğim."

Frank bıçağı boğazımdan yavaşça çekti, divanın üzerine, arkadan görülecek bir yere bıraktı.

"Tamam. Şimdi kalk, şuradaki iskemleye otur."

Frank söyleneni yaptı; şimdi Mouse karşımdaydı; gözüme hiç bu kadar güzel görünmemiştii. Gülümserken dişleri ışıl ışıl parlıyordu. Dişlerinin bazısı altın, bazısı da porselen kaplamaydı. Altın dişlerinden birine mavi bir mücevher gömülmüştü. Kareli bir takım elbise giymiş, Broadway tarzı pantolon askısı takmıştı. Rujan ayakkabılarının üzerinde tozluk, sol elindeyse o güne kadar gördüğüm en büyük tabanca vardı.

Frank de tabancaya bakıyordu.

Bıçak El kötü bir adamdı, ama Mouse'a saygısızlık etmenin büyük bir hata olacağını iyi bilirdi.

"Ne var, ne yok, Easy?"

"Mouse," dedim. Gömleğimin önü kanlanmıştı, ellerim titriyordu.

"Onu öldürmemi ister misin, Ease?"

"Hey!" diye bağırdı Frank. "Bir anlaşma yapmıştık!"

"Easy benim en eski ortağımdır, ahbap. O çirkin yüzünü havaya uçurabilirim; söyleyeceğin hiçbir şey beni durduramaz."

"Onu öldürmemize gerek yok. Bana gereken tek şey, birkaç yanıt," dedim. Mouse yanımdayken Frank'e gereksinimim olmadığını ayırımsadım.

Mouse sırttı: "Öyleyse sor bakalım."

"Daphne Monet nerede?" diye sordum Green'e. Öylece bakmakla yetindi; gözleri bir bıçak kadar keskindi.

"Onu duydun, Frank," dedi Mouse. "Kız nerde?"

Frank'in Mouse'a çevrilen gözleri eskisi kadar keskin değildi, ama hâlâ susuyordu.

"Burda oyun oynamıyoruz, Frank." Mouse namluyu yere doğru çevirdi. Frank'in yanına gitti; öyle yakındı ki, Bıçak El uzansa onu tutabilirdi. Ama Frank hiç kıpırdamadı. Mouse'un onunla oynadığını biliyordu.

"Bizi yanıtla, Frank, yoksa ateş ederim."

Frank'in dudakları sınıksı yumulu, sol gözü yarı kapalıydı. Daphne'nin onun için çok değerli olduğunu anlamıştım; kızı canı pahasına korumaya hazırды.

Mouse tabancayı kaldırdı; namlunun ucu şimdi Frank'in çenesinin hemen altındaki yumuşak yerdeydi.

"Bırak gitsin," dedim.

"Ama elinde beş yüz dolarlık bir iş olduğunu söylemiştin." Mouse, Frank'in canını yakmak için kuduruyordu; bunu sesinden anlayabiliyordum.

"Bırak gitsin, dostum. Evimde öldürülmesini istemiyorum." Eşyaların kanlanmasını Mouse da istemez herhalde, diye düşündüm.

"Bana arabanın anahtarını ver. Onu biraz gezdireceğim." Mouse'un yüzünü ölümcül bir gülümseme kapladı. "Bu arada öğrenmek istediklerimi anlatır belki."

Hiç uyardıktan Frank'e tabancayla tam üç kez vurdu; her darbe mide bulandırıcı, kof bir gümbürtü çıkarıyordu. Frank dizlerinin üzerine düştü, koyu renk kanı koyu renk giysisinin üzerine akmaya başladı.

Frank yere düşünce ayağa fırladım, onunla Mouse'un arasına girdim. "Bırak onu!" diye haykırdım.

"Yolumdan çekil, Easy!" Mouse'un sesinden kana ne kadar susadığı açıkça anlaşılıyordu.

Kolunu yakaladım. "Bırak onu, Raymond!"

Başka bir şey yapmama kalmadan, Frank'in beni arkadan ittiğini hissettim. Mouse'un üzerine devrildim, birlikte yere yuvarlandık. Düşüşümü hafifletmek için Mouse'a sarılmıştım; bir nedeni de Frank'e ateş etmesini engellemektii. Küçük, kıvrak adam altımdan kurtulduğunda, Frank kapıdan fırlamıştı bile.

"Easy, Tanrı cezanı versin!" Bana doğru döndü, tabanca hâlâ elindeydi. "Elimde silah varken bir daha sakın bana dokunma! Deli misin?"

Mouse pencereye koştı, ama Frank gitmişti.

Mouse'un yatışması için bir süre oyalandım.

Birkaç dakika sonra yüzünü odaya döndü, başını eğip ceketine baktı. "Bak, ceketimin kanlanmasına neden oldun, Easy! Neden yaptın bunu?"

"Frank Green'e gereksinimim var. Onu öldürür-sen, kaynaklarımdan birini kurutmuş olursun."

"Ne? Bunun bu pislikle ne ilgisi var?" Ceketini çıkardı, katlayıp koluna astı. "Surdaki banyo mu?" diye sordu, kapıyı göstererek.

"Evet," dedim.

Tabancayı beline astı, lekelenen ceketini banyoya götürdü. Suyun sesini duydum.

Mouse döndüğü zaman, ön camdan, tahta panjurların arasından dışarıya bakıyordum.

"Bu gece buraya dönmez, Easy. Frank gibi sıkı herifler ölümü, başlarına gelmesini istemeyecek kadar sık görmüşlerdir."

"Burada ne arıyorsun, Mouse?"

"Etta'yı aramışsın."

"Ee?"

Mouse bana bakıyor, gülümseyerek başını sallıyordu.

"Easy, değişmişsin."

"Nasıl yani?"

"Eskiden her şeyden korkardın. Bahçıvanlık, temizlikçilik gibi küçük zenci işleri yapardın. Şimdiyse bu güzel evin sahibisin ve beyaz bir adamın sevgilisini düzüyorsun."

"Ona elimi bile sürmedim."

"Şimdilik."

"Asla da sürmeyeceğim!"

"Hadi, Easy, karşında Mouse var. Sana iki kere bakan hiçbir kadına hayır diyemezsin. Seni tanırım."

Etta ile Mouse'a sezdirmeden kıştırmıştık; o sırada nişanlıydılar. Mouse durumu öğrenmiş ama aldırmamıştı. Kadınlarının ne yaptığı Mouse'u hiç kaygılandırmazdı. Ama parasına dokunsaydım, beni oracıkta öldürürdü.

"Evet, burada ne işin var?" diye sordum, konuyu değiştirmek için.

"Öncelikle, Frank'e sözünü ettiğin şu parayı ele geçirmenin bir yolunu bulmak istiyorum."

"Hayır, Mouse. O para seni ilgilendirmez."

"Az önce burada seni öldürmek isteyen biri vardı. Gözün bir hamburgere benziyor. Hey, beni neden aradığını anlayabiliyorum; yardıma ihtiyacın var."

"Hayır, Raymond, seni aradım, çünkü o sırada kendimi çok kötü hissediyordum. Tamam, beni kurtardığına memnunum elbette, ancak senin önerdiğin yardım işime yaramaz, dostum."

"Hadi ama, Easy, işe beni de karıştırırsan, elbirliğiyle bir şeyler kazanabiliriz."

Hemen hemen aynı sözcükleri bana sekiz yıl önce de söylemişti. Ve her şey bittiğinde, vicdanımı rahatsız eden iki ölüyle kalakalmıştım.

"Hayır, Raymond."

Mouse bir dakika kadar gözlerimin içine baktı. Açık gri gözleri vardı; her şeyi delip geçiyormuşa benzeyen gözler. "Hayır dedim, Mouse."

"Anlatsana, Easy." İskemlesinde geriye yaslandı. "Başka çaren yok zaten."

"Ne demek istiyorsun?"

"Zenciler yardım almadan bataklıktan çıkamaz. Bu evi elinde tutmak, biraz para kazanmak ve beyaz kızlardan telefon gelmesini istiyorsun, öyle değil mi? Pekâlâ. Sorun yok. Ama bu arada biri arkayı kollamak, Easy. Beyaz adamların her şeyi kendi başlarına yaptıkları bir yalan. Arkalarında her zaman kıçlarını kollayan birileri vardır."

"Şansımı denemek istiyorum, Mouse," dedim.

"Tamam, Easy, seni anlıyorum."

"Ayrıca, dostum, seninle düşüp kalkmak beni ürkütüyor."

Yüzünde yine o ıslık ıslık gülümseme belirdi. "Ne?"

"Pariah'a gidişimizi anımsıyor musun? Hani şu annenden kalan parayı almaya?"

"Evet?"

"Reese Baha'yla Clifton ölmüştü. Senin yüzünden, Ray."

Mouse gülümsemeyi kesince odadaki ışık sönmüvermiş gibi oldu. Birden tepeden tırnağa iş kesilmişti; Frank Green ile yalnızca oynamıştı.

"Ne demek istiyorsun?"

"Onları öldürdün, ahbab! Ben de sana yardım etmiş oldum. Clifton ölmeden iki gün önce bana geldi. Ona akıl vermeme istiyordu. Onu kullanmayı tasarladığım söyledi." Gözlerimin dolduğunu hissettim, ama kendimi

tuttum. "Oysa ben hiçbir şey söylemedim. O çocuğu öylece ortada bıraktım. Herkes Reese'i onun öldürdüğünü sanıyor, ama ben asıl katilin kim olduğunu biliyorum: Sen! Buysa beni mahvediyor, dostum."

Mouse dudaklarını ovuşturdu; gözünü bile kırpmıyordu.

"Bunca zamandır buna mı üzülüyordun?" Şaşırılmış gibiydi.

"Evet."

"Bunlar yıllar önce oldu, Easy. Üstelik sen orda bile değildin."

"Suçluluk duygusu zaman tanımaz, Mouse."

"Suçluluk mu?" Bunu anlamsız bir sözcükmüş gibi söylemişti. "Benim yaptığım bir şey yüzünden kendini kötü hissettiğini mi söylüyorsun?"

"Tastamam öyle."

"Öyleyse dinle," dedi ellerini omuzlarına dayayarak. "Bu işte birlikte çalışmamıza izin ver, ben de gösteriyi senin yönetmene izin vereyim."

"Bu da ne demek?"

"Yapmamı söylemediğin hiçbir şeyi yapmayacağım. Ne dersen onu yapacağım."

"Her dediğimi yapacak mısın?"

"Her dediğini, Easy. Böylece belki bana yoksul bir adamın kan dökmeden nasıl yaşayacağını gösterirsin."

Viskiye dokunmadık.

Mouse'a bildiklerimi anlattım; zaten fazla sayılmazdı. DeWitt Albright'ın amacının iyi olmadığını söyledim. Daphne Monet ile ilgili toplayacağım bilgiye karşılık bin dolar kazanabileceğimi, kızın başına konan ödülün bu kadar olduğunu söyledim.

Kızın ne yaptığını sorunca, gözlerinin içine bakıp şöyle dedim: "Bilmiyorum."

Mouse beni dinlerken sigarasını tütürüyordu. "Frank buraya geri dönebilir; ikincisinde paçayı kurtaramayabilirsin," dedi, ben susunca.

"Burada olmayacağız ki, ahabap. Sabah erkenden çıkar, şu işin peşini kovalarız." Ona DeWitt Albright'ı nerede bulacağını söyledim. Yardıma gereksindiği takdirde Odell Jones ve Joppy ile nasıl temas kurabileceğini de. Planımız şuydu: Mouse'u Frank'in peşine takacaktık, bu arada ben Daphne'nin görüldüğü yerleri dolaşacaktım. Bundan sonrasına kızı bulduktan sonra karar verecektik.

Saldırıya karşı koymak, dövüşmek hoş bir duyguydu. Mouse iyi bir askerdi, yine de emirlere uyup uymayacağından kuşkuluydum. Her şeyi düzgünce halletmeyi becerirsek, kazançlı çıkan biz olacaktık; hâlâ yaşayan, evini yitirmemiş biri olacaktım.

Mouse oturma odamdaki divanın üzerinde uyuya-kaldı. Uyumakta hiç zorlanmazdı zaten. Bir keresinde bana, onu idama götürürken bile uyandırmak zorunda kalacaklarını, 'uykusundan asla fedakârlık etmeyeceğini' söylemişti.

22

Mouse'a her şeyi anlatmamıştım.

Ne Daphne'nin çaldığı paradan söz ettim, ne de zengin beyaz adamın adından - daha doğrusu adını bildiğimden. Mouse bana verdiği söze büyük bir olasılıkla uyacaktı; isterse kendini tutabilir, öldürmekten kaçınırdı. Ama o otuz bin doların kokusunu aldığı anda onu hiçbir şeyin durduramayacağını biliyordum. O kadar para için beni bile öldürürdü.

"Senin tek kaygın, Frank'i kollamak olacak," dedim. "Nerelere girip çıktığını öğren. Seni kıza götürürse, işi hallettik demektir. Beni anlamalısın, Raymond; tek derdim, kızı bulmak. Frank'e zarar vermek için bir nedenimiz yok."

Mouse gülümsedi: "Merak etme, Easy. Seni o durumda görünce kendimi kaybettim, hepsi bu. İçimden ona bir ders vermek geldi."

"Ona dikkat et," dedim. "Bıçak kullanmada ustadır."

"Hadi ordan!" diye yapıştırdı. "Ben elimde bıçakla doğmuşum."

Polis bizi sabah sekizde, tam evden çıkarken buldu. "Allah kahretsin."

"Bay Rawlins," dedi Miller. "Size birkaç soru daha sormaya geldik."

Mason sırtıyordu.

"Ben gitsem daha iyi olacak galiba," dedi Mouse bana.

Mason, şişko elini Mouse'un göğsüne dayadı. "Sen de kimsin?" diye sordu.

"Soyadım Navrochet," dedi Mouse. "Easy'nin bana biraz borcu vardı da, onu almaya gelmiştim."

"Ne borcu?"

"Bir yıl kadar önce vermiştim." Mouse cebinden bir deste kâğıt para çıkardı; taş çatlasın yirmi dolardı.

Mason'un şişko yüzündeki geniş sırıtış onu hiç mi hiç güzelleştirmede. "Borcunu yeni mi ödedi?"

"İyi de yaptı," dedi Mouse. "Yoksa polisi ben çağırmak zorunda kalacaktım."

Aynasızlar anlamlı anlamlı bakiştılar.

Miller sordu: "Nerede oturuyorsunuz, Bay Navrochet?" Bir not defteriyle bir kalem çıkardı.

"Florence, yirmi yedi numara; kapı numarası otuz iki buçuk. Arka tarafa düşüyor," diye salladı Mouse.

"Daha sonra size birkaç soru sormak isteyebiliriz," dedi Miller, adresi not defterine yazarken. "Kentten ayrılmazsanız iyi edersiniz."

"Nasıl isterseniz. Crenshaw'daki şu büyük garajda çalışıyorum; World Carwash. Evde değilsem, mutlaka oradayım demektir. Görüşürüz, Easy." Mouse kollarını sallayarak, ıslık çalarak uzaklaştı. Böyle yalan atabilmek için sokakları çok iyi tanımak gerekirdi; bunu nasıl becerdiğini aklım bir türlü almıyordu.

Beni bir iskemleye oturtular, üstüme eğildiler; iş görüşmesi yapar gibi.

"Şu Richard McGee hakkında ne biliyorsun?" diye sordu Miller.

Başımı kaldırıp bakınca, doğru söyleyip söylemediğimi anlamak için yüzümü dikkatle araştırdıklarını gördüm.

"Kim?"

"Beni duydun," dedi Miller.

"Sözünü ettiğiniz kişiyi tanımıyorum," dedim. Ne bildiklerini öğrenmek için zaman kazanmaya çalışıyordum. Mason o ağır elini omzuma koydu.

"L.A. polis teşkilatı dün gece Richard McGee'yi Laurel Canyon'daki evinde ölü buldu," dedi Miller. "Masanın üzerinde el yazısıyla yazılmış bir not vardı."

Miller kâğıt parçasını yüzüme doğru uzattı. Üzerine, 'CJames' sözcükleri karalanmıştı.

Miller sordu: "Tanıdık geldi mi?"

Yüzüme budalaca bir anlam vermeye çalıştım; pek zor olmadı.

"Peki, ya Howard Green? Onu tanır mıydın?" Miller ayağını önümdeki masaya dayadı, öne doğru eğildi; zayıf yüzü şimdi birkaç santim ötemdeydi.

"Hayır."

"Tanımıyordun, demek? Coretta James ile görüldüğün şu zenci barına gidermiş. Orası gizlenecek kadar büyük bir yer değil."

"Eh, yüzünü görmüş olabilirim; bana gösterseydiniz iyi olurdu."

"Bak bu biraz zor olacak," diye hırladı Mason. "Öldü, üstelik yüzü hamburgere dönmüş."

"Matthew Teran'dan ne haber, Ezekiel?" diye sordu Miller.

"Onu elbette tanıyorum. Birkaç hafta öncesine kadar belediye başkanlığına oynuyordu. Hey, neler oluyor kuzum?" Bıkılmış gibi yaparak ayağa kalktım.

"Seni tutukladığımız gece Teran bizi aradı," dedi Miller. "Şoförünü, yani Howard Green'i öldüreni bulup bulmadığımızı öğrenmek istiyordu."

Ona boş gözlerle baktım.

"Ona hayır dedik," diye sürdürdü sözünü. "Ama bir cinayet daha işlendiğini, Coretta James'in de aynı biçimde öldürüldüğünü söyledik. Gerçekten ilgilendi, Easy. Seninle ilgili her şeyi öğrenmek istedi. Kalkıp karakola bile geldi; seni ona ve yeni şoförüne göstermemizi istedi."

Kapıdaki gözetleme deliğini anımsadım.

"O adamla hiç karşılaşmadım," dedim.

"Öyle mi? Teran'ın cesedi bu sabah kent merkezindeki işyerinde bulundu. Yüreğine küçük, güzel bir kurşun saplanmış."

Kafama saplanan çivi beni yeniden iskemleye oturttu.

"Bununla bir ilgin olduğunu sanmıyoruz, Ezekiel. En azından, bunu kanıtlayamayız. Ama bir şeyler biliyor olmalısın... ve bunları öğrenmek için önümüzde koca bir gün var."

Mason ıslak, kırmızı dişetlerini gösterecek biçimde, geniş geniş sırıttı.

"Neden söz ettiğinizi bilmiyorum. Şu Howard Green züppesini belki tanıyorumdur. Yani John'un yerine takıldığına göre, yüzünü görmüş olabilirim, ama hepsi bu kadar; başka bir şey bilmiyorum."

"Bence biliyorsun, Ezekiel. Biliyor ve bize söylemi-yorsan, durumun pek parlak sayılmaz. Hem de hiç."

"Hiçbir şey bilmiyorum, ahabap. Tamam, habire birileri öldürülüyor, ama bunun benimle hiçbir ilgisi yok, inanın. Siz de her seferinde beni sıkıştırıyorsunuz. Sabıkam olmadığını siz de biliyorsunuz. Dupree ve Coretta ile birer içki içtik, hepsi bu. Bunun için beni asacak değilsiniz ya."

"McGee'nin evine gittiğini kanıtlarsam asabilirim."

Miller'in sağ gözünün altında yarım ay biçiminde, küçük bir yara izi olduğunu ayımsadım. Nedense bana o izin orada olduğunu baştan beri biliyormuşum gibi geliyordu. Aynı anda hem biliyor, hem de bilmiyordum sanki.

"Oraya hiç gitmedim," dedim.

"Nereye?" diye atıldı Miller hevesle.

"Ölü birinin evine."

"Bıçağın üzerinde kocaman, nefis bir parmak izi var, Ezekiel. Senin olduğu anlaşılırsa hapyı yuttun."

Mason bir iskemlenin arkasında asılı duran ceketimi aldı, giymem için tuttu; bir uşak gibi. Beni nasılsa ele geçirdiğine göre, bana kibar davranabileceğini düşünüyordu herhalde.

Parmak izimi aldirmek için beni alt kata indirdiler, sonra izleri bıçaktaki izle karşılaştırılması için kent merkezine gönderdiler.

Sonra yine o küçük odaya döndük; Miller ile Mason'ın bana sormak istediği başka sorular vardı.

Aynı şeyleri yineleyip duruyorlardı. Howard Green'i tanıyor muydum? Richard McGee ile tanışmış mıydım? Miller beni John'un yerine gidip Green ile aramda bağ kuracak birini bulmakla tehdit ediyordu, ama ikimiz de blöf yaptığının farkındaydık. O günlerde, polise konuşan tek bir zenci bile bulamazdınız. Konuşarlarsa bunu salt yalan atmak için yapardı. John'un kulübüne takılanlar bana özellikle yakın olan kişilerdi, dolayısıyla en azından tanıklar konusunda güvendedim.

Ama şu parmak izi beni endişelendiriyordu.

Bıçağa elimi bile sürmediğimi biliyordum, ama polisin neyin peşinde olduğundan emin değildim. Gerçek katili yakalamak istiyorlarsa haktanır davranır, parmak izlerini dürüstçe karşılaştırıp beni salıverirlerdi. Öte yandan, amaçları kim olursa olsun bir suçlu bulmak da olabilirdi. Belki de davayı bir an önce kapatmak niyetindeydiler; başarılı bir yıl geçirdikleri söylenemezdi.

Konu polislerle siyahlar olunca, hiçbir şeyden emin olamıyordunuz. Zenciler arasında işlenen suçlar polisin umurunda bile değildi. Demek istediğim, adamın biri karısını öldürdüğü ya da bir çocuğa zarar verdiği zaman, bazı iyi yürekli polisler üzülüyordu. Ama Frank Green'in neden olduğu türden suçlar, şiddet dolu eylemler kimseyi kaygılandırmıyordu. Hiçbir gazete siyahları ilgilendiren bir cinayete yer vermezdi; verse bile, en arka sayfalarda.

Kısacası, Howard Green'in, hatta Coretta'nın öldürülmesini bana yıkmayı kafaya koymuş olabilirlerdi, böylece bütün o yazışmalardan, kırtasiye işlerinden de kurtulacaklardı. O sırada en azından ben böyle düşünüyordum.

Aradaki fark şuydu: İki tane de beyaz adam öldürülmüştü. Beyaz birini öldürmek gerçek bir suçtu. Tek umudum, bu iki polisin gerçek katili bulmaya kararlı olmasıydı.

O öğleden sonra hâlâ sorgulanıyordum ki, içeriye bol, kahverengi bir takım elbise giymiş, genç bir adam girdi. Elinde büyük, kahverengi bir zarf vardı; zarfı Miller'a uzattı, kulağına bir şeyler fısıldadı. Miller çok önemli bir şey duymuşçasına, ciddi bir yüzle başını salladı. Genç adam çıktı, Miller bana döndü; gülümsediğini ilk kez görüyordum.

"Parmak izinin yanıtı elimdeki zarfta, Ezeziel," dedi sırtarak.

"Öyleyse gidebilirim demektir."

"Hı-hı."

"Ne diyor?" Mason, efendisi eve dönmüş bir köpek gibi bir o yana bir bu yana sığıyordu.

"Katilimizi bulduk galiba."

Kalbim öyle hızlı atıyordu ki, kulaklarımın zonkladığını hissediyordum. "Dinle ahbap; orada değildim."

Korkumu ele vermemeye çalışarak Miller'ın yüzüne bakıyordum. Ona bakıyor, öldürdüğüm bütün Almanlar'ı düşünüyordum. Beni ne korkutabilir, ne de yıkabilirdi.

Miller zarftan beyaz bir sayfa çıkardı, yazıyı okudu. Başını kaldırıp bana baktı. Sonra, yine kâğıda.

"Gidebilirsin, Bay Rawlins," dedi, tam bir dakika sonra. "Ama seninle yine görüşeceğiz. Bir şey çıkacak ve seni yine buraya getireceğiz, bundan emin olabilirsin!"

"Easy! Easy!" diye tısladı Mouse; arabamı yolun karşısına çekmiş, beni bekliyordu.

"Anahtarı nerden buldun?" diye sordum, yanındaki koltuğa geçerken.

"Anahtar mı? Hadi be; bu boku çalıştırmak için iki teli birbirine sürtmek yeter de artar."

Marş düğmesinden bir deste tel sarkıyordu. Başka zaman olsa tepem atardı, ama şu anda tek yapabildiğim, gülmek oldu.

"Görünüşe bakılırsa, buraya seni kurtarmaya gelmişim, Ease," dedi Mouse. Koltuğun üzerinde, aramızda duran tabancasını elledi.

"Şimdilik ellerinde beni tutacak bir kanıt yok. Ama yakında bir şeyler bulamazlarsa, herkesi unutup peşime düşeceklerdir."

"Dinle," dedi Mouse. "Dupree'nin hangi delikte olduğunu öğrendim. Gidip onu bulalım; bir sonraki adımı o zaman kararlaştırırız."

Dupree ile konuşmak istiyordum, ama şu anda daha önemli bir konu vardı.

"Oraya daha sonra gideriz; önce seni bir yere götürmek istiyorum."

"Nereye?"

"Köşe başına kadar git, sonra sola dön," dedim.

Portland Court, 107'nci Cadde'yle Central arasında, Joppy'nin barından fazla uzakta olmayan, atnalı biçiminde dizilmiş, küçük apartmanlardan oluşan bir siteydi. On altı küçük sundurmayla kapı eşiği küçük bir avlunun çevresine yarım daire biçiminde sıralanmıştı; avludaki saksılarda on altı tane bodur manolya ağacı vardı. Akşamın erken saatleriydi, çoğu yaşlı çiftler olan kiracılar kafesişi kapıların gerisinde, taşınabilir, alüminyum tepsilerde akşam yemeklerini yiyorlardı. Her evden radyonun sesi geliyordu. Mouse ile birlikte, sekiz numaralı kapıya doğru ilerlerken önünden geçtiğimiz insanlara el sallıyorduk.

Kapı kapalıydı.

Kapıya vurdum, sonra bir daha vurdum. Birkaç dakika sonra bir gürültü duyduk, ardından da kapıya yaklaşan ağır ayak sesleri.

"Kim o?" diye sordu kızgın bir ses; içinde biraz da korku vardı.

"Easy!" diye bağırdım.

Kapı açıldı; Junior Fornay mavi şortu, beyaz tişörtüyle kafesişi paravanın gerisinde duruyordu.

"Ne istiyosun?"

"Geçen geceki telefonunla ilgili konuşmak istiyordum, Junior. Sana sormak istediğim birkaç şey var."

Kapıyı açmak için kulpa uzandım, ama Junior mandalı içerden kilitledi.

"Bennen o zaman konuşmalıydın. Şu anda uyumam gerek."

"Neden kapıyı açmıyorsun, Junior? Yoksa kırmak zorunda kalacağım," dedi Mouse, ortaya çıkararak; kapının yan tarafında, Junior'un göremeyeceği bir yerde beklemişti.

"Mouse!" dedi Junior.

Dostumu yeniden gördüğüne sevinip sevinmediğini çıkaramamıştım.

"Aç şunu, Junior. Easy ile bütün gece burada dikilecek halimiz yok."

İçeriye girdik; Junior iyi bir ev sahibi gibi gülümsedi.

"Bira ister misiniz, çocuklar? Dolapta birkaç kutu var."

Biraları aldık, Junior'un sunduğu sigaraları yaktık. Bizi, bir oyun masasının çevresine dizilmiş, açılır kapanır iskemlelere oturttu.

Bir süre sonra sordu: "Evet, ne istiyosunuz?"

Cebimden bir mendil çıkardım. Bu, Richard McGee'nin evinde, yerden bir şey almak için kullandığım mendildi.

"Bunu tanıdın mı?" diye sordum Junior'a, mendili masanın üzerine açarak.

"Bu izmaritin bennen ne ilgisi olabilir?"

"Senin izmaritin, Junior. Zapatas marka. Bu boku içecek kadar ucuz başka birini tanımıyorum. Üstelik biri bunu yere henüz yanarken atmış; bak, dipteki kâğıt yanmış, ama küle dönüşmemiş."

"N'olmuş yani? Diyelim ki, benim?"

"Bunu öldürülmüş bir adamın evinde, yerde buldum. Adı Richard McGee. Biri ona Coretta James'in adını vermiş; Coretta'nın şu beyaz kızla görüştüğünü bilen biri."

"Bana ne bundan?" Bir mucize gibi, Junior'un kaşlarından ansızın ter fışkırdı.

"Richard McGee'yi neden öldürdün?"

"Ha?"

"Oyun oynayacak zamanım yok, Junior. Onu öldürenin sen olduğunu biliyorum."

"Easy'nin nesi var, Mouse? Biri kafasına mı vurdu?"

"Benimle oyun oynama, Junior. Onu öldürdün; nedenini öğrenmek istiyorum."

"Sen çıldırmışın, Easy! Delirmişsin!"

Junior iskemlesinden fırladı, gidecekmiş gibi yaptı.

"Otur yerine, Junior," dedi Mouse.

Junior oturdu.

"Neler olduğunu anlat, Junior."

"Neden söz ettiğini anlamıyorum, ahbab. Ne demek istediğini bile bilmiyorum."

"Pekâlâ," dedim, avuçlarımı göstererek. "Polise gidersem, bıçağın üzerindeki parmak izlerinin sana ait olduğunu öğrenirler."

"Hangi bıçak?" Junior'un gözleri fal taşı gibi açılmıştı.

"Junior, beni iyi dinle. Şu anda zaten bir sürü derdim var, bir de seninle uğraşamam. John'un yerine gittiğim gece bu beyaz adam da oradaydı. Hattie sana adamı eve taşıttı; Coretta'nın adını verdiğin için adamdan para aldığına eminim. İşte onu o zaman öldürdün."

"Ben kimseyi öldürmedim."

"O parmak izi yalan söylediğini kanıtlayacak, dostum."

"Lanet olsun!"

Junior konusunda haklı olduğumu biliyordum, ama konuşmadığı sürece bunun bana hiçbir yararı olmazdı. Sorun, Junior'un benden korkmamasıydı. Kavgada yenebileceği birinden asla korkmazdı. Onu suçlu çıkaracak bilgiyi elde etsem bile kaygılanmazdı, çünkü ben onun için kolay lokmaydım.

"Gebert şunu, Raymond," dedim.

Mouse sırttı, ayağa kalktı. Tabancası hazır, elindeydi.

"Hey, dur bi dakika. Burda neler oluyo, ahbap?"

"Richard McGee'yi öldürdün, Junior. Ertesi gece beni aradın, çünkü bunun aradığım kızla ilgili olduğunu biliyordun. Ne bildiğimi öğrenmek istedin, ama sana bir şey söylemediğim için telefonu kapadın. Her neyse, o adamı öldürdün; bana nedenini söyleyeceksin, aksi halde Mouse seni bir güzel harcayacak."

Junior dudaklarını yaladı, bayılmak üzere olan bir çocuk gibi iskemlesine çöktü.

"Neden bennen uğraşıyorsun, ahbap? Ben sana n'aptım ki?"

"Olup biteni anlat, Junior. Anlat; belki duyduklarımı unutturum."

Junior biraz daha kıvrandı, sonra şöyle dedi: "Senin geldiğin gece, o herif de bardaydı."

"Evet?"

"Hattie onu içeri almak istemedi, gitmesini söyledi. Ama adam zaten sarhoştur, kaldırıma yığılıp kaldı. Hattie çıkıp ona bakmamı istedi; kapının eşiğinde olay çıksın istemiyodu. Arabasına falan binmesine yardım etmek için dışarı çıktım."

Junior sustu, birasından bir yudum aldı, sonra da camdan dışarıya bakmaya koyuldu.

Mouse dayanamadı: "Devam et, Junior." Bu işi bir an önce bitirmek istiyordu.

"Şu soruşturduğun kız hakkında bi şeyler öğrenmek istiyodu, Easy; bana yirmi dolar önerdi. Onu arabaynan eve götürürsem ve beyaz kızı bulmasına yardım edersem bana yüz dolar verceğini söyledi."

"O parayı aldığını biliyorum." Mouse bir kürdanla dişlerini karıştırıyordu.

"Eh, fena para sayılmaz." Junior, Mouse'un gösterdiği yakınlığa karşılık, umutla gülümsedi. "Evet, onu evine götürdüm. Aradığı kızı Coretta James'in yanında gördüğümü söyledim. Niye söylemeyecekmişim ki; beyaz bi kızdan bana ne?"

"Onu neden öldürdün, peki?" diye sordum.

"Frank Green'e bi mesac götürmemi istedi. Parayı bana ondan sonra vericekmiş."

"Ve?"

"Canın cehenneme, dedim. İsteddiği şeyi yapmıştım; paramı öde, istediğin başka bi şey varsa, onu da ayrıcana konuşuruz, dedim." Junior'un gözlerine delice bir bakış yerleşmişti. "Madem öyle, yirmi dolarını al git, dedi. Soona bana küfretti, öteki odaya geçti. Tanrı cezasını versin! Orda bi tabancası olduğundan emindim. Mutfaktaki lavabodan bi bıçak kaptım, peşinden gittim. Orda bi silahı olabilirdi, diyil mi, Raymond?"

Mouse birasını yudumluyor, Junior'a bakıyordu.

"Frank'e ne söylemeni istiyordu?" diye sordum.

"O kız hakkında bi şey biliyomuş; bunu Frank'e söylememi istedi."

"Daphne hakkında mı?"

"Evet," dedi Junior. "Kıznan ilgili bi şey varmış, bunu bikaç kişi biliyomuş; işte bu her neyse onu Frank'nen konuşmalıymış."

"Başka?"

"Bu kadar."

"Onu sırf silahı olabilir diye mi öldürdün?"

"Bunnarı polise söylemene hiç gerek yok, ahbap," dedi Junior. Yaşlı bir adam gibi yığılmıştı iskemlesine. Midemi bulandırıyor. Kendinden küçüklere saldıracak kadar cesurdu, silahsız bir sarhoşu bıçaklayacak kadar cesurdu, ama suçunun hesabını verecek kadar yürekli değildi.

'Yaşamayı hak etmiyor,' diye fısıldadı, kafamın içindeki ses.

Mouse'a döndüm: "Hadi, gidelim."

24

Dupree, kız kardeşi Bula'nın evindeydi; Watts'in hemen dışında, Compton'da. Bula, Temple Hastanesinde gece hemşiresi olarak çalıştığı için, kapıyı bize Dupree açtı.

"Easy," dedi sakın bir sesle. "Mouse!"

"Pete!" Mouse neşeliydi. "Bu koku da ne; domuz yahnisi mi yoksa?"

"Evet. Sabah Bula pişirmişti. Pilav da var."

Mouse, Dupree'nin yanından geçip kokuya doğru ilerledi. Küçük girişte durmuş, birbirimizin omzuna bakıyorduk. Hâlâ yarı yarıya dışardaydım. Bula'nın yetiştirdiği gül tarhından iki cırcırböceğinin sesi geldi.

"Coretta'ya çok üzuldüm, Pete. Gerçekten."



"Nedenini çok merak ediyorum, Easy. Neden biri onu bu biçimde öldürmek istedi?" Bana bakınca, her iki gözünün de şişmiş, morarmış olduğunu gördüm. Sormama gerek yoktu; bunların polis sorgusundan kalan izler olduğunu biliyordum.

"Bilmiyorum, dostum. Bir insanın başka bir insana böyle bir şeyi nasıl yapabildiğini aklım almıyor."

Gözyaşları Dupree'nin yanaklarından yuvarlanıyordu. "Aynısını bunu ona yapan adama yapacağım, Easy." Gözlerimin içine baktı. "Evet, kim olduğunu bulur bulmaz. O herifi geberteceğim. Kim olursa olsun."

"Çocuklar, gelin hadi," diye seslendi Mouse koridorun öteki ucundan. "Sofra hazır."

Bula'nın dolabında çavdar viskisi vardı. Mouse ile Dupree içmeye başladılar. Dupree bütün gece ağlayıp durdu, çok üzgündü. Ona bazı sorular sordum, ama hiçbir şey bilmiyordu. Aynasızların onu sorguya çektiğini, nedenini açıklamaksızın tam iki gün karakolda tuttuğunu anlattı. Sonunda ona Coretta'nın başına geleni açıklamışlar, bunun üzerine Dupree öyle yıkılmış ki, katilin o olmadığını anlamışlar.

Dupree öyküsünü anlatırken, durmaksızın içiyordu. Sonunda sarhoş oldu, divanın üzerine serilip kendinden geçti.

"Bu Dupree iyi bir adam," dedi Mouse, dili dolanarak. "Ama içkiye hiç dayanıklı değil."

"Eh, senin de kanat takmış uçtuğun söylenebilir, Raymond."

"Bana sarhoş mu diyorsun?"

"Yalnızca kadeh devirme konusunda ondan aşağı kalmadığını söylüyorum; alkol testi yapılsaydı kesinlikle geçemezdin."

"Sarhoş olsam, şunu yapabilir miyim?" diye sordu.

Elini o güne kadar kimsede görmediğim bir hızla gösterişli ceketinin iç cebine attı, o uzun namlulu silahını çekti. Tabancanın ağzı alnımdan yalnızca birkaç santim ötedeydi.

"Texas'ta kimse benimle boy ölçüşemez!"

"İndir şunu, Raymond," dedim, elimden geldiğince sakin bir sesle.

"Hadisene," dedi, tabancayı omzundaki kılıfa sokarken. "Çek tabancanı. Bakalım kim kazanacak?"

Ellerim dizlerimin üzerindeydi. Kıpırdadığım an Mouse'un beni öldüreceğini biliyordum.

"Silahım yok, Raymond. Bunu biliyorsun."

"Bir aptal gibi silahsız gezdiğine göre ölmek istiyorsun demektir." Gözleri camlaşmıştı; beni görmediğinden emindim. Ama birini gördüğü kesindi: kafasının içinde taşıyıp durduğu iblisi.

Tabancasını bir kez daha çıkardı. Bu kez horozu kaldırdı. "Son duanı et, pis zenci. Seni yuvana gönderiyorum."

"Bu kadar yeter, Raymond," dedim. "Dersini aldı. Onu öldürmene gerek yok." Laf olsun diye konuşuyordum.

"Beni arayacak kadar aptal; üstelik bir tabancası bile yok! Orospu çocuğunu geberteceğim!"

"Bırak yaşasın, Ray. Seni her görüşte korkudan altına etmesi onun için en iyi ceza."

"Eh, korksa iyi eder. Onu geberteceğim. Orospu çocuğunu geberteceğim!"

Başını salladı, elindeki silahı kucağına bıraktı. Başı göğsüne düştü, horlamaya başladı; hemen oracıkta!

Tabancayı aldım, götürüp mutfaktaki masanın üzerine koydum.

Mouse yanında hep daha küçük, iki tabanca daha taşırdı; bunu yıllar öncesinden biliyordum. Tabancalardan birini aldım, Dupree ve Mouse iç\*in bir not yazıp bıraktım. Eve gittiğimi, Mouse'un silahının bende olduğunu yazdım. Buna aldırmayacağını biliyordum; yeter ki ona haber vereyim.

Sokakta beni bekleyen olup olmadığını kontrol etmek için evimin önünden iki kez geçtim. Sonra arabayı köşe başına bıraktım; beni aramaya gelen olursa, evde olmadığını sanacaktı.

Tam anahtarı kilide sokmuşum ki, telefon çalmaya başladı. Yedinci çalışta almacı kaldırıldım.

"Easy?" Sesi her zamankinden de tatlıydı.

"Evet, benim. Çoktan New Orleans'a varmıştır, diyordum."

"Bütün gece seni arayıp durdum. Neredeydin?"

"Eğleniyordum. Yeni dostlar ediniyordum. Polis yanlarına taşınmamı, onlarla birlikte oturmamı istedi."

Dostlar konusundaki şakamı ciddiye aldı. "Yalnız mısın?"

"Ne istiyorsun, Daphne?"

"Seninle konuşmam gerek, Easy."

"İyi ya, konuş."

"Yo, yo. Seni görmeliyim. Korkuyorum."

"Eh, bunun için seni suçlayamam. Seninle sırf telefonda konuşmak bile beni korkutuyor," dedim. "Her neyse, ben de seninle konuşmalıyım. Öğrenmek istediğim bazı şeyler var."

"Buluşalım, öğrenmek istediğin her şeyi anlatayım."

"Pekâlâ. Neredesin?"

"Yalnız mısın? Yerimi senden başkası öğrenmemeli."

"Erkek arkadaşın Joppy'nin nerede saklandığını öğrenmesini istemiyorsun, öyle mi?"

Joppy'i bilmeme şaşırıysa da belli etmedi.

"Yerimi senden başka hiç kimsenin bilmesini istemiyorum. Ne Joppy'nin, ne de seni ziyarete gelen şu arkadaşının."

"Mouse mu?"

"Kimse bilmemeli! Ya bana söz verirsin, ya da telefonu kapatırım."

"Tamam, tamam. Eve yeni döndüm, Mouse yanımda değil. Bana yerini söyle, hemen geleyim."

"Bana yalan söylemezsin, değil mi, Easy?"

"Hayır. Yalnızca konuşmak istiyorum; tıpkı senin gibi."

Bana L.A.'ın güneyindeki bir motelin adresini verdi.

"Acele et, Easy. Sana ihtiyacım var," dedi, kapatmadan önce. Telefonu oda numarasını bile vermeksizin, çabucak kapatmıştı.

Bir kâğıda bir not karladım; bir yandan da plan yapıyordum. Mouse'a beni bir arkadaşımın, Primo'nun evinde bulabileceğini yazmıştım. En üste büyük harflerle RAYMOND ALEXANDER yazdım, çünkü Mouse'un okuyabildiği tek sözcükler, kendi adıyla soyadıydı. Dupree'nin buraya Mouse'la birlikte geleceğini, notu ona okuyacağını umuyordum; sonra da ona Primo'nun evini gösterirdi.

Sonra evden koşarak çıktım.

Kendimi bir kez daha, gece yarısı L.A.'ta araba sürerken bulmuştum. Vadinin üzerindeki incecik, siyah bulutlarla kaplı gökyüzü mercan rengindeydi. Mavi elbiseli kızla buluşmaya neden tek başıma gittiğimi bilmiyordum. Ama uzunca bir süredir kendimi ilk kez mutlu ve beklenti dolu hissediyordum.

25

Sunridge küçük, pembe bir moteldi; asfalt bir araba parkının arkasında 'L' harfi oluşturacak biçimde birleşen iki üçgen binadan oluşuyordu. Burası Meksikalılar'ın çoğunlukta olduğu bir mahalleydi; resepsiyonda oturan kadın da Meksikalıydı. Safkan Meksika Kızılderilisi: kısa boylu, badem gözlü, kırmızıya çalan, koyu zeytin rengi tenli. Gözleri koyu kahverengi, saçlarıysa görüldüğünden daha yaşlı olduğunu anlatan birkaç ak şeridin dışında simsiyahtı.

Soru dolu gözlerle yüzüme baktı.

"Bir arkadaşımı arıyorum," dedim.

Sertleşen gözlerini kısınca, gözlerinin çevresinde derin kırışıklıklar belirdi.

"Kızın soyadı Monet; kendisi Fransız."

"Odalara erkek giremez."

"Yalnızca konuşacağız, içerde konuşamazsak, çıkıp birer kahve içeriz."

Konuşmanın bittiğini anlatmak istercesine, bakışlarını benden uzaklaştırdı.

"Saygısızlık etmek istemiyorum, bayan, ama bu kızın bana borcu var; onu buluncaya kadar bütün kapıları tek tek çalmaya kararlıyım."

Arkasındaki kapıya doğru döndü, ama seslenmesine fırsat vermeden atıldım: "Bayan, bu kadınla konuşmak için gerekirse erkek kardeşlerinizle, oğullarınızla dövüşmeye hazırım. Ona ya da size zarar vermek gibi bir niyetim yok, ama onunla mutlaka konuşmalıyım."

Yeni postacıyı kontrol eden, kuşkucu bir köpek gibi burnunu havaya dikerek beni tepeden tırnağa süzdü, sonra aradaki uzaklığı kestirmeye çalışırcasına arka kapıya baktı.

Sonunda, "Koridorun sonunda; on bir numara," dedi.

Hızla binanın öteki ucuna seğirttim.

On bir numaralı kapıyı çalarken, omzumun üstünden arkayı kolluyordum..

Sırtında gri bir bornoz vardı, başında da türban biçiminde dolanmış bir havlu. Gözleri o anda yeşildi; beni görünce gülümsedi. Başıma açtığı onca derde, neden olduğu bütün sorunlara karşın, tatlı tatlı gülümsüyordu; ziyaretine çok sevindiği bir arkadaşını karşılar gibi.

"Seni oda hizmetçisi sandım," dedi.

"Hı-hı," diye homurdandım. Bu uzun giysinin içinde her zamankinden de güzeldi. "Burdan hemen çıkmalısınız."

Omzumun üstünden arkaya bakıyordu. "Önce müdürle konuşsak iyi ederiz," dedi.

Kısa boylu kadınla, koca göbekli, iki Meksikalı erkek bize doğru yaklaşıyordu. Adamlardan biri elindeki copu sallıyordu. Bir adım ötemde durdular; Daphne kendini gizlemek için kapıyı biraz kapadı.

"Sizi rahatsız mı ediyor, bayan?" diye sordu Meksikalı kadın.

"Ah, hayır, Bayan Guitierra. Bay Rawlins arkadaşımıdır. Beni yemeğe çıkaracak da." Daphne'nin eğleniyormuş gibi bir hali vardı.

"Odalara erkek giremez," dedi kadın.

"Arabada bekleyebilir, öyle değil mi, Easy?"

"Elbette."

"Konuşmamızı bitirmemize izin verin, Bayan Guitierra, sonra arabasına gidip uslu uslu beni bekleyecektir, merak etmeyin."

Adamlardan biri bana, elindeki copla kafamı yarmak ister gibi bakıyordu. Ötekinin gözleri Daphne'deydi; onun da bir şey istediği anlaşılıyordu.

Gözlerini bizden ayırmadan hole doğru gerilediklerini görünce, Daphne'ye döndüm: "Dinle. Buraya tek başına gelmemi istedin, ben de geldim. Şimdi seni buradan götürmek istiyorum; seni bildiğim bir yere götüreceğim."

"Beni Carter'ın tuttuğu adama götürmeyeceğini nereden bileyim?" Gözleri gülüyordu.

"Ah. Onunla işim bitti... Erkek arkadaşın Carter'la konuştum."

Bunu duyunca yüzündeki gülümseme silindi.

"Ya? Ne zaman?"

"İki, yo, üç gün önce. Seni geri istiyor; Albright ise şu otuz bin doları."

"Ona geri dönmeyeceğim," dedi; doğru söylediğini biliyordum.

"Bunu başka zaman konuşuruz. Şimdi burdan hemen çıkmalıyız."

"Nereye gideceğiz?"

"Bildiğim bir yer var. Sana yiyecekmiş gibi bakan adamlardan bir an önce uzaklaşmalısın; ben de öyle. Seni güvenli bir yere yerleştireceğim; sonra oturup ne yapacağımızı konuşuruz."

"Los Angeles'tan ayrılamam. Frank ile konuşmadan olmaz. Artık dönmüş olmalı. Arayıp duruyorum, ama evde bulamıyorum."

"Polis onu Coretta için sıkıştırıyor; şu anda çok keyifsiz olduğundan eminim."

"Onunla konuşmalıyım."

"Tamam, ama önce burdan gitmeliyiz."

"Bir dakika bekle," dedikten sonra odaya girdi. Yeniden görüldüğünde, elinde bir deste para vardı. "Gidip borcumu ödesene, Easy. Bavulları görünce bizi rahatsız etmesinler."

Ev sahipleri dünyanın her yerinde aynıydı; paraya bayılıyorlardı. Daphne'nin hesabını kapatınca kadınla adamlar çekip gittiler, hatta gülümsemeyi bile başardılar.

Daphne'nin üç tane çantası vardı, ama içlerinde o ilk gece taşıdığı yıpranmış, eski bavul yoktu.

Yolumuz uzundu. Watts ve Compton'dan elimden geldiğince uzaklaşmak istiyordum, bunun için L.A.'nın doğusuna, bugün El Barrio denen bölgeye yöneldim. O sıralarda, Meksikalıların ele geçirdiği Yahudi mahallelerinden biriydi.

Yüzlerce yoksul evin, cılız palmye ağaçlarının, SO7 kablarda oynayan, bağrıışan çocukların önünden geçtik.

Sonunda, bir zamanlar güzel bir konak olan, şimdise bakımsızlıktan dökülen, eski bir eve geldik. Yüksek, yeşil çatılı, kocaman bir sundurması, her üç katında da geniş pencereleri vardı. Camlardan ikisi kırılmıştı; kırık yerlere kartonlar, bez parçaları sıkıştırılmıştı. Kırmızı topraklı avluda, kurumaya yüz tutmuş, hastalıklı bir meşe ağacının altında üç köpek yatıyordu; sağa sola sekiz tane eski araba bırakılmıştı. Altı-yedi çocuk enkazlar arasında koşuşturuyordu. Meşe ağacına çakılmış olan küçük, tahta levhada 'Kiralık Oda' yazıyordu.

Merdivenin dibindeki alüminyum iskemlede tişörtle tulum giymiş, kır saçlı, yaşlı bir adam oturuyordu.

"Selam, Primo," dedim, el sallayarak.

"Easy," dedi. "N'oldu, yolunu mu kaybettin?"

"Hayır, dostum. Biraz yalnız kalmak istedim; Primo'yu bir deneyeyim, dedim."

Primo gerçek bir Meksikalı'ydı; orada doğmuş, büyümüştü. O yıllarda, yani 1948'de Meksikalılar ile siyahlar birbirlerinden nefret etmeye henüz başlamamıştı. O zamanlar, yani kökenler henüz keşfedilmemişken, bir Meksikalı ile bir zenci aynı ırktan olduğunu düşünürdü. Aynı çürük değneğin iki ucuna yapışmış, bir çift şanssız suç ortağı gibi.

Primo- ile bahçevanlık yaptığım günlerde tanışmıştım. Bir ekiple birlikte çalışıyor, Beverly Hills ve Brentwood'da büyük işler alıyorduk. Kent merkezinde, Altıncı Cadde'de falan bile birkaç yerden biz sorumluyduk.

Primo iyi bir adamdı, benimle ve arkadaşarımla düşüp kalkmaktan çok hoşlanırdı. O büyük evi almasının nedeni, orayı bir otele çevirmeyi düşünmesiydi. Ondan oda kiralamamız, ya da oradan dostlarımıza söz etmemiz için bize sürekli yalvarırdı.

Kapıdan girdiğimi görünce ayağa kalktı. Boyu ancak göğsüme geliyordu. "Nasıl yani?" diye sordu.

"Bize yalnız kalabileceğimiz bir yer gösterebilir misin?"

"Arka tarafta küçük bir ev var; bayanla orada kalabilirsiniz." Arabada oturan Daphne'yi görmek için eğildi. Kız ona tatlı tatlı gülümsedi.

"Ne kadar?"

"Gecesi beş dolar."

"Ne?"

"Gerçek bir ev, Easy. Tam âşıklar için." Bana göz kırptı.  
Sırf eğlenmek için onunla çekişebilirdim, ama aklımda bir sürü şey vardı.  
"Pekâlâ."

Ona on dolarlık bir banknot verdim, bize büyük evin yanından dolanıp arkadaki eve giden patikayı gösterdi. Bizimle gelmeye niyetlendi, ama onu durdurdum.

"Primo, dostum," dedim. "Yarın buluşur, yarım şişe tekilanın icabına bakarız, oldu mu?"

Gülümsedi, kolumu hafifçe çimdikledikten sonra arkasını döndü. Keşke yaşamım eskisi kadar dingin olsaydı, diye düşündüm; tek derdimin, beyaz bir kızla çılgın bir gece geçirmek olduğu günlerdeki kadar dingin.

Gördüğümüz ilk şey, üzerinde çiçekler bulunan, karman çorman bir çalı kümesi oldu; her yanından hanımelleri, aslanağızları, çarkıfelekler fıskırmıştı. Dalların arasına tırtıklı, insan boyunda bir delik açılmıştı. Bu kapıdan geçince, büyük bir malikânenin müstemilatına, ya da bahçıvan evine benzeyen, küçük bir evle karşılaştık. Evin üç yanı, yerden tavana uzanan cam kapılarla kaplıydı. Bütün kapılar dışarıya, evin üç yanını çevreleyen, beton avluya açılıyordu, ama şu anda hepsi kapalıydı. Ön kapı ahşaptı, yeşile boyanmıştı.

Pencerelerdeki uzun, beyaz perdeler çekiliydi.

Evin içi genişçe bir odadan oluşuyordu; bir köşede perdeli bir karyola, öteki köşede ise iki gözlü bir gazocağı vardı. Üzerinde bir tost makinesi bulunan bir masanın çevresine uzun arkalıklı, dört iskemle dizilmişti. Kocaman, şişkin bir divanın koyu kahverengi kumaşına iri, sarı çiçekler işlenmişti.

"Ah, bu harika!" diye haykırdı Daphne.

Yüzümdeki şaşkınlık içten olmalı ki, hafifçe kızardı, ekledi: "Evet, biraz onarım gerekiyor belki, ama yine de işe yarar."

"Eh, yıkıp baştan yaparsak, belki..."

Daphne güldü; çok sevimliydi. Daha önce de dediğim gibi, bir çocuktan farksızdı ve bu çocuksu sevinci beni etkiliyordu.

"Bence çok güzel," dedi. "Gösterişli olmayabilir, ama sessiz, sakin. Bizi burada kimse bulamaz."

Çantalarını divanın yanına, yere bıraktım.

"Biraz dışarıya çıkmam gerekiyor," dedim. Onu yerine yerleştirdiğime göre, çıkıp işlerin durumuna bakmalıydım.

"Gitme."

"Zorunluyum, Daphne. İki kötü adamla L.A. polisi peşimde."

"Hangi kötü adamlar?" Yatağın kenarına oturdu, bacak bacak üstüne attı. Motelde sırtına sarı bir yazlık elbise geçirmişti, yanık omuzları görünüyordu.

"Biri arkadaşının tuttuğu adam, öteki de bir başka arkadaşın, Frank Green."

"Frankie'nin derdi neymiş? Senden ne istiyor?"

Yanına gittim, beni karşılamak için doğruldu. Gömleğimin yakasını indirdim, yaralanmış gırtlığımı gösterdim: "İşte, Frankie'nin derdi."

"Ah, canım!" Uzandı, boğazıma yavaşça dokundu.

Böylesine heyecanlanmamın nedeni belki bir kadının bana dokunmasıydı, belki de şu bir haftada yaşadıklarımın kafama dank etmesiydi; bilemiyorum.

"Şuna bak! Bunu da polis yaptı," dedim, gözümdeki morluğu göstererek. "İki kez tutuklandım, dört cinayetle suçlandım, karşılaşmayı asla istemediğim insanlar tarafından tehdit edildim, ayrıca..." Ciğerim patlayacak, dişlerimin arasından fırlayacakmış duygusuna kapılmıştım.

"Ah, zavallı adamcağız," dedi, koluma girip beni banyoya götürürken. Kolumu bir süre bırakmadı; musluğu açıp küveti suyla doldururken bile. Bana degecek kadar yakındı; gömleğimin düğmelerini açtı, pantolonumu indirdi.

Orada, klozet kapağının üzerinde çırılçıplak oturuyor, ona bakıyordum; aynalı kapaklı, küçük ilaç dolabına gitti. İçimin derinliklerinde bir şey kıpırdanıyordu; caza benzeyen, karanlık bir şey; size ölümün beklediğini anımsatan bir şey.

'Ölüm,' diye inledi saksofon. Ama, işin doğrusu, umurumda bile değildi.

26

Daphne Monet, aslında tanımadığım, kişiliğine ilişkin hiçbir şey bilmediğim bu kadın beni derin, porselen küvete sırtüstü yatırdı, önce ayak parmaklarımı, sonra da bacaklarımı özenle sabunladı. Orada öylece yatar, bir kelebeği yakalamaya hazırlanan, küçük bir oğlan gibi usul, derin soluklar alırken erkekliğimin uyandığını hissettim. Arada bir, fısıldıyordu: "Tamam, tatlım, her şey yolunda." Bu sözler nedense canımı acıtıyordu.

Bacaklarımla işi bitince, sert bir el havlusuyla ve içine süngertozu karıştırılmış sabunla her yanıma ovdu.

Bugüne kadar hiçbir kadın beni Daphne Monet gibi etkilememişti. Güzel kadınların çoğu içimde onlara dokunma, sahip olma isteği uyandırır. Daphne ise beni kendi içime bakmaya zorluyordu. Tatlı bir sözcük

fısıldıyor, beni, aşkı ve yitirme acısını ilk hissettiğim âna döndürüyordu. Annemin ölümünü anımsıyordum; Daphne karnımı ovalamaya başladığında, ben henüz sekiz yaşındaydım. Altını sabunlamak için erkeklik organımı tutup kaldırıncaya, soluğumu tuttum; suyun etkisiyle maviye dönmüş gözleriyle yüzüme baktı, organımı birkaç kez sıvazladı. İşi bitince gülümsedi, elindekini yeniden karnıma bastırdı.

Tek bir sözcük bile edemiyordum.

Küvetten azıcık uzaklaştı, bedenini hafifçe kıvrarak, tek bir hareketle sarı elbiseden sıyrıldı, elbiseyi küvetteki suyun içine attı, sonra külotunu indirdi. Tuvaletle oturdu, bir erkeğin işeyişini çağrıştıracak kadar gürültülü bir biçimde işedi.

"Tuvalet kâğıdını uzatsana, Easy," dedi.

Kâğıt rulosu banyo küvetinin ayakucundaydı.

Yanıma geldi, küvete doğru eğildi; dikkatle bana bakıyordu. "Bir erkeğin aletine sahip olsaydım, şeyim senin başın kadar büyük olurdu, Easy."

Küvetten çıktım; yumurtalıklarımı avuçladı. Yatak odasına giderken kulağıma açık saçık sözcükler fısıldıyordu. Söylediği şeyler beni utandırıyor. Daphne Monet kadar açık konuşan bir erkeğe hiç rastlamamıştım.

Ağzı bozuk kadınlardan hiç hoşlanmazdım. Bunun erkeklere özgü olduğunu düşünürdüm. Ama Daphne bu gözü pek konuşmanın altında benden bir şey ister gibiydi. Benim tek istediğimse elimi ruhuma iyice daldırmak ve istediği şeyi buluncaya kadar araştırmaktı.

Bütün gece bağırdık, inledik, alt alta, üst üste debelendik. Bir keresinde, uyuyup kalmışım; göğsüme sürttüğü buz parçasıyla uyandım. Saat üç dolaylarında beni beton avluva, çalılıkların arasına çıkardı, sırtımı pürüklü bir ağaca dayayıp benimle sevişti.

Güneş doğduğu zaman, yatakta bana iyice sokulup şöyle dedi: "Acıyor mu, Easy?"

"Ne?"

"Şeyin... Acıyor mu?"

"Evet."

"Sızlıyor mu?"

"Daha çok damarlar zonklıyor sanki."

Penisimi tuttu. "Canının acıması çok hoşuma gidiyor, Easy, ikimiz için."

"Benim de," dedim.

"Hissedebiliyor musun?"

"Evet, hissediyorum."

Beni bıraktı. "Onu demek istemedim. Bu evi, bizi kastediyorum. Olmamızı istedikleri gibi değiliz."

"Kimin?"

"Adları yok. Onlar yalnızca kendimiz olmamızı istemeyenler. Kendimizi bu kadar iyi hissetmemizi, böylesine yakınlaşmamızı istemezler. Seninle kaçmak istememin nedeni de buydu."

"Ben sana geldim."

Elini bir kez daha uzattı: "Ama seni ben aradım, Easy; seni bana getiren, bendim."

Ne zaman o geceyi düşünsem, karmaşık duygulara kapılıyorum. Daphne'nin çılgın olduğunu söyleyebilirim, ama bu benim aklımın başında olduğunu ileri sürmek demektir, oysa değildi. Canımı yakmak isteseydi, yakabilirdi, ben de buna bayılırdım; kanımı akıtmak isteseydi, damarlarımdan birini seve seve keserdim. Daphne yaşamım boyunca kapalı duran bir kapı gibiydi; ansızın açılan ve beni içeri alan bir kapı. Yüreğim ve göğsüm bu kadına bir gökyüzü kadar engin bir biçimde açılmıştı.

Öte yandan, onun bir çılgın olduğunu söyleyemem. Daphne bir bukalemuna benziyordu. Erkeği için değişiyordu. Garsonla takışmayı göze alamayan, ılımlı, beyaz bir erkeğin başını tutup göğsüne bastırıyor, onu avutuyordu. Karşısındaki yaşamı boyunca acıyla, öfkeyle yoğrulmuş, yoksul, siyah bir erkekse Daphne bir lifle onun yaralarını ovuyor, kanı kuruyuncaya kadar yalıyordu.

Sonunda kendime geldiğimde, öğleyi çoktan geçmişti. Her dakikayı birbirimizin kollarında geçirmiştik. Ne polisi düşünmüştüm, ne Mouse'u, ne de DeWitt Albright'ı. Önemsediğim tek şey, bu beyaz kıza duyduğum aşkın sancısıydı. Yine de, sonunda ondan uzaklaştım: "Konuşmalıyız, Daphne."

Belki bana öyle gelmişti, ama gözleri banyodan beri ilk kez yeşil yeşil parladı.

"Evet?" Yatağın içinde oturdu, örtündü. Onu kaybettiğimi biliyordum, ama buna üzülemez kadar doygundum.

"Bir sürü insan öldü, Daphne. Polis bunları üstüme yıkmaya çalışıyor. Bay Carter'dan otuz bin dolar çaldın; bu para yüzünden DeWitt Albright peşimde."

"Para yalnızca Todd ile beni ilgilendirir. Ölülere ya da Albright denen adama gelince; onlarla hiçbir ilgim yok."

"Sen böyle düşünüyor olabilirsin. Ama Albright seni bu işe bulaştıracak kadar yetenekli biri..."

"Benden ne istiyorsun?"

"Howard Green neden öldürüldü?"

Gözleri beni delip geçiyor, arkamda bir yere bakıyordu sanki; bir serapmışım gibi. "Kim?"

"Hadi ama."

Gözlerini benden kaçırdı, bir dakika sonra içini çekti. "Howard, Matthew Teran adında, zengin biri için çalışıyordu. Teran'ın şoförüydü. Teran belediye başkanlığına oynamak istedi, ama o kalabalıkta böyle bir şey için izin almak zorundasındır. Todd, Teran'ın seçimlere girmesini istemedi."

"Neden?" diye sordum.

"Bir süre önce Teran'la tanıştım; Richard'dan küçük bir Meksikalı çocuk satın alırken."

"Richard, cesedini bulduğumuz adam, değil mi?"

Başıyla doğruladı.

"Kimdi o?"

"Richard'la ben-" Durakladı. "Arkadaştık."

"Erkek arkadaşın mıydı?"

Başını 'evet' anlamında hafifçe salladı. "Todd'u tanımadan önce bir süre Richard'la oldum."

"Seni aramaya başladığım ilk gece, John'un kulübünün önünde Richard'la karşılaşmıştım. Seni mi arıyordu?"

"Olabilir. Ortadan yok olmamı istemiyordu, Teran ve Howard Green ile işbirliği yaptı; amaçları başımı derde sokup Todd'a ulaşmaktı."

Sordum: "Ne tür bir dert?"

"Howard bir şey biliyordu. Benimle ilgili bir şey."

"Ne?"

Ama sorumu yanıtlamadı.

"Howard'ı kim öldürdü?" diye sordum.

Hemen yanıtlamadı. Yatak örtüsüyle oynuyor, örtüyü göğüslerinin arasına sıkıştırmaya çalışıyordu.

"Jopp," dedi sonunda. "Onu Joppy öldürdü." Benimle göz göze gelmemeye çalışıyordu.

"Joppy mi?" diye bağırdım. "Neden böyle bir şey yapsın ki?" Ama daha soruyu sormadan, doğru söylediğini anlamıştım. Birini döve döve öldürmek tam Joppy'e yaraşan bir şiddet biçimiydi.

"Coretta'yı da mı?"

Daphne başıyla doğruladı. İşte o anda çıplaklığı midemi bulandırdı.

"Neden?"

"Bazen Frank'le birlikte Joppy'nin yerine giderdim. Frank benimle görünmekten hoşlanırdı. Oraya son gidişimde Joppy birinin beni aradığını fısıldadı; kim olduğunu öğrenmek için onu daha sonra aramamı söyledi, işte Albright denen adamı böyle öğrendim."

"Peki, ya Coretta ile Howard? Onlar niye öldürüldü?"

"Howard Green benimle temas kurmuş, onun ve patronunun dediklerini yapmazsam beni mahvedeceğini söylemişti. Joppy'e, Albright'ın beni bulmasını engellersen ve Howard'la konuşursan, sana bin dolar veririm, dedim."

"Bunun üzerine Howard'ı öldürdü, öyle mi?"

"Bence bir hataydı. Howard çenesi düşük biriydi. Joppy'i kızdırmış olmalı."

"Peki, ya Coretta?"

"Coretta'nın benimle konuşmaya geldiğini Joppy'e anlatmıştım. Ona senin bazı sorular sorduğunu... " Bir an durakladı. "Kızı öldürdü. Joppy çok korkuyordu. Zaten bir cinayet işlemişti."

"Seni neden öldürmedi?"

Başını kaldırdı, saçlarını geriye savurdu. "Ona henüz parayı vermemiştim.. O bin doları çok istiyordu. Ayrıca Frank'in sevgilisi olduğumu sanıyordu, insanlar Frank'ten çekinir."

"Frank'in senin için anlamı ne?"

"Sandığın gibi bir şey değil, Easy."

"Pekâlâ, Matthew Teran'ı kimin öldürdüğünü Frank biliyor mudur dersin?"

"Bilmiyorum, Easy. Ben hiç kimseyi öldürmedim."

"Para nerede?"

"Sakladım. Burada değil. Bulabileceğin bir yerde değil."

"O para öldürülmene neden olacak, kızım."

"Beni sen öldür, Easy." Dizime dokunmak için uzandı.

Yataktan çıktım. "Daphne, Bay Carter ile görüşmeliyim."

"Ona dönmeyeceğim. Asla."

"Yalnızca konuşmak istiyor. Konuşmak için ona âşık olman gerekmez."

"Anlamıyorsun. Ona âşığım; işte bu yüzden onu bir daha görmemeliyim." Gözleri yaşarmıştı.

"İşimi güçleştiriyorsun, Daphne."

Bir kez daha bana uzandı.

"Kes artık!"

"Todd sana benim için ne kadar verecek?"

"Bin dolar."

"Beni Frank'e götür, iki katını vereyim."

"Frank az kaldı öldürüyordu beni."

"Yanında olursam kılına bile dokunmaz."

"Gülümsemen Frank'i durdurmaya yetmez."

"Beni ona götür, Easy; paranı ancak o zaman alabilirsin."

"Bay Carter ile Albright'tan ne haber?"

"Beni istiyorlar, Easy. Onları Frank'le bana bırak."

"Frank senin neyin?" diye sordum yeniden.

Gözlerimin içine bakıp gülümsedi. Gözleri mavileş-ti; sırtını yatağın başucundaki duvara dayadı. "Bana yardım edecek misin?"

"Bilmiyorum. Burdan hemen çıkmalıyım."

"Neden?"

"Fazla geldi," dedim; Sophie'yi anımsayarak. "Temiz havaya ihtiyacım var."

"Burada kalabiliriz, sevgilim. Gidebileceğimiz başka bir yer de yok zaten."

"Yanıyorsun, Daphne. Onları dinlemek zorunda değiliz. Birbirimizi seversek birlikte olabiliriz. Bunu da kimse durduramaz."

Üzgün üzgün gülümsedi. "Anlamıyorsun."

"Canın benimle yatmak istedi, ama hepsi bu kadar; öyle değil mi? Bir zenciyle azıcık oynaşmak, sonra da giyinip rujunu sürmek; hiçbir şey hissetmeden."

Bana dokunmak için elini uzattı, ama geriye çekildim. "Easy," dedi. "Yanlış anladın."

"Hadi, gidip bir şeyler yiyelim," dedim, başka yöne bakarak. "Birkaç sokak ötede bir Çin lokantası var. Arka taraftaki kestirmeden gidebiliriz."

"Geri döndüğümüzde, hiçbir şey bulamayacağız."

Bunu pek çok erkeğe söylediğini tahmin ettim. Pek çok erkeğin onu yitirmektense, kalmayı seçtiğini de.

Sessizce giyindik.

Gitmeye hazırız; aklıma bir şey geldi.

"Daphne?"

"Evet, Easy?" Sesi bıkkındı.

"Bir şey öğrenmek istiyorum."

"Nedir?"

"Dün beni neden aradın?"

Yeşil gözlerini bana çevirdi. "Seni seviyorum, Easy. Bunu daha karşılaştığımız ilk an anladım."

27

Chow Chow, Los Angeles'ta kırklı ve ellili yıllarda oldukça sık rastlanan lokantalardan biriydi. Masa yoktu; yalnızca uzun bir tezgâhla on iki tane de yüksekçe tabure. Bay Ling tezgâhın arkasında, uzun, siyah bir ocağın önünde durur, üç çeşit yemek hazırlardı: kızarmış pilav, Çin usulü omlet ve erişte çorbası. Bu yiyeceklerden herhangi birini tavuk, domuz, karides ya da etle, pazarları da ıstakozla birlikte ısmarlayabilirdiniz.

Bay Ling hep ince, beyaz bir pantolonla beyaz tişört giyen, kısa boylu bir adamdı. Yakasının sol yanından fırlayan yılan dövmesi kıvrıla kıvrık ensesine doğru ilerler, sağ yanağında son bulurdu. Yılanın kafasında kocaman iki dişle uzun, kırmızı, bir çatal dil vardı.

"Ne istiyorsun?" diye bağırdı bana. Bay Ling'in dükkânına en az on kere gelmiş olmama karşın, beni hâlâ tanııyordu. Hiçbir müşterisini tanımazdı zaten.

"Kızarmış pilav," dedi Daphne, yumuşacık bir sesle.

"Neli olsun?" diye haykırdı Bay Ling. Sonra, kızın yanıtlamasına kalmadan, saydı: "Domuzlu, tavuklu, karidesli, etli!"

"Tavuklu ve karidesli, lütfen."

"Daha pahalıdır!"

"Önemli değil, efendim."

Bense domuzlu omlet istedim.

Daphne biraz yatışmış gibiydi. Onu açmayı başarır, benimle dertleşmesini sağlarsam, ona akıl verebilirdim belki. Onu Carter ile görüşmesi için zorlamak istemiyordum. Onu zorladığım sürece, adam kaçırmaktan

tutuklanmam bile olasıydı. Kızın itilip kakılmasına Car-ter'in nasıl bir tepki vereceği de ortadaydı. Belki de o anda onu seviyordum; azıcık da olsa. Mavi elbisenin içinde çok güzel görünüyordu.

"Seni herhangi bir şeye zorlamak istemiyorum, Daphne. Demek istediğim, içinden Carter'i bir daha öpmek gelmiyorsa, benim için sorun değil."

Gülümseyişini göğsümde, her yanımda hissedebiliyordum.

"Hiç hayvanat bahçesine gider misin, Easy?"

"Hayır."

"Gerçekten mi?" Şaşırılmıştı.

"Kafeslere tıklmış hayvanları görmenin ne anlamı var ki? Bana yardım edemezler; ben de onlar için hiçbir şey yapamam."

"Ama onlardan bir şeyler öğrenebilirsin, Easy. Hayvanat bahçesindeki hayvanlar sana çok şey öğretebilir."

"Ne gibi?"

Geriyeye yaslandı, Bay Ling'in ocağından yükselen dumana ve buhara baktı. Bir düşüneye bakıyordu.

"Beni hayvanat bahçesine ilk kez babam götürdü; New Orleans'ta, yani doğduğum yerde." Yine o belli belirsiz vurguyla konuşmaya başlamıştı. "Maymunların kafesine gitmiştik; oranın ölüm koktuğunu düşünmüştüm. Bir örümcek maymunu kafesin tepesinden sarkan ağlara tutunmuş, deli gibi sallanıyordu; bir öne bir arkaya. Gözü gören herkes bunca yıldır kilitli kalmanın hayvanı çıldırttığını görebilirdi; oysa çocuklarla yetişkinler birbirini dürtüklüyor, zavallı yaratığa gülüyordu.

"Kendimi tıpatıp o maymun gibi hissediyordum. Bir duvardan ötekine çılınca saldıran, gidecek bir yeri varmış gibi kendini kandıran biri. Oysa yaşamımın tutsağıydım; tıpkı o maymun gibi. Ağlamaya başladım, babam beni oradan uzaklaştırdı. Yalnızca o zavallı yaratığa acıdığımı sanmıştı. Oysa aptal hayvan umurumda bile değildi.

"Ondan sonra, yalnızca hayvanların daha özgür olduğu kafeslere gittik. En çok kuşların karşısında oyalandık. Balıkçılar, turnalar, pelikanlar, tavuskuşları. Kuşlar çok ilgimi çekmişti. O hafif, yumuşacık tüyleriyle öyle güzeldiler ki. Erkek tavuskuşları kuyruklarını açıyor, çiftleşmek istedikleri dişilere doğru sallıyorlardı. Babam beni kandırmak için yalnızca oyun oynadıklarını söyledi. Ama ne yaptıklarını biliyordum.

"Sonra, kapanma saatine az kala, zebraların önüne geldik. Çevrede kimse yoktu; babam elimi tutuyordu. Kafesin içinde birbirini kovalayan iki zebra vardı. Biri ötekenden kurtulmaya çalışıyordu, ama iri olanı bütün kaçış yollarını kesmişti. Onları durdurması için babama bağırdım; kavga etmelerinden korkuyordum."

Daphne öyle heyecanlanmıştı ki, elimi gittikçe daha çok sıkıyordu. Huzursuzlandığımı hissettim, ama beni neyin huzursuz ettiğini çıkaramıyordum.

"Hemen karşımızdaydılar," dedi. "Erkek dişinin üzerine çıktığında, tel örgüye yaslanmışlardı; bir ileri bir geri hareket etmeye başladılar. Erkek o uzun, kaygan şeyini iki kez çıkardı, dişinin böğrüne boşaldı.

"Babam elimi öyle sıkıyordu ki, canım acıyordu, yine de bir şey söylemedim. Sonra, arabaya döndüğümüz zaman beni öptü. Önce kızını öpen bir baba gibi yanağımdan, sonra da sevgilisini öper gibi dudaklarımdan." Daphne'nin yüzünde dalgın bir gülümseme vardı. "Beni öpmeyi kesince, ağlamaya başladı. Başını kucağıma dayadı; uzun bir süre, başını yeniden kaldırıp bana bakıncaya kadar, saçlarını okşadım, üzülmemesini söyledim."

Ne kadar tiksindiğimi belli etmiş olmalıyım ki, şöyle dedi: "Yaptığımız şeyin iğrenç olduğunu düşünüyorsun. Ama babam beni severdi. O günden sonra, on dördümü sürdüğüm bir yıl boyunca beni hayvanat bahçesine ve parka götürdü. Her seferinde, önce bir baba-kız gibi öpüşür, sonra da sakin bir yere gidip gerçek âşıklar gibi davranırdık. Ve her seferinde, ama her seferinde usul usul ağlar, onu bağışlamam için yalvarırdı. Bana armağanlar alır, para verirdi. Her şeye karşın onu severdim."

Ordan çekip gitmek, kaçmak istedim, ama başım duygularıyla hareket edemeyecek kadar dertteydi; konuyu değiştirmeyi denedim: "Bunların Carter'ı görmek istememenle ne ilgisi var?"

"O yıldan sonra babam beni hiçbir yere götürmedi. Baharda annemle beni terk etti; onu bir daha göremedim. Aramızda geçenleri hiç kimse bilmiyordu. Ama ben biliyordum. Bizi bunun için, bildiğim için terk etti. Hayvanat bahçesini gezdiğimiz o gün beni çok seviyordu ve beni, gerçek beni çok iyi tanıyordu; bu kadar iyi tanıdığı birinden uzaklaşmak zorundasın."

"Nedenmiş o?" diye sordum. "Çok yakınlaştığın birinden mutlaka kaçman mı gerekir?"

"Bu yalnızca yakınlaşmak değil, Easy. Çok daha fazlası."

"Carter'la aradaki şey de, bu mu?"

"Beni bütün erkeklerden çok daha iyi tanıyor."

O anda Carter'dan nefret ettim. Daphne'yi onun tanıdığı kadar tanımak istedim. Daphne'yi istiyordum; onu tanımak onu yitirmek anlamına gelse bile.

Yine arka yoldan, çalılar arasında yürüyerek küçük eve döndük. Her şey yolundaydı.

Kapıyı açtım, geçmesi için tuttum. Hayvanat bahçesiyle ilgili öyküden sonra herhangi bir şey söylemesi gerekmemişti. Nedenini bilmiyorum, ama ben de söyleyecek bir şey bulamamıştım. Belki de nedeni ona inan-



mamamdı. Evet, anlattığı öyküye inandığım, ya da en azından inanmak istediğini biliyordum, ama bütün bunlarda yanlış, daha doğrusu eksik bir şey vardı.

Omletle hesap pusulası arasında bir yerde, zararın neresinden dönsem kârdır, diye düşünmüştüm. Daphne benim için fazla derindi. Carter'ı arayıp kızın yerini söyleyecektim. Sonra da bütün bu karmaşadan uzaklaşacaktım. Kendi kendime, oğlum sen bu işe sırf para için girdin, deyip duruyordum.

Kafam bu tür düşüncelerle öyle doluydu ki, odayı kolaçan etmeyi unutmuştum. Hem kaygılanmam için bir neden yoktu ki. Daphne'nin soluğunu tuttuğunu duyunca, başımı şaşkınlıkla kaldırdım ve Albright'ın şöminenin önünde dikildiğini gördüm.

"İyi akşamlar, Easy," dedi, her zamanki gibi sözcükleri uzata uzata.

Kemerimdeki silaha uzandım, ama daha elimi bile süremeden kafamın içinde korkunç bir patlama oldu. Son anımsadığım şey, hızla yüzüme yaklaşan zemindi.

28

Savaş tarihinin en kızgın, en yoğun çarpışmasının tam ortasında, bir savaş gemisindeydim. Peş peşe patlayan toplar kıpkırmızı, alev alevdi; mürettebatla birlikte topları art arda ateşliyorduk. Uçaklar makineli tüfekle güverteyi tarıyor, kurşunlar kollarıma, göğsüme isabet ediyordu, ama gülleleri önümdeki adama uzatmayı sürdürüyordum. Akşam alacasıydı, ya da gündeğümü; kendimi savaşın gücüne tam anlamıyla kaptırılmış, kendimden geçmişim.

Sonra Mouse kolumdan tuttu, beni sıradan çıkardı. "Easy!" dedi. "Buradan hemen gitmeliyiz, dostum. Beyazların savaşında ne diye ölelim ki?"

"Ama ben özgürlük için savaşıyorum!" diye bağırdım.

"Özgür olmana izin vermezler, Easy. Savaşı kazan-san bile seni yine pamuk tarlalarına gönderirler!"

Bir an ona inandım, ama kaçmamıza kalmadan gemi isabet aldı, batmaya başladık. Güverteden buz gibi suya yuvarlandım. Sular ağızıma, burnuma doluyordu; bağırıma çalıştım ama suyun altındaydım. Boğuluyordum.

Kendime geldiğim zaman, Primo'nun üzerime boşalttığı buz kovası yüzünden sırlıslıkladım. Su gözlerime dolmuş, nefes boruma kaçmıştı.

"Neler oldu, dostum? Arkadaşlarınla kavga mı ettin?"

"Hangi arkadaşlar?" diye sordum, hayretle. O anda yalnızca Primo'nun beni ele verdiğini düşünüyordum.

"Joppy ile beyaz giysili beyaz adam."

"Beyaz adam mı?" Primo doğrulup oturmama yardım etti. Küçük evin dışında, kapının hemen önünde, yerdeydim. Kafam yavaş yavaş durulaşıyordu.

"Evet, iyi misin, Easy?"

"O ikisi buraya ne zaman geldiler?"

"İki-üç saat önce."

"İki-üç saat önce mi?"

"Evet. Joppy bana senin nerde olduğunu sordu, söyleyince de arabayı evin arka tarafına sürdü. Kısa bir süre sonra da gittiler."

"Kız yanlarında mıydı?"

"Kız falan görmedim."

Ayağa kalktım, eve girdim; Primo hemen arkam-daydı.

Daphne yoktu.

Yeniden dışarıya çıktım, sağa sola bakındım, ama orada da yoktu. Primo peşimdeydi: "Kavga mı ettiniz?"

"Pek sayılmaz. Telefonunu kullanabilir miyim?"

"Elbette. İçerde."

Dupree'nin kız kardeşini aradım; Dupree ile Mouse'un sabah erkenden evden ayrıldıklarını söyledi. Mouse olmadan ne yapacağımı bilmiyordum. Arabama atladım, Watts'a doğru sürdüm.

Gece zifiri karanlıktı, ay yoktu, kalın bulutlar yıldızları gizliyordu. Arada bir, karanlıkta parlayan, hiçbir şeyi aydınlatmayan bir sokak lambasına rastlıyordum.

'İn arabadan, Easy!'

Hiç sesimi çıkarmadım.

'O kızı bulmalısın, ahbab. Bu pisliği temizlemelisin.'

"Canın cehenneme!"

'Bak, oğlum; bu seni cesur kılmaz. Cesaret, o beyaz adamı ve arkadaşını bulmaktır. Cesaret, seni bu boka bulaştırmalarına izin vermemektir.'

"Ne yapabilirim ki?"

'Tabanca var, öyle değil mi? O heriflere kurşun işlemediğini mi sanıyorsun?'

"Onlar da silahlı; her ikisi de."

'Yapman gereken tek şey, sessiz davranmak. Geldiğini görmemeliler. Tıpkı savaşta gibi, dostum. Onları gecenin ta kendisi olduğuna inanılır.'

"İyi de önce onları bulmam gerek; nasıl bulacağım? Ne yapmamı istiyorsun? Rehber mi bakayım?"

'Joppy'nin oturduğu yeri biliyorsun, öyle değil mi? Gidip bir bak. Orada değilse, Albright'ın yanındadır.'

Joppy'nin evi karanlık, bariyer dışardan kilitliydi. Albright'ın işyerindeki şişman, kırmızı suratlı gece bekçisi Albright'ın binadan taşındığını söyledi.

Bunun üzerine, Santa Monica'nın kuzeyindeki bütün kentleri kapsayan danışma hattını aramaya karar verdim. Şansım yaver gitti; DeWitt Albright'ın adresini ilk arayışında öğrendim: Malibu Hills, 9'uncu Sokak.

29

Santa Monica'yı geçip Malibu'ya saptım, 9'uncu Sokağı buldum. Düzeltilmiş bir toprak yoldan başka bir şey değildi. Üç tane posta kutusu vardı: Miller, Korn, Albright. İlk iki evi geçtim, Albright'ın evine varıncaya kadar tam on beş dakika ilerledim. Hiçbir ölüm çığlığının duyulmayacağı kadar uzaktaydı.

Çiftlik evine benzeyen, yalın bir evdi; büyük sayılmazdı. Tek ışık, ön sundurmadaki lambadan geldiği için, evin rengini seçemedim. Evin ne renk olduğunu öğrenmek istiyordum. Jetlerin nasıl uçtuğunu, köpebalıklarının ne kadar yaşadığını öğrenmek istiyordum. Ölmeden önce öğrenmek istediğim bir sürü şey vardı.

Pencereye yaklaşınca, yüksek sesle konuşan erkek sesleriyle yalvaran bir kadın sesi duydum.

Pervazın üstünden bakınca, koyu parke zeminli, yüksek tavanlı, geniş bir salon gördüm. Yanan şöminenin karşısında, ayı postuna benzeyen bir şeyle kaplanmış, kocaman bir divan vardı. Daphne divandaydı, çıplaktı; iki erkek, Joppy ile DeWitt onun üstüne eğilmişti. Albright'ın sırtında keten takım elbisesi vardı, Joppy beline kadar soyunuktu. O iri göbeğinin görüntüsü iticiydi; o anda ona ateş etmemek için kendimi güç tuttum.

"Bütün bunlardan hâlâ sıkılmadın mı, tatlım?" dedi Albright. Daphne ona tükürdü, adam onun boğazına sarıldı. "O paraya sahip olamazsam, en azından seni öldürme zevkini tatmak isterim, anladın mı?"

Zeki bir erkek olduğumu düşünmekten hoşlanmama karşın, bazen salt duygularıyla hareket ederim. O beyaz adamın Daphne'yi boğmaya çalıştığını görünce pencereyi açtım, yavaşça odaya süzuldüm. Elimde tabanca, orada öylece duruyordum; DeWitt daha namluyu ona doğru çevirmeme bile kalmadan, beni sezdi. Bir atılışa kızı göğsüne çekti, bana doğru döndü. Beni görünce kızı bir yana itti, kendini divanın arkasına attı! Ateş etmeye hazırlandım, ama tam o anda Joppy kapıya doğru atıldı. Dikkatimi dağıtmıştı, bir an kararsız kaldım; büyük bir patlamanın ardından arkamdaki camın tuzla buz olduğunu duydum. Kendimi bir koltuğun arkasına atarken, DeWitt Albright'ın silahını çekmiş olduğunu gördüm.

Divanın arkasından iki el silah sesi geldi. Yana, biraz aşağıya doğru kaymasaydım, kurşunları yiyecektim.

Daphne'nin ağladığını duyabiliyordum, ama onun için yapabileceğim hiçbir şey yoktu. En büyük korkum, Joppy'nin dışardan dolanıp pencereden girmesi, beni arkadan avlamasıydı. Bunun üzerine, Albright tarafından görülmediğimi umarak köşeye doğru emekledim, camdan başını uzattığı takdirde Joppy'i görebilecek bir yere sindim.

DeWitt seslendi: "Easy!"

Sesimi çıkarmadım. Kafamdaki ses bile suskundu.

İki-üç dakika kadar bekledik; saniyeler geçmek bilmiyordu. Joppy pencerede görünmedi. Bu beni rahatsız etti; başka nerden gelebileceğini düşünmeye koyuldum. Ama tam çevreme bakınırken, hafif bir ses duydum; DeWitt geçirmişti sanki. Ardından kof bir gümbürtü duyuldu, koltuk geriye doğru devrildi. Ayaklı bir lambayı havaya kaldırmıştı. Lamba parçalandı; tahmin ettiğim yere ateş etseydim bile iskalardım, çünkü DeWitt öne doğru birkaç adım atmış, tabancanın namlusunu bana doğrultmuştu.

Ateş edildiğini duydum, hemen ardından da başka, olanaksızmış gibi görünen bir ses: DeWitt Albright bir domuz gibi hırıldadı: " Ne?"

Sonra Mosue'u gördüm! Ve dumanı tüten tabancasını!

Odaya Joppy'nin fırladığı kapıdan girmişti.

Peş peşe ateş edildi. Daphne çığlık çığlığa bağıyordu. Onu bedenimle örtmek için sıçradım. Duvardan kıymık parçaları fırlıyordu; Albright'ın odanın karşı köşesindeki pencerelerden birine sıçradığını, oradan da dışarıya atıldığını gördüm.

Mouse nişan aldı, ama silahı ateş almadı. Tabancayı lanet okuyarak fırlatıp attı, cebinden küçük, kalkık burunlu bir tabanca çıkardı. Pencereye doğru koştu, tam o sırada Cadillac'ın motorunun çalıştığını duyduk; Mouse'un ikinci fişek yatağını boşaltmasına kalmadan, odayı çakıl taşlarını ezen lastiklerin gıcirtısı doldurdu.

"LANET OLSUN!" diye bağırdı Mouse. "ALLAH KAHRETSİN!"

Kırık camdan içeriye dolan soğuk hava akımı Daphne ile ikimizi yaladı.

"Onu vurdu, Easy!" Altın dişlerini göstererek sırıtıyordu.

"Mouse," dedim; tek söyleyebildiğim buydu.

"Beni gördüğüne sevinmedin mi, dostum?"

Ayağa kalktım, ufak tefek adama sarıldım. Onu bir kadını kucaklar gibi kucaklamıştım.

"Mouse," dedim bir kez daha.

"Hadi, oğlum; gidip seninkini buraya getirelim." Başını az önce içeriye girdiği kapıya doğru salladı.

Joppy mutfakta, yerde yatıyordu. Kollan, bacakları bir uzatma kablosuyla arkadan sınıksız bağlanmıştı. Kel kafasının tepesinden kan akıyordu.

"Hadi, onu öteki odaya götürürelim," dedi Mouse.

Joppy'yi iskemleye oturttuk; Mouse onu iskemleye bağladı. Daphne bir çarşafa sarınmış, divanın bir ucuna sinmişti. İlk Dört Temmuz Bayramı'nı yaşayan,, ürkmüş bir kedi yavrusuna benziyordu.

Joppy birden gözlerini açtı, var gücüyle bağırdı: "Bırakın beni!"

Mouse yalnızca gülümsedi.

Joppy terliyor, kanıyor, bize bakıyordu. Daphne gözlerini yere dikmişti.

"Bırakın beni," diye inledi Joppy.

"Kapa çeneni," dedi Mouse. Joppy sustu.

"Giysilerimi alabilir miyim?" Daphne'nin sesi boğuktu.

"Elbette, tatlım," dedi Mouse. "Küçük bir işimiz var, onu halleder halletmez."

"Neymiş o?" diye sordum.

Mouse öne doğru eğildi, elini dizime koydu. Yaşamak, bir başka insanın dokunuşunu hissetmek çok güzeldi. "Seninle ben, bunca pislığe karşılık bir şeyler hak ediyoruz, öyle değil mi, Easy?"

"Kazandığının yarısı senin, Ray."

"Dinle, dostum," dedi. "Senin paranı istemiyorum. Küçük Ruby'mizin iç ettiği şu koca pastayı istiyorum."

Kıza neden Ruby dediğini anlamamıştım, ama üstünde durmadım.

"Ahbap, o para çalıntı."

"En tatlısı da öylesidir, Easy." Kıza döndü, gülümsedi: "Sen ne dersin, güzelim?"

"Frank'le sahip olduğumuz tek şey, o para. Ondan asla vazgeçmem." Konuştuğu kişi Mouse olmasaydı, ona inanabilirdim.

"Frank öldü." Mouse'un yüzü bir maskeden farksızdı.

Daphne bir dakika kadar ona baktı, sonra iki büklüm oldu, tir tir titremeye başladı.

Mouse sözünü sürdürdü: "Bana kalırsa onu Joppy öldürdü. Onu barın az uzağındaki bir geçitte, öldüresiye dövülmüş durumda buldular."

Daphne başını kaldırdığında, gözlerinde nefret vardı; tıpkı sesinde olduğu gibi: "Doğru mu bu, Raymond?" Şu anda bambaşka bir kadındı.

"Sana neden yalan söyleyeyim, Ruby? Erkek kardeşin öldü."

Bir depremlerle yalnızca bir kez karşılaşmıştım, ama duygularım aynıydı: Akımdaki toprak havalanıyordu sanki. Gerçeği görmek için Daphne'nin yüzüne baktım. Ama orada değildi. Burnu, yanakları, teninin rengi - hepsi de beyazdı. Daphne beyaz bir kadındı. Apış arasındaki kıllar bile kıvrıkcık değil, düzdü.

Mouse ekledi: "Bana inanmak zorundasın, Ruby. Joppy, Frank'i öldürdü."

"Ben Frankie'yi öldürmedim!" diye haykırdı

Joppy.

Mouse'a sordum: "Ona neden Ruby diyorsun?" "Frank'i çok eskiden tanıyordum, Ease; onu senden bile önce tanıdım. Karşımızda duran bayanın bebeliğini bilirim. Ruby, Frank'in üvey kardeşidir. Oldukça dolgunlaşmış, ama bir gördüğüm yüzü bir daha asla unutmam." Mouse bir sigara çıkardı. "Biliyor musun, şanslı bir adamsın, Easy. Şu orospu çocuğunu bugün öğleden sonra senin evden çıkarken görünce, öylesine peşine takılıverdim. O sırada seni arıyordum. Dupree'nin arabası bendeydi; her neyse, bizimkinin peşine düştüm, kent merkezine kadar izledim. O beyaz herifle buluştum. Beni sana götürceklerini anlayınca da kızımdan bir daha ayrılmamaya karar verdim."

Joppy'e baktım. Gözleri irileşmişti; terliyordu. Çenesinden kanla karışık ter damlıyordu. "Frank'i öldürmedim, ahbap. Bunun için hiçbir neden yoktu. Frank'i neden öldürmek istiyim ki? Dinle, Ease; seni bu işe bulaştırmamın tek nedeni, biraz para kazanmandı - şu ev için."

"Albright'ın yanında ne işin vardı, peki?"

"Kız yalan söyledi, dostum. Albright bana geldi, kızın aldığı paradan söz etti. Evet, kız beni kandırdı! Hiç parası olmadığını söylemişti!"

"Pekâlâ, yeterince konuştuk," dedi Mouse. "Şimdi, Ruby; seni korkutmak istemem, ama o parayı istiyorum."

"Beni korkutmuyorsun," dedi Daphne.

Mouse'un suratı asıldı; ama yalnızca bir saniye için. Güneşli bir günde küçük bir bulut gökyüzünden çabucak geçivermişti sanki. Hemen ardından gülümsedi.

"Kendin için kaygılanmaya başlasan iyi edersin, Ruby. İş paraya geldi mi, erkeklerin gözü kararır, bilirsin..." Belindeki tabancayı çıkarttı.

Gelişigüzel bir tavırla sağ yana döndü, Joppy'nin kasiğine bir el ateş etti. Joppy'nin gözleri ardına kadar açıldı, bir fok balığı gibi böğürmeye başladı. Yarasını tutmak için deli gibi bir öne bir arkaya sallanıyor, ama onu iskemlesine bağlayan kablodan kurtulamıyordu. Mouse birkaç saniye sonra tabancasını kaldırdı ve Joppy'nin kafasına ateş etti. Bir an Joppy'nin gözleri yuvalarından fırlayacakmış gibi oldu, sonra sol gözünün yerinde tırtıklı, kanlı bir delik belirdi, ikinci kurşun onu yere fırlatmıştı; bacaklarındaki, ayaklarındaki kasılmalar bir dakika kadar sürdü. İçim buz gibiydi. Joppy benim arkadaşım, ama pek çok insanın ölümünü görmüştüm, üstelik Coretta'yı severdim.

Mouse sırtını dikleştirdi: "Şimdi gidip o parayı alalım, tatlım." Divanın arkasına uzanıp kızın giysilerini aldı, dertop edip kızın kucağına fırlattı. Sonra ön kapıdan geçip dışarıya çıktı.

"Bana yardım et, Easy." Korkudan irileşmiş gözleri yakarı doluydu. "O delinin teki. Tabancan hâlâ sende, değil mi?"

"Yapamam," dedim.

"Öyleyse bana ver. Ben yaparım."

Belki de bu, Mouse'un ölümüne en çok yaklaştığı andı.

"Olmaz."

"Yolda kan izlerine rastladım," dedi Mouse, geri dönünce. "Onu vurduğumu söylemiştim. Yarası ağır mı bilmem, ama beni hiç unutmayacaktır." Sesinde çocuksu bir böbürlenme vardı.

O konuşurken, Joppy'nin cesedindeki ipleri çözdüm. Mouse'un yere attığı tabancayı aldım, Joppy'nin eline sıkıştırdım.

"Ne yapıyorsun, Easy?" diye sordu Mouse.

"Bilmiyorum, Ray. Görüntüyü bozuyorum, diyelim."

Daphne benim arabama bindi, Mouse da Dupree'nin arabasıyla bizi izlemeye koyuldu. Birkaç kilometre ilerleyince, Joppy'den çözdüğüm bağlantı kablosunu toprak setin üstünden uçuruma fırlattım.

"Teran'ı sen mi öldürdün?" diye sordum, Sunset Bulvarı'na doğru saparken.

"Öyle sayılır," dedi; öyle alçak sesle konuşmuştu ki, onu güçlkle duyabildim.

"Sayılır mı? Öldürüp öldürmediğinden emin değil misin?"

"Tetiği çektim, öldü. Ama gerçekte kendi kendini öldürdü. Beni rahat bırakmasını söylemek için ona gitmiştim. Ona para teklif ettim; bütün paramı. Oysa yalnızca güldü. Elleri o küçük çocuğun külodunun içindeydi. Ve gülüyordu." Daphne bir homurtu saldı. Bunun bir kahkaha mı, yoksa bir iğrenme belirtisi mi olduğunu anlayamamıştım. "Bunun üzerine onu öldürdüm."

"Oğlana ne oldu?"

"Onu evime getirdim. Duvarın dibine büzüldü, bir daha da kıpırdamadı."

Daphne çantayı YMCA'daki(\*) kilitli dolaplardan birine koymuştu.

(İng.) (Young Men's Christian Association) Genç Hıristiyan Erkekler Birliği. (Çev.)

Doğu Los Angeles'a döndük, Mouse parayı üçe böldü: Adam başına on bin dolar. Çantayı Daphne'ye verdi.

Daphne bir taksi çağırdı, arabayı beklemek için onunla birlikte dışarıya çıktım, köşe başındaki granit sokak lambasının altında dikildik.

"Benimle kal," dedim. Üstümüze dökülen küçük ışık halkasında pervaneler uçuşuyordu.

"Yapamam, Easy. Kalamam."

"Neden?" diye sordum.

"Yapamam işte."

Elimi uzattım, geriye doğru sıçradı: "Bana dokunma."

"Sana dokunmaktan daha fazlasını yaptım, tatlım."

"O ben değilim."

"Ne demek istiyorsun? Kimdi, peki?" Ona doğru bir adım attım; çantayı kaldırdı, arkasına gizlendi.

"Tamam, Easy konuşalım. Taksi gelinceye kadar konuşabiliriz; yeter ki bana dokunma. Sakın dokunma, yoksa bağırırım."

"Neyin var senin?"

"Neyim olduğunu biliyorsun. Kim olduğumu biliyorsun; ne olduğumu."

"Benden farklı biri değilsin, ikimiz de insanız, Daphne. Yalnızca buyuz."

"Ben Daphne değilim. Adım Ruby Hanks; Louisiana'da, Lake Charles'ta doğdum. Senden farklıyım, çünkü ben iki kişiyim. Hem oyum, hem de bu. O hayvanat bahçesine hiç gitmedim, o gitti. Oraya gitti ve orada babasını kaybetti. Benim başka bir babam vardı. Eve gelir, bazen annemin yatağına, bazen de benim yatağıma girerdi. Bunu yıllarca sürdürdü; bir gece Frank onu öldürünceye kadar."

Başını kaldırıp yüzüme baktığı zaman, uzanıp bana sarılmak istediği duygusuna kapıldım - aşk ya da tutkudan değil, yalvarmak için.

"Frank'i göm," dedi.

"Tamam. Yine de burada kalabilirsin; Frank'i birlikte gömeriz."

"Yapamam. Benim için bir şey daha yapar mısın?"

"Nedir?"

"Meksikalı çocukla ilgilen."

Aslında kalmasını istemiyordum. Daphne Monet ölümün ta kendisiydi. Gittiğine seviniyordum.

Ama isteseydi, onu hemen o anda kabullenirdim.

Taksi sürücüsü bir şeylerin yolunda gitmediğini anlamış olmalıydı. Her an saldırıya uğramaktan korkar gibi, çevreyi kolaçan edip duruyordu. Daphne ondan çantasını almasını istedi. Teşekkür etmek için elini adamın koluna koydu, oysa benimle vedalaşmak için bile olsa el sıkışmamıştı.

"Onu neden öldürdün, Mouse?"

"Kimi?"

"Joppy'i."

Mouse bir yandan ıslık çalıyor, bir yandan da kahverengi kesekâğıtlarına doldurduğu parasını güzelce sarıp sarmalıyordu.

"Çektiğin onca acının tek nedeni oydu, Easy. Ayrıca o kıza ne kadar ciddi olduğumu da göstermeliydim."

"Ama. kız ondan zaten nefret ediyordu; Frank yüzünden. Bundan yararlanabilirdin."

"Frank'i öldüren bendim," dedi. Bu kez bana De-Witt Albright'ı anımsatan, Mouse oldu.

"Onu öldürdün mü?"

"Ee, ne var bunda? Peşini bırakır mıydı, sanıyorsun? Seni ergeç haklayacaktı."

"Bu onu öldürmemizi gerektirmez."

"Elbette gerektirir!" Öfkeyle parlayan gözlerini yüzüme dikti.

Bu cinayeti de yutmak zorundaydım.

"Tıpkı Ruby gibisin," dedi.

"Ne demek istiyorsun?"

"O beyaz olmak istiyordu, insanlar yıllardır ona teninin ne kadar açık olduğunu, ne kadar güzel olduğunu falan söyleyip duruyordu, ama o beyazların sahip olduğu şeylere asla sahip olamayacağını baştan beri biliyordu. Bunun üzerine rol yapmaya başladı, sonunda da her şeyini yitirdi. Beyaz bir erkeği sevdi, oysa o erkek yalnızca beyaz olduğunu sandığı bir kadını sevmekteydi; beyaz bir kıızı."

"Bunun benimle ne ilgisi var?"

"Sen de aynen böylesin, Easy. Bir sürü şey öğreniyor, beyaz biri gibi düşünüyorsun. Onlar için doğru olanın kendin için de doğru olduğuna inanıyorsun. Tıpkı o kız gibi, sen de beyaz olduğunu sanıyorsun. Ama kardeşim, her ikiniz de iki zavallı zenciden başka bir şey değilsiniz. Ve bir zenci, ne olduğunu kabullenmediği sürece asla mutlu olamaz."

30

DeWitt Albright'i Santa Barbara'nın az kuzeyinde, direksiyonun üzerine yığılıp kalmış durumda buldular; kan kaybından ölmesi oldukça uzun sürmüştü. Buna inanamıyordum. DeWitt Albright gibi bir adam ölmez, ölemezdi. Onun gibi birini öldürebilen bir dünyanın salt düşüncesi bile ödümü patlatıyordu; böyle bir dünya kim bilir bana neler yapardı?

Haberi ertesi sabah, arabanın radyosundan duyduk; Mouse'u otobüs garajına götürüyordum. Onu yolcu edeceğim için sevinçliydim.

"Bütün parayı Etta'ya vereceğim, Easy. Belki beni bağışlar; baksana, hem senin kıcını kurtardım, hem de zengin oldum." Geniş geniş sırttı, otobüse bindi. Onu yeniden göreceğimden emindim, ama bu konuda neler hissettiğimden emin değildim.

Aynı sabah, küçük oğlanı almak için Daphne'nin evine gittim. Oğlan leş gibiydi. İç çamaşırları haftalardır değiştirilmemişti, eli yüzü kir içindeydi. Onu mutfakta, bir paketteki unu yerken buldum. Yanına gidip elimi uzatınca, hemen elimi tuttu, peşimden banyoya geldi. Onu güzelce yıkayıp temizledikten sonra Primo'nun yerine götürdüm.

"Anladığım kadarıyla, İngilizce konuşmıyor," dedim Primo'ya. "Belki sen onunla anlaşabilirsin."

Primo baba olmak için doğmuş biriydi. En az Ronald White kadar çocuğu vardı, hepsini de çok severdi.

"Ona bakacak bir kadın bulursan," dedim, "önümüzdeki birkaç yıl için birkaç yüz dolar vermeye hazırım."

"Hallederiz," dedi. Çocuğu çoktan kucağına oturtmuştu bile. "Tanıdığım biri var."

Görmeye gittiğim ikinci kişi, Bay Carter'dı. Daphne'nin gittiğini söylediğim zaman, yüzüme soğuk soğuk baktı. Albright'ın bana Joppy ile Frank'in işlediği cinayetleri anlattığını söyledim. Frank'in öldüğünü, Joppy'nin ortadan yok olduğunu ekledim.

Ama onu asıl etkileyen şey, Daphne'nin siyah olduğunu öğrenmek oldu. Sonra, Daphne'nin ona iletmemi istediği mesajı yineledim: Daphne onu seviyor, onunla olmak istiyordu, ama birlikteyken asla huzur bulamayacaklarının bilincindeydi. Carter'ın bundan hoşlanacağını bildiğim için, gerçeği azıcık allayıp pullamıştım.

Ona kızın yazlık elbisesinden söz ettim; bu arada onunla nasıl hâlâ beyaz bir kızken seviştiğimi düşünüyordum. Carter'ın yüzünde esrik bir anlam vardı; benim içimdeyse daha karanlık, ama en az Carter'ınki kadar güçlü bir duygu.

"Ancak bir sorunum var, Bay Carter; sizin de."

"Ya?" Aklının hâlâ kızı son görüşünde olduğu belliydi. "Neymiş o?"

"Polisin elindeki tek kuşkulu benim," dedim. "Ve bir gelişme olmadığı sürece, onlara Daphne'den söz etmek zorunda kalacağım. Bildiğiniz gibi, adı gazetelere geçerse, sizden nefret edecektir. Kendini öldürmeye bile kalkışabilir." Pek de yalan sayılmazdı.

"Bu konuda ne yapabilirim?"

"Polisle, belediyeyle falan ilişkileriniz olduğunu söyleyen, bununla övünen sizdiniz."

"Evet?"

"Öyleyse arayın onları. Onlara anlatacak bir öyküm var, ama beni desteklemelisiniz. Oraya tek başıma gidersem beni öyle bir terletirler ki, Daphne'yi açıklamak zorunda kalırım."

"Size neden yardım edeyim, Bay Rawlins? Paramı kaybettim, nişanlımı kaybettim. Benim için hiçbir şey yapmadınız."

"O kızın hayatını kurtardım, ahabap. Paranla birlikte, sağ salim kaçmasını sağladım. Bu işe bulaşan erkeklerin tamamı onun ölüsünü görmeye can atıyordu."

O gün öğleden sonra Belediye Sarayı'na gittik, emniyet ikinci müdürüyle ve belediye başkanının yardımcısı Lawrence Wrightsmith ile buluştuk. Polis şişman, kısa boylu bir adamdı. Herhangi bir şey söylemeden, merhaba bile demeden gözünü başkan yardımcısına dikti. Gri bir takım elbise giymiş olan başkan yardımcısı saygın görünüşlü bir erkekti. Konuşurken elini havada sallıyor, Pall Mall sigarası içiyordu. Gümüşü saçları vardı; bir an çocukken düşlediğim devlet başkanını anımsadım; bu imge tıpatıp Wrightsmith'e benziyordu.

Ben onlardan söz edince, memur Miller ile Mason'ı çağırdılar.

Bay Wrightsmith'in odasındaydık. O masasında oturuyor, emniyet ikinci müdürü de hemen arkasında, ayakta duruyordu. Carter ile ben masanın karşısında oturuyorduk; Carter'ın avukatı arkamızdaydı. Mason ile Miller yan taraftaki divana ilişmişti.

"Evet, Bay Rawlins," dedi Bay Wrightsmith. "Yanılmıyorsam, bütün bu cinayetler hakkında konuşmak istiyorsunuz?"

"Evet, efendim."

"Bay Carter, onun için çalıştığınızı söyledi."

"Bir bakıma, öyle, efendim."

"Hangi bakıma?"

"Beni DeWitt Albright tutmuştu; ortak bir dostumuzun, Joppy Shag'ın aracılığıyla. Bay Albright, Frank ve Howard Green'in yerini öğrenmesi için Joppy ile anlaşmıştı. Joppy de beni onunla tanıştırdı."

"Frank ve Howard, demek? Kardeşler mi?"

"Bana uzaktan kuzen oldukları söylendi, ama pek emin değilim," dedim. "Bay Albright, Bay Carter adına Frank'i bulmamı istedi. Ama nedenini açıklamadı; yalnızca bir iş için olduğunu söyledi."

"Şu sana sözünü ettiğim para konusu, Larry," dedi Carter. "Biliyorsun."

Bay Wrightsmith gülümsedi, yeniden bana döndü: "Onları bulabildiniz mi?"

"Joppy, Howard Green'i çoktan bulmuştu; işte parayı da o zaman öğrendi."

"Tam olarak ne öğrendiğini söyleyebilir misiniz, Bay Rawlins?"

"Howard zengin bir adam olan Matthew Teran'ın yanında çalışıyordu. Bay Teran öfkeden kuduruyordu, çünkü Bay Carter onun belediye başkanlığına aday olmasını engellemişti." Gülümsedim. "Oysa sizin patronunuz olmak istiyordu."

Bay Wrightsmith de gülümsedi.

"Her neyse," diye sürdürdüm sözümü, "Howard ve Frank'ten Bay Carter'ı öldürmelerini, buna soygun süsü vermelerini istedi. Ama o ikisi eve girip de o otuz bin doları bulunca öyle heyecanlandılar ki, işlerini bitirmeden ordan tüydüler."

"Otuz bin dolar mı?" diye sordu Mason.

"Daha sonra," dedi Wrightsmith. "Howard Green'i Joppy mi öldürdü?"

"Artık ben de öyle düşünüyorum. Ama Frank'i aramaya koyduğum zaman, bundan haberim yoktu. DeWitt Albright, Teran'ı araştırıyordu, çünkü Bay Carter ondan kuşkulanıyordu. Tam o sırada DeWitt, Greenler'le ilgilenmeye başladı; Howard'ı soruşturmuş, karşısına Frank'in adı çıkmıştı. Yasadışı barlarda, Watts çevresindeki kulüplerde Frank'i arayacak birine gereksinimi vardı."

"Frank'i neden arıyorlardı?"

"DeWitt Bay Carter'ın parasını bulmak için önce Frank'i bulmak zorundaydı; Joppy de o otuz bin doları cebe atmak için Frank'in peşindeydi."

Güneş Bay Wrightsmith'in önündeki yeşil defteri aydınlatıyordu. Işıklar oraya değil de, üzerime dökülüyormuş gibi terliyordum.

"Bütün bunları nereden öğrendin, Easy?" diye sordu Miller.

"Albright'tan. Howard'ın ölüsü bulununca kuşkullanmış, Coretta James ölünce de emin olmuştu."

"Neden ama?" diye sordu Wrightsmith. Odadaki bütün gözler üzerime çevrilmişti. Hiç yargılanmamıştım, ama o anda kendimi jürinin karşısındaymış gibi hissediyordum.

"Çünkü Coretta'yı onlar da arıyordu. Nedeni, kızın Greenler'in çevresinde dolanıp durmasıydı."

"Sen neden kuşkulanmadın, Easy?" diye sordu Miller. "Seni içeri aldığımızda neden bunlardan söz etmedin?"

"Benimle konuştuğunuz sıralarda bunlardan habersizdim. Albright ile Joppy benden Frank'i aramamı istemişlerdi. Howard Green zaten ölmüştü, Coretta hakkındaysa hiçbir şey bilmiyordum."

"Devam edin, Bay Rawlins," dedi Wrightsmith.

"Frank'i bulamadım. Nerde olduğunu kimse bilmiyordu. Ama onunla ilgili bir öykü duymuştum. Kuzenin ölümüne çok sinirlendiğini, öç almak için elinden geleni ardına koymayacağını söylüyorlardı. Teran'ın peşine düştüğünü tahmin ettim. Joppy'nin işin içinde olduğunu bilmiyordu."

"Matthew Teran'ı Frank Green mi öldürdü yani?" Miller tiksintisini gizleyemiyordu. "Joppy de, Frank Green ile DeWitt Albright'ı halletti?"

"Ne biliyorsam, anlattım," dedim, elimden geldiğince masum bir tavırla.

"Peki ya Richard McGee? Kendi kendini mi bıçakladı?" Miller ayağa kalkmıştı.

Beni birkaç saat daha sorguladılar. Ama öykü hiç değişmedi. Cinayetlerin çoğunu Joppy işlemişti. Nedeni, para hırsıydı. DeWitt'in ölümünü duyunca Bay Carter'a gitmişim; polise başvurmayı kararlaştırmıştık.

Ben bitirince, Wrightsmith şöyle dedi: "Çok teşekkür ederiz, Bay Rawlins. Şimdi lütfen bize izin verin."

Mason, Miller, Carter'ın avukatı Jerome Duffy ve benim için gitme zamanı gelmişti.

Duffy elimi sıktı, gülümsedi: "Resmi soruşturmada görüşürüz, Bay Rawlins."

"Bu da ne demek?"

"Yalnızca bir formalite, efendim. Ciddi bir suç işlendiği zaman, davayı kapatmadan önce birkaç soru sorarlar."

Onu duyan da, bunun bir trafik cezasından daha kötü bir şey olmadığını sanırdı.

Asansöre bindi; Mason ile Miller da peşinden.

Ben merdiveni yeğledim. Eve kadar yürümeyi bile düşünüyordum. Arka avluma gömülü durumda iki yıllık maaşım vardı, üstelik özgürdüm. Peşimde kimse yoktu; kaygılanmamı gerektirecek hiçbir şey yoktu. Evet, kötü şeyler olmuştu, ama yaşam o sıralarda çok çetindi; sağ kalmak için kötüyü de, daha kötüsünü de atlatmak zorundaydın.

Belediye Sarayı'nın önündeki granit basamakları inerken, Miller yanıma yaklaştı.

"Selam, Ezeziel."

"Memur bey."

"Oldukça güçlü bir dostun var."

"Ne demek istediğini anlamadım," dedim, oysa anlamıştım.

"Yarın değil ertesi gün, sırf kırmızı ışıkta geçtiğin, yere tükürdüğün, ya da gürültü yaptığın için seni tutukladığımız zaman, Carter gelip kığın kurtarır mı dersin? Telefonlarını yanıtlar mı?"

"Bunu ne diye dert edeyim?"

"Bence etmelisin, Ezeziel." Miller o sıska yüzünü benimkine iyice yaklaştırdı; burbon, naneşekeri ve ter kokuyordu. "Çünkü ben kaygılıyım."

"Kaygılanacak neyin var ki?"

"Tanıdığım bir savcı var, Ezeziel. Onun elinde de, tanıdığımız hiç kimseye ait olmayan parmak izleri."

"İzler Joppy'nin olabilir," dedim. "Onu bulunca yanıtı da bulursunuz belki."

"Belki. Ama Joppy bir boksör. Neden yumruklarının yerine bıçak kullansın?"

Ne diyeceğimi bilemedim.

"Anlat bana, evlat. Anlat, peşini bırakayım. Her şeyi, seni bu pisliğe bulaştıran rastlantıyı unutayım; ölmeden bir gece önce Coretta ile içki içtiğini bile. Ama benimle oyun oynamaya kalkışırsan, yaşamının geri kalanını kodeste geçirmen için elimden geleni yaparım."

"O parmak izleri için Junior Fornay'i bir denesenize."

"Kimi?"

"John'un kulübündeki kabadayı. İzler uyusabilir."

Belediye Sarayı'nın ön basamaklarından indiğim o an, yaşamımın son özgür ânı olabilirdi. Vitray camlar, o yumuşak ışık hâlâ gözümün önünde.

31

"Anladığım kadarıyla, her şey yolunda gitti, öyle mi, Easy?"

"Ne?" Yıldızççeklerimi suluyordum; hızla arkamı döndüm. Odell elindeki kutudan bira içiyordu.

"Dupree kurtuldu; polis katilleri yakaladı."

"Evet, öyle."

"Ama biliyor musun, beni rahatsız eden bir şey var."

"Nedir?"

"Eh, üç ay oldu, Easy, ama hâlâ bir iş bulmadın; daha doğrusu aramadın."

Sonbaharda dağ sıralarının en güzeli, San Bernadino'dur. Güçlü rüzgârlar bütün pusu, dumanı silip süpürür; gökyüzü insanın soluğunu keser.

"Çalışıyordum."

"Gece işi mi buldun?"

"Sayılır."

"Ne demek, sayılır?"

"Artık kendime çalışıyorum, Odell. Ye tam iki işim var."

"Ya?"

"Bir ev daha aldım; vergisi ödenmeyen evlerin çıkarıldığı açık artırmada. Onu kiraya verdim, ayrıca-"

"Bu kadar parayı nerden buldun?"

"Champion'dan işten atılma tazminatı aldım. Hem o vergiler çok yüksek değildir, bilirsin."

"Öteki işin ne?"

"O işi birkaç dolar gerekince yapıyorum. Özel araştırmalar; bir tür dedektiflik."

"Hadi ordan!"

"Doğru söylüyorum."

"Kimin için çalışıyorsun?"

"Tanıdığım ve onları tanıyan insanlar için."

"Örneğin?"

"Mary White onlardan biri."

"Onun için ne yaptın?"

"İki ay önce Ronald evden kaçmış. Arayıp buldum; Seattle'daki adresini kadına verdim. Ailesi onu alıp buraya geri getirdi."

"Başka?"

"Ricardo'nun kız kardeşini Galveston'da buldum, Rosetta'nın ona neler yaptığını anlattım. Bana birkaç dolar verdi, sonra buraya gelip abisini Rosetta'dan kurtardı."

"Vay canına!" Odell'in ağzını bozduğunu ilk kez duyuyordum. "Tehlikeli bir işe benziyor, ahbab."

"Galiba öyle. Ama bilirsin; insan karşıdan karşıya geçerken bile ölebilir. Bu biçimde en azından onu hak ettiğimi söyleyebilirim."

O akşam Odell ile birlikte yemek yerken, kendimi tutamadım. Ön sundurmada oturuyorduk; L.A.'ta hava hâlâ çok sıcaktı.

"Odell?"

"Evet, Easy?"

"Diyelim ki birinin yanlış bir şey, demek istediğim, kötü bir şey yaptığını biliyorsun, ama dostun olduğu için onu ele vermiyorsun... Sence bu doğru mu?"

"Önemli olan tek şey, dostluktur, Easy."

"Öte yandan, diyelim ki, başka biri başka bir hata yaptı; yaptığı şey birinci adamın yaptığı şey kadar kötü değil, ama sen onu polise teslim ettin?.."

"Bu durumda, ikinci adamın yeterince şanslı olmadığını söyleyebiliriz."

Uzun uzun güldük.

Walter Mosley - Mavi Elbiseli Şeytan